

Indholdsfortegnelse - Bilag

Indholdsfortegnelse - Bilag	1
3.2 Godkendelse af Rammeaftale 2025-2026	2
Bilag 1: Hovedstadsregionens Rammeaftale 2025-2026	2
Bilag 2: Bilag 1 til Rammeaftale 2025-2026 Styringsdel	12
Bilag 3: Bilag 2 til Rammeaftale 2025-2026 Udviklingsdel	36
3.3 Monitoreringsrapport for det specialiserede socialområde 2024	87
Bilag 1: Monitorering 2024 - det specialiserede voksenområde-	87
Bilag 2: Monitorering 2024 - køb uden for egen kommune-	107
3.5 Fordeling af lærepladser på SOSU-uddannelserne for 2025	112
Bilag 1: Fordeling af lærepladser på SOSU-uddannelserne for 2025 i Region Hovedstaden.....	112
4.1 Udpegning til Region Hovedstadens opgaveudvalg om kvindesygdomme	115
Bilag 1: Kommissorium for opgaveudvalg om kvindesygdomme	115

3.2

Godkendelse af Rammeaftale 2025-2026

Rammeaftale 2025 og 2026

KKR
HOVEDSTADEN

Det højt specialiserede
socialområde og
specialundervisning

Kommunerne i
hovedstadsregionen og
Region Hovedstaden

Indhold

Forord	side 3
Indledning	side 4
Udviklingsdel 2025-2026	side 5
Fokusområder 2025-2026	side 6
Styringsdel 2025-2026	side 7
Initiativer i forbindelse med økonomiaftale 2024	side 8
Bilag	side 9

Rammeaftale 2025 og 2026 sætter retningen for samarbejdet mellem kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden på det specialiserede socialområde. Kommuner og region har et fælles ansvar for at sikre, at der er de rigtige tilbud, som matcher borgernes behov. I arbejdet med rammeaftalen indgår at følge udviklingen af målgrupper og tilbudstyper, koordinering af kapacitetsbehov og konkrete aftaler om takst- og prisstruktur samt om prisudvikling.

De foregående år har vist, at der kommer flere borgere med behov på det specialiserede socialområde. Det har også skabt en betydelig udgiftsudvikling på det specialiserede socialområde. Denne udvikling giver et betydeligt pres på tilbudsviften til botilbud, hvor udviklingen ikke har fulgt med efterspørgslen. Det gør, at der er begrænsede valgmuligheder, når det kommer til at vælge de mest relevante tilbud til vores borgere. Med Rammeaftale 2025 og 2026 fortsætter vi derfor vores fokus på udvikling af en relevant tilbudsvifte, så vi sikrer de rette tilbud for borgere med komplekse udfordringer. Supplerende hertil sætter vi også fokus på, hvordan der kan oprettes alternative indsatser til botilbud og mere fleksible botilbud.

Nationalt og via økonomiaftalerne mellem regering og kommuner tages der også initiativer, som vil have indflydelse på rammeaftalen for 2025 og 2026. I KKR Hovedstaden og de enkelte kommuner vil vi følge denne udvikling tæt og tilpasse rammeaftalen, hvis det bliver relevant i aftaleperioden.

Vi ser frem til at udfolde rammeaftalens visioner og konkrete initiativer i fællesskab på det specialiserede social- og specialundervisningsområde i hovedstadsregionen.

Med venlig hilsen

Steen Christiansen, Formand for KKR Hovedstaden

Karsten Längerich, Næstformand for KKR Hovedstaden

Forord

Behovet for højt specialiserede tilbud på social- og specialundervisningsområdet kan opstå på grund af sygdom, handicap, misbrug, kriminalitet eller lignende. Her kan hver enkelt kommune ikke løse opgaven alene, og der er behov for et stærkt tværkommunalt samarbejde. Derfor køber og sælger vi pladser af og til hinanden.

Det er kommunernes ansvar at koordinere det højt specialiserede social- og specialundervisningsområde på såvel børne- og ungeområdet, som voksenområdet. Vores fælles ansvar indebærer også et forsyningsansvar for, at vi samlet set har de tilbud, der skal til for borgerne. Det er centralt, at vi har en relevant tilbudsvifte, som passer til det, der efterspørges.

Når kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden leverer ydelser på et højt specialiseret niveau, er de baseret på højt specialiserede kompetencer, faglig viden, vidensbaserede metoder, særligt avancerede velfærdsteknologier og særlige fysiske rammer.

Samarbejdet mellem kommunerne og Region Hovedstaden reguleres i denne rammeaftale for det højt specialiserede social- og specialundervisningsområde.

Rammeaftalen er opdelt i en udviklingsdel og en styringsdel.

Rammeaftalen er toårig.

Rammeaftalen er godkendt af alle kommunerne i hovedstadsregionen og af Region Hovedstaden.

Rammeaftalen er gældende for perioden 1. januar 2025 til 31. december 2026.

Indledning

Formålet med udviklingsdelen er:

- At tilvejebringe et overblik over de mest specialiserede tilbud, der er beliggende i hovedstadsregionen.
- At skabe synlighed og gennemsikuelighed om kapacitet og behov for pladser bl.a. gennem afdækningen af kapacitet- og belægning og analysen af de lands- og landsdelsdækkende tilbud.
- At udpege udviklingstendenser i forhold til målgrupper, tilbudstyper mv.
- At sikre koordination og udvikling af nye tilbud så ekspertise og ressourcer på særlige områder anvendes hensigtsmæssigt.

Fokusområderne i Rammeaftalen er:

1. Udvikling af en relevant og aktuel tilbudsvifte
2. Alternative og fleksible tilbud
3. Kommunale indsatser til borgere med psykisk sygdom
4. Styring og udvikling af det specialiserede socialområde gennem brug af valid data

Udviklingsdel 2025 og 2026

Vi har i KKR Hovedstaden fokus på:

Udvikling af en relevant og aktuel tilbudsvifte

I en årrække har KKR Hovedstaden haft fokus på udvikling af vores fælles tilbudsvifte. Arbejdet med udvikling af tilbudsviften videreføres i Rammeaftale 2025 og 2026 med henblik på at etablere flere pladser på relevante tilbud til borgerne.

Alternative og fleksible tilbud

KKR Hovedstaden fokuserer på konkrete tiltag, hvor kommunerne kan forsøge at påvirke lovgivningen på området og lade sig inspirere af hinanden. Det kan fx være i forbindelse med opgangsfællesskaber, hjemløseudspillet mv.

Kommunale indsatser til borgere med psykisk sygdom

KKR Hovedstaden vil styrke det fælleskommunale fokus på psykiatriområdet. Det skal ske ved at skelne til 10-årsplanen for psykiatri, herunder et lettilgængeligt tilbud i kommunerne til børn og unge i mistrivsel, etablering af fleksible pladser mv.

Styring og udvikling af det specialiserede socialområde gennem brug af valid data

KKR Hovedstaden har monitoreret udviklingen i udgifter, aktiviteter, diagnoser mv. i en årrække. Der vil fortsat være fokus på at udvikle nye tilgange til, hvordan kommunerne bedst muligt har de relevante muligheder for at benchmarke.

Fokusområder

I Styringsdelen præsenteres:

- Aftaler, takstmodel og procedurer, som understøtter samarbejde og dialog mellem brugerkommuner og driftsherrer om de konkrete forløb ved køb og salg af pladser på det specialiserede social- og specialundervisningsområde.
- Aftale om, at udgifter per dag i de takstbelagte tilbud på det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet, hvert år maksimalt må stige med pris- og lønfremskrivningen - hvis man fraviger det aftalte skal man indrapportere forklaringerne til embedsmandsudvalget for det specialiserede socialområde.
- Aftale om principper ved oprettelse og lukning af tilbud der hører under rammeaftalen, aftaler om frister for afregning for brug af tilbud mv.
- Aftale om, at kommunerne i hovedstadsregionen har en overheadprocent på 6, ligesom at Region Hovedstaden holder sig inden for rammerne af den kommunalt aftalte maksimale overheadprocent.
- Aftale om at understøtte det fortsatte arbejde med tilbudsviften og den fælles økonomimodel – herunder udvikling af tilbud med høj kvalitet.

Styringsdel 2025 og 2026

Økonomiaftalerne og Ekspertudvalget

Med de seneste Økonomiaftaler har regeringen og KL styrket fokus på udgiftsudviklingen på det specialiserede socialområde. Med Økonomiaftalen for 2022 blev der bl.a. nedsat et ekspertudvalg, der skulle belyse og analysere, hvad der driver udgiftsudviklingen og indsatserne på det specialiserede socialområde. Ekspertudvalgets anbefalinger er omsat til politiske aftaler i Folketingets *Rammeaftale om en langsigtet og bæredygtig udvikling af handicapområdet* og i en delaftale i Økonomiaftalen 2025.

I KKR Hovedstaden samarbejder vi på det specialiserede socialområde i regi af Rammeaftalen – også når det kommer til udvidelse af botilbudskapaciteten. Dermed har vi haft et tæt parløb i forbindelse med ansøgningsprocessen til lånepuljen for udvidelse af botilbudskapaciteten (ØA 2024), hvor vi har koordineret behovet for pladser på tværs af kommunerne i hovedstadsregionen. Dette arbejde vil vi fortsætte ind i Rammeaftale 2025-2026.

Ét af de tiltag, som sætter retningen for vores samarbejde med udvidelse af den fælleskommunale botilbudskapacitet, er, at vi jævnligt udarbejder afdækninger af, hvilke målgrupper kommunerne oplever udfordringer med at finde relevante matches til. Dette ligger til grundlag for, hvilke målgrupper vi, som samlede kommuner i hovedstadsregionen, sætter fokus på at få oprettet nye tilbud til.

En af anbefalingerne fra ekspertudvalget taler ind i at styrke data på det specialiserede socialområde. Det har været et betydeligt fokusområde i de foregående års rammeaftaler i hovedstadsregionen, og vil fortsat være det i Rammeaftale 2025 og 2026.

Økonomiaftaler

Bilagliste

Hent bilag på:

www.hovedstadenskommuner.dk

Bilag 1: Styringsdel

Bilag 2: Udviklingsdel

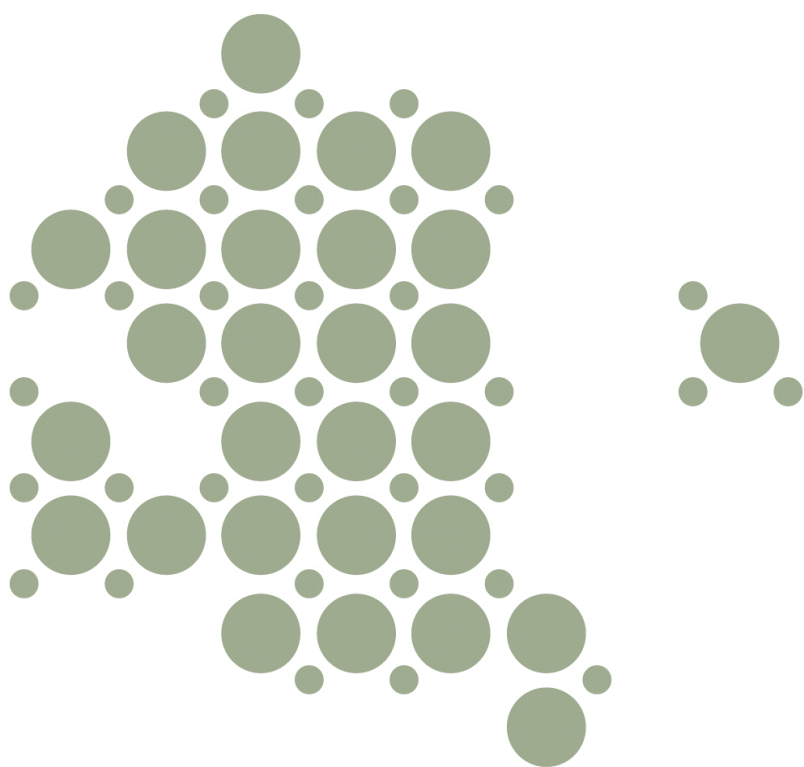
Bilag

3.2

Godkendelse af Rammeaftale 2025-2026

Bilag 1 til Rammeaftale 2025-2026

Styringsdel

Fælleskommunalt sekretariat

22-04-2024

INDHOLD

1. Indledning.....	3
2. Aftale om udvikling i udgifter per dag 2025-2026.....	3
2.1. Styrings- og udviklingstiltag for 2025-2026	4
3. Takstmodel	5
3.1. Takstmodellens omkostningselementer	5
3.2 Flere takstniveauer (takstdifferentiering) og tillægsydelse	8
3.3 Beregningsgrundlaget.....	8
3.4 Kendte og faste takster	8
3.5 Efterregulering.....	8
3.6 Særlige tilbud og ydelser	9
4. Principper for samarbejde	9
4.1 Frister for afregning for brug af tilbud.....	9
4.2 Opsigelsesvarsler	9
4.3 Opkrævning af beboeres egenbetaling i tilbud efter SEL §§ 107 og 108.....	10
4.4 Opkrævning af egenbetaling i tilbud efter SEL §§ 109 og 110	10
4.5 Opfølgingsmekanismer for borgeres placering i takstniveauer	11
4.6 Aftale om etablering og lukning af tværkommunale tilbud og pladser.....	11
4.7 Principper for etablering af tilbud (uden brug af fælles økonomimodel)	11
4.8 Principper for lukning og omlægning af tilbud	12
4.9 Kommuners overtagelse af regionale tilbud	12
4.10 Køb og salg af pladser uden for hovedstadsregionen	13
4.11 Standardkontrakter	13
5. Tilbud med særlig tværkommunal opmærksomhed	13
5.1 Nødbremsemodellen	13
5.2 Værktøjskasse med særlige tiltag.....	15
5.3 Krav til de mest specialiserede tilbud.....	17
5.4 Task force	17
6. Procedurer for fastsættelse og opkrævning af beboeres egenbetaling i tilbud efter SEL §§ 107 og 108 .	17
6.1 Handlekommunens opgaver	18
6.2 Tilbud/Drifteherrer	18
6.3 Interne flytninger og klagesager.....	19
6.4 Handle-/Betalingskommune.....	19
6.5 Mailingliste til fremsendelse af oplysninger	19
7. Fælles visitationsaftale vedr. kommunikationscentrene.....	19
7.1 Visitationsaftale.....	20
7.2 Arbejdsgange og hensigtserklæringer	20

7.3 Hensigtserklæring om arbejdsgange vedrørende kommunikationscentre	21
7.4 Samarbejde mellem kommunikationscentre og kommuner	22

1. INDLEDNING

Rammeaftalens Styringsdel omfatter aftaler, takstmodel samt procedurer og principper for samarbejde på det takstbelagte område til Rammeaftale 2025-2026. Formålet er at lægge rammerne for prissætningen samt opfølgning på udviklingen i udgifterne for de tilbud, der er omfattet af Rammeaftalen i kommunerne i hovedstadsregionen og i Region Hovedstaden. Desuden er formålet at øge bevidstheden om og stillingtagen til de styringsmæssige konsekvenser af, at kommunerne på det specialiserede socialområde er afhængige af at købe og sælge pladser på sociale tilbud på tværs af kommunegrænserne og af Region Hovedstaden.

Styringsdelen indeholder følgende elementer vedrørende økonomi og kapacitet:

- Aftaler om udviklingen i udgifter og takster for tilbud omfattet af Rammeaftalen
- Aftaler om takst- og prisstrukturen for de omfattede tilbud
- Aftaler om oprettelse og lukning af tilbud og pladser
- Aftaler om principper for evt. indregning af driftsherrens udgifter ved oprettelse og lukning af tilbud aftalt i rammeaftaleregi
- Aftaler om frister for afregning for brug af tilbud
- Tilkendegivelse fra kommunalbestyrelserne om overtagelse af regionale tilbud og fastlæggelse af, i hvilket omfang overtagne tilbud skal stå til rådighed for de øvrige kommuner

Styringsdelen i Rammeaftale 2025-2026 er baseret på den fælles takstmodel, som er udviklet af kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden, og lægger sig i forlængelse af tidligere drøftelser og aftaler mellem kommunerne.

Region Hovedstaden kan løse opgaver for en kommune inden for rammeaftalens område mod fuld indtægtsdækning beregnet efter Styringsdelens principper. Takstberegningen for de regionsdrevne tilbud følger principperne i den fælleskommunale takstmodel. Dog er de indirekte omkostninger beregnet konkret og holder sig inden for rammerne af den kommunalt aftalte maksimale overheadprocent.

Styringsdelen i Rammeaftale 2025-2026 er et redskab til at understøtte samarbejdet mellem kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden. Der er tale om anbefalinger til kommunerne, som skal understøtte den individuelle dialog mellem kommuner og driftsherrer om både kvalitet og pris, som er udgangspunktet for køb og salg af pladser. Selve Rammeaftale 2025-2026 er opdelt i en styringsdel (dette dokument) og en udviklingsdel.

2. AFTALE OM UDVIKLING I UDGIFTER PER DAG 2025-2026

Kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden har med Rammeaftale 2025-2026, som tidligere år, indgået en aftale om udviklingen i udgifter per dag i de takstbelagte tilbud på det specialiserede social- og specialundervisningsområde. Aftalen lyder:

At udgifter per dag i de takstbelagte tilbud på det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet, hvert år maksimalt må stige med pris- og lønfremskrivningen.

Aftalen omhandler *udgifter* per dag og ikke *taksten* per dag. Forskellen mellem udgifter og taksten er dels den lovpligtige efterregulering af over/underskud, dels værditab og forrentning af primært bygninger og grunde. Taksten kan altså stige mere end udgiften samtidigt med at rammeaftalen overholdes – for eksempel hvis en institution tager en ny bygning i brug.

Aftalen gælder for kommunens *gennemsnitlige udgifter* – ikke udviklingen i udgifter *per takst* eller *per institution*. Kommunen kan derfor godt overholde Rammeaftalen selvom udgifterne per dag på én institution stiger mere end rammeaftalens krav, hvis blot der sker et tilsvarende fald i udgifter per dag på en anden institution.

Modellen for opfølgning på udviklingen i udgifter er fortsat:

- Kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden skal én gang årligt udfylde et indberetningsskema om, hvorvidt de overholder aftalen eller ej. Hvis aftalen overholdes, skriver den ansvarlige leder under på, at udgifterne pr. dag ikke stiger med mere end pris- og lønudviklingen. Hvis aftalen ikke overholdes, bedes de kort begrunde dette. Indberetningsskemaet sendes retur til Fælleskommunalt sekretariat for det specialiserede socialområde.
- Kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden modtager samtidig et vejledningsskema, som de skal bruge til at understøtte deres indberetning med beregninger. Skemaet bruges til at udregne den gennemsnitlige udvikling i udgifter pr. plads pr. dag samlet for kommunen samt overheadprocenten. Vejledningsskemaet er kun til internt brug i kommunerne, og skal ikke returneres til sekretariatet.
- Økonomigruppen (et tværkommunalt rådgivende organ) og fælleskommunalt sekretariat gennemgår forklaringerne – og KKR Hovedstaden orienteres om hvilke kommuner, der ikke overholder aftalen.

2.1. STYRINGS- OG UDVIKLINGSTILTAG FOR 2025-2026

KKR Hovedstaden opfordrer kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden til fortsat at fastholde et stort fokus på effektiv ressourceudnyttelse og innovativ udvikling af tilbud og indsatser på det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet.

Herunder opfordres kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden til systematisk at arbejde med følgende områder:

- At driftsherrerne har fokus på udvikling og omlægning af tilbud, der imødekommer den fremtidige efterspørgsel efter fleksible tilbud og indsatser med fokus på borgerens udvikling.
- At driftsherrerne arbejder målrettet med anvendelse af differentierede takster inden for de eksisterende rammer i Rammeaftalen.
- At driftsherrerne har fokus på anvendelse af velfærdsteknologi i indsatserne.
- At driftsherrerne har fokus på at udvikle tilbuddene, så de kan dokumentere effekterne af indsatserne.
- At driftsherrerne har fokus på faglig metodeudvikling og kompetenceudvikling af medarbejderne.

- At dritsherrerne har fokus på sparsommelighed.

3. TAKSTMODEL

Takstmodellen anvendes til beregning af takster for 2024, og tager udgangspunkt i Bekendtgørelse nr. 1364 om finansiering af visse ydelser og tilbud efter Lov om Social Service og Barnets Lov samt betaling for unges ophold i Kriminalforsorgens institutioner af 28. november 2023.

Takstmodellen omfatter alle tilbud på det specialiserede socialområde, specialundervisning, specialtandpleje og misbrugsbehandling efter Sundhedsloven samt STU (Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse), hvor der sker salg af pladser til kommuner.

Grundprincippet for takstfastsættelsen er, at taksterne skal beregnes på baggrund af de samlede langsigtede gennemsnitsomkostninger og -indtægter i de pågældende tilbud.

3.1. TAKSTMODELLENS OMKOSTNINGSELEMENTER

KKR Hovedstaden anbefaler, at driftsherrerne anvender en fælles model til beregning af takster og efterregulering, der inddeler takstberegningen i de enkelte omkostningselementer, jf. den model, der fremgår af appendix til Rammeaftalen. Anvendelse af denne model skal bidrage til at sikre, at alle centrale elementer af takstberegningen indgår i kommunernes og Region Hovedstadens takstberegninger. Samtidig giver modellen en vis fleksibilitet i forhold til beregning af de direkte omkostninger.

Der anvendes den samme beregningsmetode ift. omkostninger på alle typer tilbud, medmindre andet er aftalt. Beregning af omkostninger baseres på budgettet for det år, taksten gælder.

Der er en klar skelnen mellem direkte, indirekte og beregnede omkostninger. Nedenstående beskrivelse af omkostningselementerne er ikke udtømmende, men angiver retningslinjer for takstberegningen.

3.1.1 Direkte omkostninger

De direkte omkostninger består af alle de udgifter og indtægter, der direkte knytter sig til den pågældende aktivitet. Det vil som udgangspunkt sige de udgifter og indtægter, der fremgår af tilbuddenes budget, men også den andel af budgetbeløbet, der entydigt kan henføres til tilbuddet.

Direkte omkostninger omfatter således:

- Løn til personale ansat på tilbuddene (samtlige lønandele, fx pensionsbidrag, feriepenge, jubilæumsgratiale, atp, AER), samt andel af centrale lønpuljer, som ikke er udmøntet på budgetteringstidspunktet.
- Øvrige personaleudgifter til personale ansat på tilbuddene (uddannelse, udviklingsudgifter, tjenesterejser, befordring, forsikringer).
- Køb (leasing) af varer og tjenesteydelser, som foretages af tilbuddene og afholdes af tilbuddenes budget.

- Tilbuddenes ejendomsudgifter (husleje, varme, el, vand, skatter, afgifter, forsikringer, vedligeholdelse, snerydning, rengøring).
- Kørsel af brugere, det vil sige den del af brugerkørsel, der er omfattet af tilbuddenes kørselsforpligtelse og som er en del af tilbuddenes budget (fx udflugter o.l.). Befordring mellem hjem og tilbud afregnes direkte med den enkelte kommune og indgår ikke i takstberegningen.
- Administrative udgifter som budgetmæssigt er henført direkte til tilbuddet, det vil sige både løn, øvrige personaleudgifter, samt køb af varer og tjenesteydelser. Det gælder også tilbuddets udgifter til konsulentbistand, supervision og rådgivning.
- Udgifter forbundet med tilsyn (Socialtilsyn, risikobaseret tilsyn mv.).
- Reparation og vedligeholdelse. Her kan budgettet tilpasses det enkelte tilbuds forhold, eller der kan anvendes en vejledende norm i budgetteringen svarende til to procent af de øvrige direkte omkostninger.

3.1.2 Indirekte omkostninger

De indirekte omkostninger består af de udgifter og indtægter, der er budgetteret i driftsherres budget og som er nødvendige for driften af tilbuddet, men som ikke direkte og entydigt kan fordeles på det enkelte tilbud. Indirekte omkostninger omfatter således:

- Andel af løn og øvrige personaleudgifter til personale ansat i centrale støttefunktioner (rådgivning, personaleafdeling, økonomiafdeling, jura, kommunikation, politisk og administrativ ledelse m.m.).
- Hertil skal lægges øvrige udgifter der knytter sig til personalet ansat i centrale støttefunktioner (IT-udstyr, IT-systemer, møbler, inventar, kontorhold, telefon, kantine, ejendomsudgifter - jf. eksempler på ejendomsudgifter under de direkte omkostninger).
- Andel af køb af varer og tjenesteydelser der indgår i driften af tilbuddet, men som foretages af driftsherre og afholdes på det centrale/fælles budget (fx andel i udviklingsomkostninger, i centrale IT-systemer og telefonanlæg m.v.).

Kommunerne i hovedstadsregionen har et mål om en overheadprocent på 6. Dette følges der op på i forbindelse med opfølgning på udvikling i udgifter, som foretages årligt. Region Hovedstaden beregner de indirekte omkostninger konkret og holder sig inden for rammerne af den kommunalt aftalte maksimale overheadprocent.

3.1.3 Beregnede omkostninger

Beregnete omkostninger består af de omkostninger, hvor der ikke er overensstemmelse mellem udgift og omkostning i budgetåret. Det betyder, at større anskaffelser og bygningsudgifter, der optages i driftsherres anlægskartotek kun indgår i takstberegningen med de efterfølgende års forrentning og afskrivning. De beregnede omkostninger omfatter således:

- Beregnede *tjenestemandspensioner* (hvis pensionerne er forsikringsmæssigt afdækket, skal den beregnede tjenestemandspension anvendes og ikke udgifterne til forsikringsdækningen).
  - De fremtidige udgifter til tjenestemandspensioner for ansatte tjenestemænd indregnes i takstgrundlaget med en fast procentdel af lønsummen for de på tilbuddet ansatte tjenestemænd. Dette gælder uafhængigt af, om pensionerne er afdækket forsikringsmæssigt eller ej.

- Der anvendes en procentsats på 20,3.
- Det bemærkes, at det beregnede pensionsbidrag kun skal dække den del af pensionsforpligtelsen, som ligger efter 1. januar 2007. Pensionsrettigheder, som er opsparet før denne dato er udlignet ved overførslen af aktiver og passiver fra amt til kommuner og region.
- *Forrentning og afskrivning af alle de aktiver, der medgår til driften af tilbuddet (der medtages ikke forrentning af likvide midler/driftskapital).*

Den enkelte driftsherres regnskabspraksis afgør værdiansættelse og afskrivningsprofil på de aktiver, der medgår til at levere ydelsen. Der er således ikke forskellige afskrivningsmetoder inden for samme kommune/region. Det forudsættes til gengæld, at:

- Ingen driftsherrer opskriver værdien af aktiver overført fra det tidligere amt, medmindre værdiforøgelsen kan begrundes i en værdiforøgende reovering eller lignende.
- Ingen driftsherrer ændrer regnskabspraksis med det formål at øge takstniveauet.
- Aktiver som anskaffes (straksafskrives) over tilbuddets driftsbudget kan ikke indgå i tilbuddets kapitaludgifter (gælder også forrentning).

Renten på et 20-årigt fast forrentet lån i Kommunekredit anvendes til at beregne forrentningen af aktiverne. Rentesaften opgøres per 1. april året forud for takstberegningssåret, så beregningen kan danne grundlag for den årlige rammeaftalerede gørelse og gælde for taksten det efterfølgende år.

Det betyder, at:

- Variationen i renteniveauet bliver opfanget med ca. et års forsinkelse, men medfører en øget *prissikkerhed*.
- Det er *restgælden*, der forrentes. Det vil sige aktivets værdi primo året, før nedskrivningen med de afskrivninger, der foretages i takstberegningssåret.

3.1.4 Almindelige indtægter

Fra summen af direkte, indirekte og beregnede omkostninger fratrækkes almindelige indtægter, for eksempel salg af producerede ydelser. Her kan også indgå indtægter fra beboeres egenbetaling af serviceydelser (kost, rengøring, vask m.v.).

3.1.5 Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

For de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger, som har en objektiv finansieringsandel, fratrækkes den objektive finansiering fra takstgrundlaget inden beregning af takst per dag.

3.1.6 Fordeling af omkostningselementer i tilbud med flere takstniveauer

I tilbud med flere takstniveauer skal det omkostningsbaserede budget fordeles ud på de enkelte takstniveauer. Fordelingen af omkostningerne skal afspejle det reelle ressourceforbrug inden for de enkelte takstniveauer. Driftsherre kan enten fordele de direkte, indirekte og beregnede omkostninger ud fra konkrete vurderinger af ressourceforbruget inden for hver enkelt takstgruppe, eller forholdsmæssigt efter fordelingsnøgler fastsat af driftsherre.

Af appendix til Rammeaftalen fremgår et eksempel på en model til beregning af takster fordelt på de forskellige omkostningselementer.

3.2 FLERE TAKSTNIVEAUER (TAKSTDIFFERENTIERING) OG TILLÆGSYDELSER

Driftsherre kan vælge at inddele en ydelse eller en ydelsespakke i to eller flere takstniveauer, når taksten for de enkelte niveauer afspejler forskelligt indhold eller omfang af ydelsen eller ydelserne. Driftsherre skal tilstræbe, at der er gennemsigtighed i prisstrukturen. En inddeling i to eller flere takstniveauer skal foretages med udgangspunkt i borgernes behov for støtte. En borger er som udgangspunkt placeret på én takst, og individuelle særtakster forhandles derudover.

Til hvert takstniveau beskrives med fordel borgergruppens funktionsevneniveau, der kan tage udgangspunkt i den terminologi og kategorisering af funktionsevneniveauer, der anvendes i Fælles faglige begreber (VUM2) eller i socialfaglige metoder som Socialstyrelsens udredningsværktøj på børnehandicapområdet. Det er hensigtsmæssigt, at der benyttes den samme produktbeskrivelse ift. borgerens behov.

Til hvert takstniveau tilknyttes en ydelsesbeskrivelse, der tydeligt angiver omfanget (fx tidsanvendelse) og tyngden af de leverede ydelser (fx socialpædagogisk støtte, terapi, pleje og omsorg m.v.). Taksten skal afspejle ydelsen.

For tilbud, som er mulige at anvende i større eller mindre grad (fx dagtilbud), kan driftsherre indregne benyttelsesgraden som en procentvis afvigelse fra taksten. Benyttelsesgraden af dagtilbud kan også anvendes til inddeling i takstniveauer i botilbud.

3.3 BEREGNINGSGRUNDLAGET

Taksten beregnes på grundlag af en belægningsprocent i tilbuddet, som fastsættes på baggrund af den forventede aktivitet i tilbuddet. Den forventede belægningsprocent beregnes som et gennemsnit af belægningsprocenterne to år forud for budgetåret. For 2025 anvendes gennemsnittet af den faktiske belægningsprocent i 2022 og 2023. Dette gælder også for tilbud med differentierede takster.

Hvis driftsherre har viden, der tilsiger, at belægningen vil blive højere end gennemsnittet af de to forudgående år, kan driftsherre vælge at anvende en højere belægningsprocent. Har der været tale om en midlertidig overbelægning, kan denne udelades i beregning af belægningsprocenten. Der kan aldrig anvendes en belægningsprocent over 100.

3.4 KENDTE OG FASTE TAKSTER

Taksterne beregnes for ét år ad gangen og kan medmindre særlige forhold tilsiger det, ikke siden ændres. Kommunerne har en fælles interesse for, at taksterne ikke ændres over året.

Det er aftalt mellem kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden, at takster for kommunalt og regionalt drevne tilbud beregnet efter principperne i Rammeaftalen i udgangspunktet ikke er til forhandling.

3.5 EFTERREGULERING

Efterregulering for kommunale og regionale driftsherrer kan findes i Bekendtgørelse om finansiering af visse ydelser og tilbud efter Lov om Social Service og Barnets Lov samt betaling for unges ophold i Kriminalforsorgens institutioner §§ 3-7.

Beregning af efterregulering

Af appendix til Rammeaftalen fremgår et eksempel på en model til beregning af efterregulering. Modellen er illustreret med en simulering af efterregulering over en 3-årig periode.

Beregning af efterregulering i tilbud med flere takstniveauer

Af appendix til Rammeaftalen fremgår et eksempel på en model til beregning af efterregulering. Modellen er illustreret med en simulering af efterregulering over en 3-årig periode.

3.6 SÆRLIGE TILBUD OG YDELSER

Der er nogle tilbud, som har eller udvikler meget specialiserede ydelser, blandt andet lands- og landsdelsdækkende tilbud. Samtidig bliver nogle tilbud specielt tilpasset den enkelte borger eller midlertidigt tilrettelagt i forbindelse med ventetid til et tilbud. I forbindelse med rammeaftalen gives mulighed for at aftale andre betalingsmodeller end de anbefalede og indgå særftaler mellem kommuner og driftsherrer.

Særftaler giver som udgangspunkt ikke driftsherren ret til at træde ud af aftalen om udviklingen i udgifter per dag. Driftsherrer, der har indgået særftaler, bør således fortsat tilstræbe at opfylde aftalen om udviklingen i udgifter per dag. En særftale kan ved fremvisning af dokumentation, bruges som forklaring på afvigelser fra aftalen om udviklingen i udgifter per dag.

4. PRINCIPPER FOR SAMARBEJDE

4.1 FRISTER FOR AFREGNING FOR BRUG AF TILBUD

Driftsherrerne afregner månedsvis forud hver den 10. i måneden. På forudbestilte aflastningspladser meldes afbud senest 14 dage før det aftalte tidspunkt. Afbud senere end 14 dage før medfører betaling for den bestilte aflastning.

4.2 OPSIGELSESVARSLER

Der er fastlagt opsigelsesvarsler for de forskellige tilbud. For alle tilbud gælder, at opsigelsesvarslet bortfalder, hvis en opsagt plads bliver besat med det samme.

- Sociale tilbud (botilbud, dagtilbud og beskyttet beskæftigelse): Løbende måned plus en måned.
- Akutpladser på børneområdet: Løbende måned plus en måned.
- Aflastning: Løbende måned plus en måned. Afbud for bestilt plads senest 14 dage før.
- Beskæftigelsescentre og erhvervsmæssig afklaring: Løbende måned plus en måned.
- Specialtandpleje: Løbende måned plus en måned.
- Specialundervisning, børn, samt STU: Løbende måned plus en måned.

Der er ikke aftalt opsigelsesvarsler for herberger og krisecentre samt misbrugstilbud.

Forlænget varsel ved opsigelse af flere pladser

Når en kommune på samme tilbud vælger at opsigte tre eller flere pladser inden for en periode på tre løbende måneder, eller pladser svarende til indtægter på 20 procent eller mere af

tilbuddets takstbaserede indtægtsbudget, kan driftsherre ensidigt forlænge opsigelsesvarslet til løbende måned plus seks måneder.

Kommunerne i hovedstadsregionen kan via Kommunaldirektørkredsen aftale længere opsigelsesvarsler på enkelte, særligt sårbare tilbud. Der er for 2025-2026 ikke aftalt længere varsler på konkrete tilbud.

4.3 OPKRÆVNING AF BEBOERES EGENBETALING I TILBUD EFTER SEL §§ 107 OG 108

Handlekommune fastsætter og opkræver beboeres betaling af boligbetaling, varme og el i tilbud efter Servicelovens §§ 107 og 108. Tilbud/driftsherre opkræver beboeres betaling af serviceydelser, herunder kost, rengøring, vask m.v., i tilbud efter Servicelovens §§ 107 og 108. Tilbud/driftsherre skal i beregningen af takster for de pågældende tilbud fratække beboernes betaling af serviceydelser.

For tilbud efter Servicelovens § 108 skal tilbud/driftsherre årligt fremsende de nødvendige oplysninger (beregning af den omkostningsbestemte boligbetaling, samt oplysninger om udgifter til el og varme) til brug for handlekommunernes fastsættelse af beboernes egenbetaling af boligbetaling, el og varme.

For tilbud efter Servicelovens § 107 skal tilbud/driftsherre årligt fremsende de nødvendige oplysninger om den maksimale boligbetaling samt el og varme til brug for handlekommunernes fastsættelse af beboernes betaling af boligbetaling, el og varme.

Opgavefordelingen mellem handlekommune og tilbud/driftsherre er udarbejdet af hensyn til at sikre mest hensigtsmæssige sagsgange samt ud fra et hensyn om at fastholde muligheden for at arbejde rehabiliterende med beboerne i forhold til varetagelse af økonomiske forpligtelser. Handlekommunen kan uddelegere opkrævning af beboeres betaling af boligbetaling, el og varme i tilbud efter Servicelovens §§ 107 og 108 til et tilbud/driftsherre, hvis tilbud/driftsherre vil indgå en aftale om dette.

Betalingen af boligbetaling, el og varme skal fastsættes af handlekommunen. Den af tilbuddet opkrævede betaling af boligbetaling, el og varme afregnes med handlekommunen konkret og må ikke indgå i takstgrundlaget.

Af afsnit 6 fremgår den nærmere procedure for fastsættelse og opkrævning af beboeres egenbetaling samt tilbud/driftsherres tilvejebringelse af oplysninger for tilbud efter Servicelovens §§ 107 og 108.

4.4 OPKRÆVNING AF EGENBETALING I TILBUD EFTER SEL §§ 109 OG 110

Borgerens egenbetaling fastsættes på nationalt niveau, jf. bekendtgørelse om egenbetaling for midlertidigt ophold i boformer efter Servicelovens §§ 109 og 110 – og reguleres én gang om året med pris- og lønudviklingen.

Opkrævningen foretages af borgers handlekommune, der kan træffe afgørelse om bortfald eller nedsættelse af egenbetaling. Det er kommunalbestyrelsen i borgernes handlekommune, der fastsætter rammerne for den konkrete og individuelle vurdering af bortfald eller nedsættelse af egenbetalingen.

De årlige satser offentliggøres på Social- og Ældreministeriets hjemmeside hvert år i december måned.

4.5 OPFØLGNINGSMEKANISMER FOR BORGERES PLACERING I TAKSTNIVEAUER

Handlekommune og driftsherre/tilbud har pligt til at rette henvendelse til hinanden, hvis det vurderes, at en borger bør flyttes til enten et højere eller et lavere takstniveau.

Én gang årligt skal handlekommune og driftsherre/tilbud, for eksempel i forbindelse med opfølgning på handleplaner, foretage en vurdering af borgerens funktionsniveau og behov for ydelser med henblik på borgerens placering i takstniveau.

Handlekommune og driftsherre/tilbud kan ud fra en vurdering af borgerens funktionsniveau og behov for ydelser til enhver tid anmode om omplacering af en given borger fra ét takstniveau til et andet.

Den modsatte part skal tilstræbe at oplyse, om man er enig i denne vurdering senest ti hverdage fra, at der foreligger et tilstrækkeligt oplyst grundlag til vurdering af sagen. For at sikre fremdrift i sagsbehandlingen skal den modsatte part ved modtagelse af anmodning om omplacering hurtigst muligt indhente de nødvendige oplysninger om sagen.

I tilfælde af uenighed henstilles til, at handlekommune og driftsherre/tilbud i fællesskab, og i dialog med borgeren, hurtigst muligt finder alternative løsninger inden for samme tilbud under hensyntagen til borgerens rettigheder. Hvis der ikke kan findes en løsning inden for tilbuddet, er det handlekommunens forpligtelse at finde et andet tilbud til borgeren.

Ved enighed om omplacering fastsættes tidspunktet for iværksættelse af omplaceringen efter konkret aftale mellem handlekommune og driftsherre/tilbud.

4.6 AFTALE OM ETABLERING OG LUKNING AF TVÆRKOMMUNALE TILBUD OG PLADSER

KKR Hovedstaden har indgået aftale om en økonomimodel, der giver driftssikkerhed i opbygningsfasen for de driftsherrer, der opretter nye pladser i eksisterende tilbud og etablerer nye tilbud til en specifik udvalgt målgruppe. Læs mere om Økonomimodellen i bilag 2, Udviklingsdelen.

Der er endnu ikke indgået konkrete aftaler om lukning af pladser eller tilbud i Region Hovedstaden.

4.7 PRINCIPPER FOR ETABLERING AF TILBUD (UDEN BRUG AF FÆLLES ØKONOMIMODEL)

Ved etablering af et nyt tilbud, der forventes at være afhængigt af salg af pladser til andre kommuner, er det driftsherres ansvar at vurdere behovet – og dimensioneringen af tilbuddet.

Ved etablering af et nyt tilbud, som vil være afhængig af salg af pladser til andre kommuner, kan driftsherre indgå aftaler med konkrete kommuner om følgende alternative finansieringsmodeller:

- Forpligtende købsaftaler. Herved forstås aftaler, hvor en eller flere kommunalbestyrelser garanterer for betaling af et bestemt antal pladser i et tilbud i en aftalt periode, hvis pladserne ikke efterspørges af andre.
- Aftaler om delt finansieringsansvar. Herved forstås aftaler, hvor en eller flere kommunalbestyrelser bidrager til finansieringen af et konkret tilbud, uden at kommunalbestyrelsen selv er driftsherre.

Aftalerne kan ikke forpligte kommuner, som ikke er med i aftalen. Desuden kan driftsherre ved etablering af nye tilbud vælge at anvende en lavere belægningsprocent i en opstartsperiode. Længden af opstartsperioden fastsættes af driftsherre, men må maksimalt være løbende år plus 12 måneder. Driftsherre skal informere kommunerne om, hvorvidt der anvendes en lavere belægningsprocent i en opstartsperiode, inden kommunerne visiterer borgere til tilbuddet.

Ved anvendelse af lavere belægningsprocent i en opstartsperiode gælder følgende undtagelser fra det gældende princip om efterregulering af over- og underskud:

- Driftsherre må ikke efterregulere som følge af underskud i forhold til det omkostningsbaserede budget i opstartsperioden.
- Overskud i forhold til det omkostningsbaserede budget på mere end fem procent skal efterreguleres over for de kommuner, der har anvendt tilbuddet i opstartsperioden.

Efter opstartsperiodens ophør skal driftsherre anvende en estimeret belægningsprocent, der er fastsat ud fra belægningsprocenten i sammenlignelige tilbud. Denne beregningsmetode må maksimalt anvendes i tre år efter opstartsperiodens ophør. Herefter skal driftsherre anvende det gældende princip for beregning af belægningsprocenten.

4.8 PRINCIPPER FOR LUKNING OG OMLÆGNING AF TILBUD

Driftsherre skal selv afholde alle udgifter forbundet med lukning af tilbud.

Driftsherre kan indregne etableringsudgifterne ved omlægning af tilbud i taksterne fremadrettet fra næste budgetår efter gældende principper for forrentning og afskrivning, således at de takstændringer, dette måtte medføre, er kendte på forhånd.

Ved lukning og omlægning af tilbud skal driftsherre i forbindelse med varsling af ændringerne inddrage kommunerne med henblik på planlægning af overgangsperioden. Planlægningen kan blandt andet omfatte konkrete planer for ind- og udlusning af borgere.

Ved lukning og omlægning af tilbud har handlekommunen ansvar for at finde alternative tilbud til borgere, som ikke længere kan rummes i tilbuddet. For at give driftsherre mulighed for at tilpasse kapacitet og indhold i tilbuddet skal kommunerne varsle om forventede markante ændringer i efterspørgslen, så snart viden herom foreligger.

4.9 KOMMUNERS OVERTAGELSE AF REGIONALE TILBUD

En kommunalbestyrelse kan ifølge Servicelovens § 186 en gang i hver valgperiode overtage regionale tilbud, der er beliggende i kommunen. En kommunalbestyrelse, der ønsker at overtage et regionalt tilbud, skal meddele Regionsrådet dette senest den 1. januar i valgperiodens tredje år. For valgperioden 2022-2026 skulle dette således være meddelt senest den 1. januar 2024. Meddelelse herom skal indskrives i Rammeaftalen for pågældende år. Overtagelse af tilbuddet

skal ske senest den 1. januar i valgperiodens fjerde år, dvs. for valgperioden 2022-2026 den 1. januar 2025.

Når kommunen fremsætter en anmodning om overtagelse, påhviler det regionen at fremkomme med overtagelsesvilkårene.

Af hensyn til overholdelse af varslingsreglerne i forhold til berørte medarbejdere, en hensigtsmæssig driftstilrettelæggelse og gennemførelse af en god overdragelsesproces er det i rammeaftalen fastlagt, at overtagelse normalt sker ved et årsskifte, og at kommunens anmodning om overtagelse senest fremsættes 1. januar året før overtagelsen og gerne i forbindelse med kommunens godkendelse af rammeaftalen for året før overtagelsen. Anmodning til regionen om overtagelse af tilbud forudsætter behandling i kommunalbestyrelse/byråd, inden regionen udarbejder det konkrete overtagelsestilbud. Varsling af medarbejdere kan først bindende ske på grundlag af en endelig indgået aftale om overtagelsen mellem kommunalbestyrelse/byråd og Regionsrådet.

4.10 KØB OG SALG AF PLADSER UDEN FOR HOVEDSTADSREGIONEN

Aftaler indgået i rammeaftaler kan kun binde rammeaftalens parter. Det betyder, at rammeaftalen alene regulerer køb og salg af pladser mellem kommuner og driftsherrer med beliggenhed inden for samme region.

I forhold til køb og salg af pladser mellem kommuner og driftsherrer med beliggenhed i andre regioner anbefales det, at der ved hvert køb og salg af pladser udarbejdes konkrete og individuelle købskontrakter, der regulerer forpligtelsen for såvel kommune som driftsherre. Købskontrakterne bør indeholde aftaler om forhold som underskudsdeling, takst, afregning, opkrævning af egenbetaling m.v.

4.11 STANDARDKONTRAKTER

Med henblik på at styrke kommunernes køberolle og understøtte kontraktstyringen er der udarbejdet en skabelon til en standardkontrakt på børne- og voksenområdet, som kommunerne og leverandører kan anvende i forbindelse med køb/salg af ydelser og indsatser på det specialiserede socialområde. Skabelonerne er godkendt af KL, som anbefaler, at de benyttes.

5. TILBUD MED SÆRLIG TVÆRKOMMUNAL OPMÆRKSOMHED

5.1 NØDBREMSEMODELLEN

De *mest specialiserede* tilbud¹ beliggende i hovedstadsregionen er underlagt en særlig tværkommunal opmærksomhed, som er formuleret i en tværkommunal samarbejdsmodel defineret som Nødbremsemodellen. Modellen omfatter en række fælleskommunale procedurer

¹ Oversigt over de mest specialiserede tilbud og kriterier herfor fremgår af Udviklingsdelen, bilag 2.

og tiltag, som skal bidrage til at sikre, at de *mest specialiserede* kompetencer i disse tilbud bevares og udvikles. Modellen beskrives nedenfor:

- Modellen træder alene i kraft undtagelsesvist, det vil sige, at den ikke automatisk er gældende for alle tilbud defineret som *mest specialiserede*.
- Modellen er dynamisk og har løbende fokus på udviklingen på det specialiserede socialområde fagligt, metodemæssigt, behovsmæssigt og økonomisk.
- Modellen har fokus på incitamenter, herunder både for kommuner og driftsherrer.
- Modellen understøtter en omkostningseffektiv drift og styring af tilbuddene.

Modellen består af følgende overordnede elementer:

1. Driftsherre for et tilbud, der er defineret som mest specialiseret, har mulighed for at indstille tilbud, som driftsherre vurderer har behov for en særlig opmærksomhed, for eksempel hvis det vurderes at være lukningstruet.
2. På baggrund af indstillingen foretages en grundig afdækning af tilbuddets situation samt alternativer til tilbuddet.
3. På baggrund af den grundige afdækning foretages en vurdering af, om der er behov for særlige tværkommunale tiltag til bevarelse af tilbuddets viden og kompetencer.
4. Endelig træffes en beslutning om iværksættelse af særlige tiltag.

Nødbremsemodellen - Samarbejdsmodel om de *mest specialiserede* tilbud

Grundvilkår	<ul style="list-style-type: none"> • Tilbud, der karakteriseres som mest specialiseret, får <u>ikke</u> automatisk tildelt særlige vilkår. • Først hvis et tilbud er i vanskeligheder, og efter en grundig afdækning af problemstillingerne hos tilbuddet, vil det blive vurderet om tilbuddet skal tildeles særlige vilkår.
Målgruppe	<ul style="list-style-type: none"> • De tilbud i hovedstadsregionen, der lever op til kriterierne for <i>mest specialiserede</i> tilbud.
Udslagsgivende faktor	<ul style="list-style-type: none"> • Tilbud, der er omfattet af målgruppen, og hvor driftsherre har en særlig bekymring omkring tilbuddets eksistensgrundlag.
Handling	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbejdsmodellen giver driftsherre mulighed for at indstille tilbuddet til behandling i KKR Hovedstadens Embedsmandsudvalg for det specialiserede socialområde. • Indstillingen skal omfatte en detaljeret beskrivelse af den særlige problemstilling, som driftsherre vurderer, at tilbuddet er i, herunder beskrivelser af overordnede økonomiske data, bl.a. udvikling i belægningen m.v.

Vurdering	<ul style="list-style-type: none"> • På baggrund af driftherres indstilling foretages en vurdering af tilbuddet i forhold til efterspørgsel, alternativer inden- og uden for regionen, tilbuddets karakter m.v. • Det forudsættes, at driftherre forinden selv har ageret som en økonomisk ansvarlig leverandør, herunder vurderet følgende muligheder for at løse tilbuddets økonomiske udfordringer: lukning af pladser, besparelser, organisatoriske ændringer, der kan nedbringe omkostninger fx samdrift med andre tilbud, fællesledelse m.m. • Embedsmandsudvalget kan videresende en indstilling til task forcen, og angive særlige fokusområder og opmærksomhedspunkter, som skal indgå i task forcens grundige afdækning af tilbudets økonomi m.v. • Task forcen igangsætter et afdækningsforløb, og har som led heri mulighed for at indhente yderligere dokumentation og data om det konkrete tilbud. • På baggrund af den grundige afdækning vurderer task forcen, hvorvidt der er tale om et tilbud, der fremadrettet skal være til rådighed i hovedstadsregionen for at kunne tilgodese behov for behandling/tilbud til regionens borgere, og i givet fald, om der er behov for særlige tiltag. Task forcen indstiller vurderingen til Embedsmandsudvalget. • Vurderes der at være behov for særlig opmærksomhed, kan task forcen (og Embedsmandsudvalget) trække på en liste med mulige tiltag, der kan iværksættes i forhold til det konkrete tilbud. • Embedsmandsudvalget beslutter, om de vil tilslutte sig task forcens indstilling, herunder forslag til tiltag, eller om udvalget oplever behov for yderligere afdækning i regi af task forcen. • Embedsmandsudvalget indstiller beslutninger om særlige tværkommunale tiltag til KKR Hovedstaden, der træffer den endelige beslutning om handling i forhold til det konkrete tilbud. • Ved tilbud, hvor Region Hovedstaden er driftsherre, skal Region Hovedstaden indgå i beslutningsprocessen.
Særlige tiltag	<ul style="list-style-type: none"> • Særlige tiltag vurderes individuelt i forhold til den konkrete sag og driftsherre. • Inspiration til særlige tiltag kan findes i en værktøjskasse med mulige tiltag, som dog ikke er en udtømmende liste. Der kan derfor komme andre tiltag i spil. Se nedenfor.

Derudover er det ved omlægning og lukning af de *mest specialiserede* tilbud relevant at indgå tværkommunale aftaler om, hvordan det vurderes om eventuelle faglige kompetencer og specialiseret viden går tabt, samt hvordan eventuelle særlige kompetencer eller viden kan bevares eksempelvis ved overførelse til andet tilbud.

Det centrale i nødbremsemodellen er, at der først, efter en vurdering med afsæt i en grundig afdækning af tilbuddets økonomi m.v., kan bevilliges særlige vilkår til et tilbud, der opfylder kriterierne for de *mest specialiserede* tilbud. Det er således først, når tilbuddet oplever problemer, at der kan indgås særlige aftaler om tværkommunalt samarbejde eller særlige vilkår for pågældende med henblik på at sikre den fortsatte eksistens af et tilbud. Dette vurderes desuden at medvirke til, at driftsherrer for de *mest specialiserede* tilbud fortsat har incitament til at sikre en rentabel drift af tilbuddet – modsat at et tilbud, som er defineret som mest specialiseret, per automatik har særlige fordele.

5.2 VÆRKTØJSKASSE MED SÆRLIGE TILTAG

Nedenfor er oplistet eksempler på en række mulige særlige tiltag, der kan iværksættes for at sikre, at den særlige viden og kompetencer i et mest specialiseret tilbud bevares. Listen er ikke udtømmende, hvorfor der i konkrete sager kan forekomme andre tiltag.

- Tilbuddet lukker, men der indgås samarbejde mellem kommuner og eventuelt region om at sikre specialviden og kompetencer i andre tilbud eller tiltag. *Herunder omplacering af konkrete medarbejdere i andre tilbud eller tiltag i hovedstadsregionen.*
- Samarbejde mellem kommuner og eventuelt region om udvikling af indholdet i tilbuddet. *Herunder vidensdeling om særlige pædagogiske forhold, udskillelse af konsulentydelser, og ændre organisering af driften.*
- Forlængede opsigelsesvarsler. *Vil kunne give en forlænget planlægningshorisont ift. tilbud til borgerne. Aktuelle kommuner bør høres inden de pålægges forlængede opsigelsesvarsler.*
- Lavere budgetteret belægningsprocent. *Dette indebærer reelt en takststigning for tilbuddet.*
- Anden finansieringsmodel – takstfinansiering kombineret med objektiv finansiering. *En finansieringsmodel, hvor takstfinansiering kombineres med objektiv finansiering kender kommunerne fra finansieringen af pladser på de landsdækkende sikrede afdelinger. Modellen omfatter, at den ene del af omkostningerne i tilbuddet betales gennem en takst for kommunernes forbrug af pladser, mens den anden del dækkes af objektiv finansiering. Den objektive finansiering er typisk beregnet efter en fordelingsnøgle, for eksempel antallet af borgere inden for målgruppen. Det er muligt at skrue modellen sammen på flere måder ift. vægtning af de to finansieringselementer i deres indbyrdes forhold.*

Fordelen ved denne model er, at den både indeholder et element af aktivitetsafhængig finansiering, hvilket giver tilbud incitamentet til at tilpasse sit forbrug til takstindtægterne, samt et element af grundfinansiering, der gør tilbuddet mindre sårbart over for store udsving i aktiviteten og derved bidrager til en vis driftssikkerhed.

Der bør være stor opmærksomhed på at adskille de to finansieringskilder. Adskilles de ikke kan det give urealistisk budgetlægning eller manglende kapacitetstilpasning, hvilket kan føre til efterregulering af den objektive finansiering. Desuden kan der være en risiko for, at kommunerne, via den objektive finansiering, medfinansierer unødigt kapacitet.

- Anden finansieringsmodel - forpligtende købsaftaler. *Herved forstås aftaler, hvor en eller flere kommunalbestyrelser garanterer for betaling af et bestemt antal pladser i et tilbud i en aftalt periode, hvis pladserne ikke efterspørges af andre. Aftalen indgås typisk mellem driftsherre og konkrete kommuner, og er ikke forpligtende for kommuner uden for aftalen.*

Fordelen ved denne model er, at tilbuddet sikres fuld finansiering, selvom der ikke er fuld belægning. Den umiddelbare risiko ved modellen er, at man holder hånden kunstigt under et tilbud, i stedet for at finde mere hensigtsmæssige og varige løsninger.

- Anden finansieringsmodel – aftaler om delt finansieringsansvar. *Herved forstås aftaler, hvor en eller flere kommunalbestyrelser bidrager til finansieringen af et konkret tilbud uden, at kommunalbestyrelsen selv er driftsherre. Aftalen indgås typisk mellem driftsherre og konkrete kommuner, og er ikke forpligtende for kommuner uden for aftalen.*

Fordelen ved denne model er, at finansieringen af tilbuddet er spredt ud på flere hænder, hvilket mindsker risikoen for den enkelte kommune. En udfordring ved modellen kan være at sikre incitament for andre kommuner til at indgå i delt finansieringsansvar, uden at det udfordrer den lige adgang til tilbuddet for alle kommuner.

5.3 KRAV TIL DE MEST SPECIALISEREDE TILBUD

Der er opstillet en række krav til de tilbud, som lever op til kriterierne for de *mest specialiserede* tilbud. Formålet med kravene er at tydeliggøre, at der med den særlige opmærksomhed, som de *mest specialiserede* tilbud kan få, hvis de kommer i vanskeligheder, også følger en forpligtelse til at udvikle tilbuddene, stille viden og ekspertise til rådighed, samt at dokumentere indsatserne.

Der stilles således følgende krav til de *mest specialiserede* tilbud i hovedstadsregionen:

- Tilbuddet skal efterstræbe at være på forkant og løbende udvikle sig i forhold til målgruppernes behov, metoder, velfærdsteknologi, kommunernes efterspørgsel efter ydelser og pladser m.v.
- Tilbuddets viden, ekspertise og pladser skal være tilgængelig for alle kommuner i hovedstadsregionen, og der må ikke gives forrang til borgere fra driftsherres egen kommune eller geografisk nærområde.
- Tilbuddet skal levere synlig og offentlig tilgængelig dokumentation og effekt af indsatserne i tilbuddet.

Ydermere er der opsat nogle kriterier for at kunne blive kategoriseret som Mest specialiseret. Opstillingen af kriterier og udvælgelsen af tilbud tager udgangspunkt i en omfattende kortlægning af de *mest specialiserede* tilbud foretaget i 2012 og 2013. Kriterierne gennemgås i Rammeaftalen bilag 2: Udviklingsdel.

5.4 TASK FORCE

Der er nedsat en fælleskommunal Task force, der hvert andet år vil vurdere de tilbud, der i pågældende år opfylder kriterierne for *mest specialiserede* tilbud, samt vurdere nyetablerede tilbud omfattet af Rammeaftalen.

Task forcen består af centrale nøglepersoner på både børne, unge- og voksenområdet, herunder fagpersoner fra både myndigheds- og driftsherrekommuner samt Region Hovedstaden.

6. PROCEDURER FOR FASTSÆTTELSE OG OPKRÆVNING AF BEBOERES EGENBETALING I TILBUD EFTER SEL §§ 107 OG 108

Proceduren beskriver ansvars- og opgavefordelingen mellem handlekommune og tilbud/driftsherre i forbindelse med fastsættelse og opkrævning af beboeres egenbetaling i tilbud efter Servicelovens §§ 107 og 108. Proceduren er gældende for tilbud og handlekommuner, som er omfattet af hovedstadsregionens Rammeaftale 2025-2026 på det specialiserede socialområde og specialundervisning.

Proceduren er udarbejdet med udgangspunkt i følgende bekendtgørelser:

- Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om betaling for botilbud m.v. efter Servicelovens kapitel 20 samt om flytteret i forbindelse med botilbud efter § 108 (BEK nr 1335 af 28/11/2017)
- Bekendtgørelse om lejerrettigheder til beboere i visse tilbud efter serviceloven (BEK nr. 715 af 19/06/2013).

6.1 HANDLEKOMMUNENS OPGAVER

Servicelovens § 107

Handlekommunen fastsætter beboerens betaling af boligbetaling, el og varme.

Handlekommunen skal foretage en vurdering på baggrund af oplysninger om den maksimale boligbetaling samt el og varme, som fremsendes af tilbud/driftsherre.

Servicelovens § 108

Handlekommune fastsætter beboerens boligbetaling, el og varme. Boligbetalingen fastsættes på baggrund af:

- Omkostningsbestemte betaling (oplyst af tilbud/driftsherre)
- Indkomstbestemt boligbetaling (beregnet af handlekommunen)
- Under hensyntagen til handlekommunens serviceniveau, for eksempel i form af et vejledende rådighedsbeløb

El og varme fastsættes på baggrund af oplysninger fra tilbud/driftsherre.

Ved anvisning af bolig efter Servicelovens § 108 skal handlekommunen udarbejde et boligdokument til beboeren.

I forbindelse med den årlige fastsættelse af beboerens betaling af boligbetaling, el og varme i tilbud efter Servicelovens § 108 skal handlekommune varsle beboeren om eventuel forhøjelse af boligbetalingen senest to måneder før, jf. bekendtgørelsen om lejerrettigheder § 9. Handlekommunen skal vedlægge en klagevejledning til boligdokument og varslingsdokument.

6.2 TILBUD/DRIFTHERRERS OPGAVER

Serviceloven § 108 Indflytning

I forbindelse med indflytning skal tilbud/driftsherre fremsende oplysninger om omkostningsbestemt boligbetaling, el, varme samt serviceydelser til handlekommune.

Oplysninger skal fremsendes i skabelonen, som findes på den fælleskommunale hjemmeside www.hovedstadenskommuner.dk.

Årlig varsling

I forbindelse med årlige varsling af egenbetaling skal tilbud/driftsherre fremsende oplysninger om omkostningsbestemt boligbetaling, el, varme samt serviceydelser til handlekommune. Der skal fremsendes en varsling pr. borger. Tilbud/driftsherre skal fremsende nødvendige oplysninger for det efterfølgende år senest den 1. oktober. Oplysninger skal fremsendes i

skabelonen, som findes på den fælleskommunale hjemmeside

www.hovedstadenskommuner.dk.

6.3 INTERNE FLYTNINGER OG KLAGESAGER

I forbindelse med en beboers interne flytning i et tilbud efter Servicelovens § 108, skal der udarbejdes et nyt boligdokument for den nye bolig til beboeren.

I forbindelse med klagesager skal tilbud/driftsherre på handlekommunens opfordring levere relevant dokumentation for fastsættelse af egenbetalingen, så handlekommunen kan overholde de gældende tidsfrister for klagesagen.

6.4 HANDLE-/BETALINGSKOMMUNE

I de tilfælde hvor der er forskellig handle- og betalingskommune, vil betalingskommunen af tilbud/driftsherre blive opkrævet den fulde takst inklusiv udgifter svarende til egenbetalingen af boligbetaling, el og varme.

Kommuner, som er handlekommune for borgere, som har en anden betalingskommune, skal således sikre sig, at indtægter fra egenbetalingen af boligbetaling, el og varme tilfalder pågældende betalingskommune.

Tilbud/driftsherre skal i boligdokument og varslingsdokument vedrørende tilbud efter Servicelovens § 108 angive, hvilken kommune, der er betalingskommune for pågældende borger.

6.5 MAILINGLISTE TIL FREMSENDELSE AF OPLYSNINGER

Til brug for tilbuds/driftsherres fremsendelse af oplysninger til handlekommuner i hovedstadsregionen er udarbejdet en mailingliste med kontaktoplysninger til handlekommunerne, som kan findes på den fælleskommunale hjemmeside www.hovedstadenskommuner.dk.

Handlekommunerne er forpligtiget til at sikre, at oplysningerne på mailinglisten er korrekte. Ændringer til mailinglisten fremsendes til det Fælleskommunale social- og sundhedssekretariat.

7. FÆLLES VISITATIONSÅFTALE VEDR. KOMMUNIKATIONSCENTRENE

I hovedstadsregionens Rammeaftale 2025-2026 indgår en fælles visitationsaftale vedrørende kommunikationscentre. Ligesom Rammeaftalens øvrige principper for samarbejdet om køb og salg af sociale tilbud, er visitationsaftalen vedrørende kommunikationscentre, et redskab, der skal understøtte det kommunale samarbejde i hovedstadsregionen og samarbejdet mellem kommunerne og regionen. Alle 29 kommuner i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden er aftalepart i Rammeaftalen.

Siden 2011 har hovedstadsregionen haft en fælles visitationsaftale vedrørende kommunikationscentrene, som har været omfattet af Rammeaftale for kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden. Pr. 1. januar 2016 trådte en ny visitationsaftale i

kraft og den vil fremadrettet være udgangspunkt for samarbejdet mellem kommunikationscentre og kommuner i hovedstadsregionen.

Kommunerne i hovedstadsregionen kan fortsat vælge mellem at anvende den fælles visitationsaftale eller at indgå samarbejdsaftaler med kommunikationscentrene i hovedstadsregionen.

Den fælles visitationsaftale omfatter følgende:

- Visitationsaftalen
- Arbejdsgange og hensigtserklæringer på området

Derudover omfatter aftalen inspiration til samarbejdsaftaler mellem kommunikationscentre og kommune, herunder en skabelon til samarbejdsaftaler.

7.1 VISITATIONSÅFTALE

Visitationsaftalen vedrørende kommunikationscentre opstiller en række principper for samarbejdet om henvisning og udredning af borgere med *kommunikative og kognitive funktionsevneundersættelser*. Aftaleparterne har således godkendt at samarbejdet mellem kommuner og kommunikationscentre om disse borgere skal foregå med udgangspunkt i de opstillede principper.

Visitationskompetencen ligger til enhver tid hos handlekommunen. Men den enkelte kommune har dog til enhver tid mulighed for at indgå samarbejdsaftaler med et eller flere kommunikationscentre, der således tilsidesætter principperne i den fælles visitationsaftale.

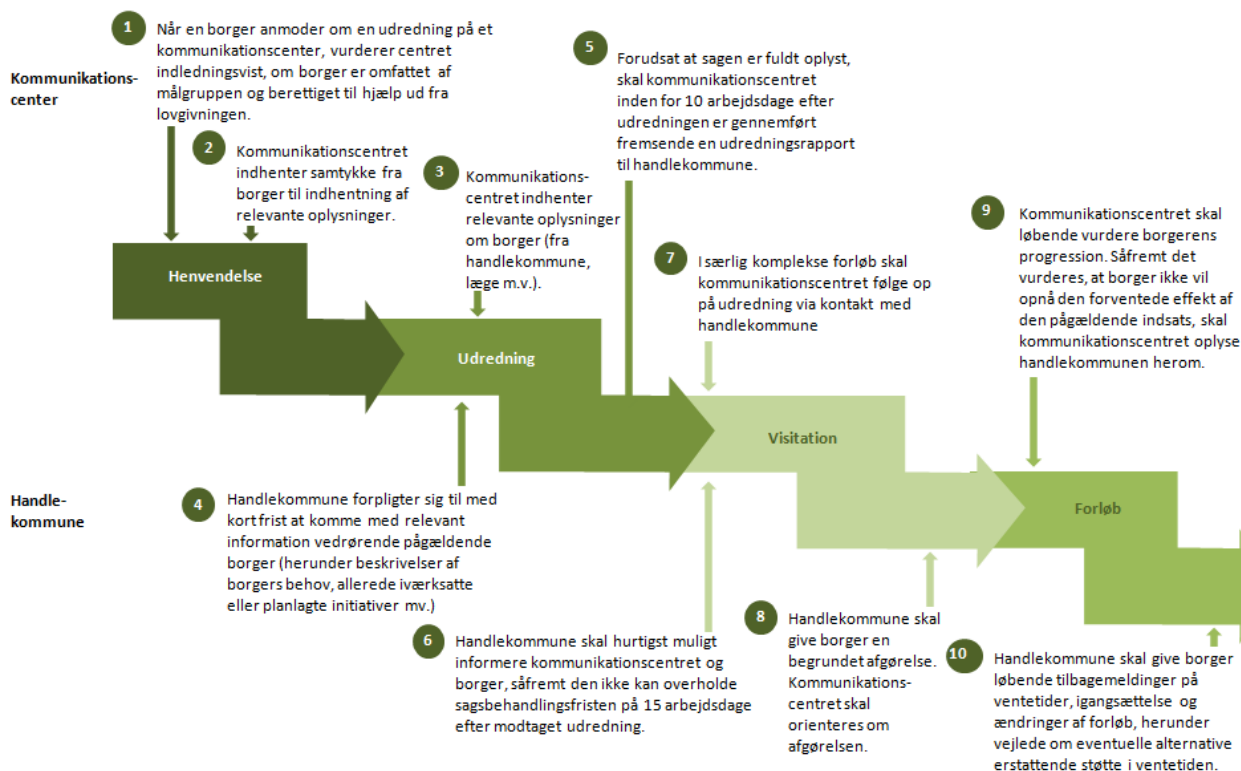
- Borgere med *kommunikative og kognitive funktionsevneundersættelser* kan selv henvende sig til et kommunikationscenter og anmode om en udredning.²
- Kommunikationscentre kan iværksætte en udredning.³
- Forudsat at sagen er fuldt oplyst, forpligter handlekommunen sig til at træffe afgørelse inden for 15 arbejdsdage efter modtaget udredning.

7.2 ARBEJDSGANGE OG HENSIGTSEKTLÆRINGER

Nedenfor er via et flow-diagram opstillet en række beskrivelser af arbejdsgange samt hensigtserklæringer om arbejdsgange, som det opfordres til at tage udgangspunkt i ved fremtidigt samarbejde mellem kommunikationscentre og kommuner i hovedstadsregionen.

² Den fælles visitationsaftale omfatter ydelser efter Lov om Social Service og Lov om Specialundervisning for voksne (inkl. hjælpemidler)

³ Kommunikationscentrenes iværksættelse af en udredning er baseret på en konkret vurdering af pågældende borgers situation. Som udgangspunkt iværksættes der ikke en udredning af borgere, der er udredt inden for løbende 12 måneder medmindre, der er sket væsentlige ændringer i borgerens situation.

7.3 HENSIGTSEKLÆRING OM ARBEJDSGANGE VEDRØRENDE KOMMUNIKATIONSCENTRE

1. Kommunikationscentrets udredning skal kunne danne grundlag for kommunernes visitation ved at udrede borgers vanskeligheder, samt indledningsvist afdække i hvor høj grad en indsats kan afhjælpe begrænsningen af borgers funktionsnedsættelse.
2. Kommunikationscentret skal er udredningens omfang efter borgerens behov og vanskeligheder.
3. Kommunikationscentret kan efter konkret aftale med handlekommune vejlede om konkrete indsatsforløb. Vejledning om konkrete indsatsforløb skal foretages ud fra princippet om mindst indgribende indsats.
4. Kommunikationscentret skal bidrage til at sikre en helhedsorienteret og koordineret indsats for borgeren.
5. Kommunikationscentret gennemfører en grundig udredning som afsæt for en kort og præcis udredningsrapport. Rapporten skal indeholde formål, mål og den forventede effekt af den kompenserende indsats samt forslag til lovgivningsmæssig ramme.
6. Udredningsrapporten skal indeholde navn og kontaktoplysninger på den pågældende medarbejder på kommunikationscentret, der har foretaget udredningen.
7. Handlekommune skal oplyse en fast kontaktperson til kommunikationscentret i forbindelse med en iværksat udredning.
8. Handlekommune skal danne sig et overblik over den samlede sag for borger og sikre koordination mellem forskellige og samtidige indsatsforløb.
9. Frister for sagsbehandling og ventetider skal være tilgængelige på kommunikationscentrenes hjemmesider.
10. Kommunikationscenter og handlekommune skal understøtte en smidig og hurtig elektronisk kommunikation.

7.4 SAMARBEJDE MELLEM KOMMUNIKATIONSCENTRE OG KOMMUNER

Skabelonen for samarbejdsaftaler mellem kommuner og kommunikationscentre i hovedstadsregionen anbefales anvendt som udgangspunkt for fremtidige aftaler i hovedstadsregionen. Formålet hermed er blandt andet at øge gennemsigtighed og ensartethed i aftalerne, samt at lette kommuner og kommunikationscentrenes administration ved indgåelse af samarbejdsaftaler.

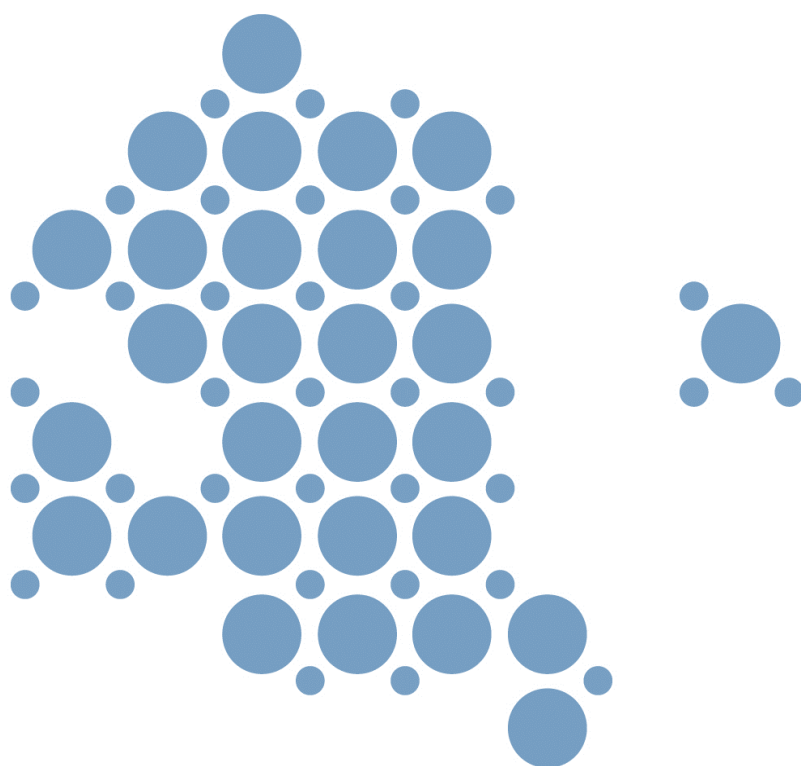
Skabelonen kan findes i et særskilt dokument til anvendelse ved indgåelse af konkrete samarbejdsaftaler på den fælleskommunale hjemmeside www.hovedstadenskommuner.dk.

3.2

Godkendelse af Rammeaftale 2025-2026

Bilag 2 til Rammeaftale 2025-2026

Udviklingsdel

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	0
2. Fokusområder i Rammeaftale 2025-2026.....	0
3. Tilbud omfattet af Rammeaftale 2025-2026.....	1
3.1 Kriterier for højt specialiserede tilbud omfattet af Rammeaftalen	2
3.2 Højt specialiserede tilbud på børne- og ungeområdet.....	3
3.3 Højt specialiserede tilbud på voksenområdet i Rammeaftalen 2025-2026	0
3.4 Kommunikationscentre i Rammeaftale 2025-2026.....	0
4. De mest specialiserede tilbud i Rammeaftalen 2025-2026.....	0
4.1 Kriterier for de mest specialiserede tilbud	1
4.2 De mest specialiserede tilbud på børne- og ungeområdet i Rammeaftalen 2025-2026	2
4.3 De mest specialiserede tilbud på voksenområdet i Rammeaftalen 2025-2026	6
5. Modeller i hovedstadsregionen.....	13
5.1 Økonomimodel.....	13
5.2 Monitoreringsmodel.....	13
5.3 Afdækning af målgrupper	14
6. Samarbejdspartnere	15
6.1 National koordination.....	15
6.2 Børnehuset og Socialtilsyn	16

1. Indledning

Formålet med Rammeaftalens Udviklingsdel er bl.a. at fastsætte, hvilke udviklingstendenser kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden oplever i forhold til tilbudstyper, målgrupper m.v. på det højt specialiserede socialområde og specialundervisningsområde. Derudover at tilvejebringe et samlet overblik over de højt og mest specialiserede tilbud, der ligger i hovedstadsregionen, med en angivelse af kapacitet og belægning på tilbuddene.

Med Rammeaftale 2025-2026 har KKR Hovedstaden udpeget fire fokusområder 1) *Udvikling af en relevant og aktuel tilbudsvifte*, 2) *Alternative og fleksible tilbud*, 3) *Kommunale indsatser til borgere med psykiske sygdom og* 4) *Relevansen af valid data og brugbare benchmarkingværktøjer*. Fokusområderne vil præge det udviklingsarbejde, som bliver sat i værk i regi af Rammeaftale 2025-2026.

I Rammeaftalens Udviklingsdel præsenteres ligeledes de modeller, der i hovedstadsregionen kan benyttes til at udvide af botilbudskapaciteten (Økonomimodel), at følge udviklingen i udgifterne på det specialiserede socialområde (Monitoreringsmodel) og at afdække hvilke målgrupper kommunerne i hovedstadsregionen har størst udfordringer med at finde relevante matches til (afdækning af målgrupper).

Social- og Boligstyrelsen skal sikre, at der eksisterer det fornødne udbud af højt specialiserede indsatser og tilbud på det mest specialiserede socialområde. Styrelsen kan, ved brug af Centrale Udmeldinger til kommunerne, udmelde målgrupper og særlige indsatser, hvor de ser, at der er behov for øget koordination eller planlægning. I Rammeaftalens Udviklingsdel gennemgås de igangværende Centrale Udmeldinger.

Socialtilsyn Hovedstaden, Børnehus Hovedstaden samt brugerorganisationerne Danske Handicaporganisationer og Skole og Forældre har været inddraget i processen vedrørende Rammeaftale 2025-2026. Derudover blev der i april 2024 afholdt et politisk dialogmøde med deltagelse fra relevante politiske udvalg i kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden, hvor retning og rammer for Rammeaftale 2025-2026 blev drøftet.

2. Fokusområder i Rammeaftale 2025-2026

Til Rammeaftale 2025-2026 har KKR Hovedstaden udpeget fire fokusområder, det drejer sig om:

- Udvikling af en relevant og aktuel tilbudsvifte til rette pris
- Alternative og fleksible botilbud
- Kommunale indsatser til borgere med psykisk sygdom
- Styring og udvikling af det specialiserede socialområde gennem brug af valid data

Fokusområderne vil præge det udviklingsarbejde, som bliver sat i værk i regi af Rammeaftale 2025-2026.

I forhold fokusområdet om *Udvikling af en relevant og aktuel tilbudsvifte til rette pris* arbejder KKR Hovedstaden med målgruppen *voksne med autismespektrumforstyrrelser kombineret med selvskadende adfærd, afvigende seksuel adfærd, udadreagerende adfærd e.l.* Dette arbejde fortsættes i Rammeaftale 2025-2026 med henblik på at etablere flere pladser på relevante tilbud til borgere i målgruppen, så kommunerne i hovedstadsregionen samlet set har de tilbud, som lever op til kommunernes behov. Målgruppen er udpeget på baggrund af gentagende afdækninger af tilbudsviften i hovedstadsregionen, som viser, at det er den målgruppe, hvor kommunerne er mest udfordrede på at finde relevante botilbudspladser, hvor der er en sammenhæng mellem

pris og støttebehov. Yderligere afdækninger af tilbudsviften foretages løbende for at sikre, at der er grundlag for en løbende vurdering af kapacitet og regulering ift. pladser og tilbud i hovedstadsregionen.

I KKR Hovedstaden er der udviklet en fælles økonomimodel, som er en fast del af Rammeaftalen.

Økonomiaftalen gælder både etablering af nye pladser i eksisterende tilbud, men også etablering af nye tilbud ved brug af lånepuljen til udvidelse af botilbudskapaciteten. Økonomiaftalen planlægges udbygget ved behov, hvis kommuner efterspørger mindre klyngesamarbejder, hvor elementer af økonomiaftalen kan være behjælpelig fx i forhold til underskudsdekning e.l.

Med det andet fokusområde om *alternativ og fleksible tilbud* fokuserer KKR Hovedstaden på konkrete tiltag, hvor kommunerne kan forsøge at påvirke lovgivningen på området og lade sig inspirere af hinanden. Det kan fx være i forbindelse med opgangsfællesskaber, hjemløseudspillet mv. Derudover sættes der fokus på den generelle bevægelse væk fra en institutionalisering af borgerne, og hen mod indsatser der er mindre indgribende i borgernes liv.

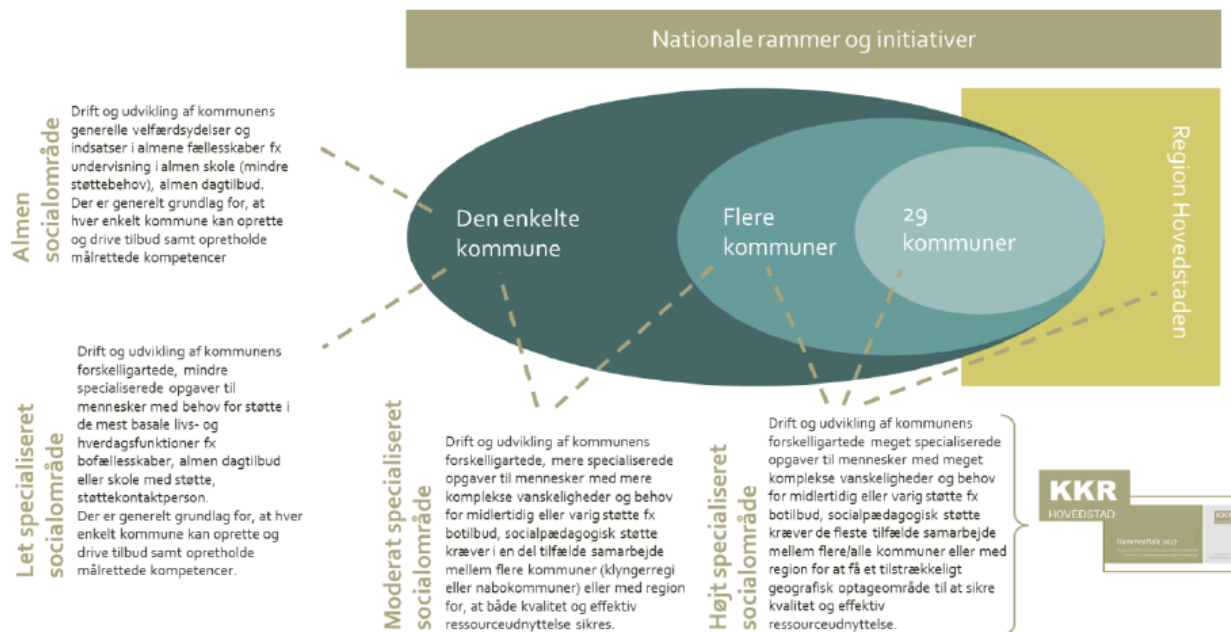
Med fokusområdet om *Kommunale indsatser til borgere med psykisk sygdom* vil KKR Hovedstaden styrke det fælleskommunale fokus på psykiatriområdet. Det skal ske ved at skelne til 10-årsplanen for psykiatri, herunder et lettilgængeligt tilbud i kommunerne til børn og unge i mistrivsel, etablering af fleksible pladser, en styrkelse af samarbejdet med regionen på rusmiddelområdet i forbindelse med etablering af et regionalt tilbud til borgere med dobbeltdiagnoser mv. Desuden skal embedsmandsudvalget udbygge samarbejdet på det fælleskommunale social- og sundhedsområde. Her skal udvikling af en fast samarbejdsstruktur mellem embedsmandsudvalgene på de to områder bane vejen for en styrkelse af samarbejdet mellem områderne.

Med det fjerde fokusområde om *Styring og udvikling af det specialiserede socialområde gennem brug af valid data* vil KKR Hovedstaden fortsætte arbejdet med at sikre valide og relevante benchmarkingværktøjer og brug af databaseret viden i kommunerne. KKR Hovedstaden har monitoreret udviklingen i udgifter, aktiviteter, diagnoser mv. i en årrække, og med Ekspertudvalgets anbefaling om data, er vigtigheden heraf blevet understreget.

3. Tilbud omfattet af Rammeaftale 2025-2026

Et tilbud er omfattet af rammeaftalen, når det lever op til en række kriterier, som er godkendt af KKR Hovedstaden. Et tilbud kan have flere forskellige afdelinger, der leverer forskellige ydelser efter relevant lovgivning. Der kan være højt specialiserede tilbud, som organisatorisk drives sammen med mindre specialiserede enheder. Desuden er alle regionsdrevne tilbud inkluderet i Udviklingsdelen, jf. bekendtgørelsen.

Rammen af tilbud omfattet af udviklingsdelen i rammeaftalen.

3.1 Kriterier for højt specialiserede tilbud omfattet af Rammeaftalen

For at et tilbud skal kunne omfattes af rammeaftalen, skal tilbuddet leve op til minimum 4 ud af 6 kriterier, hvoraf to af disse skal være kriterium 4 og 5.

Kriterierne ses nedenfor:

Kriterium 1: Der er typisk tale om små målgrupper og delmålgrupper, hvor der grundet den lille volumen ikke er grundlag for at opbygge faglig specialviden i en enkelt kommune.

Defineret som i gennemsnit for målgrupper maksimalt et tilfælde om året pr. 1.000 borgere i alderen 0-64 år.

Kriterium 2: Målgrupperne skal have en stor sværhedsgrad eller flerhed af problemstillinger defineret som tre eller flere samtidige funktionsnedsættelser, to eller flere diagnoser eller tre eller flere omfattende begrænsninger af længerevarende eller kronisk karakter. Som udgangspunkt er der tale om mennesker, der har brug for støtte i form af døgn- og botilbud eller botilbudslignende tilbud.

Børn, unge og voksne udredt til at have svære eller fuldstændige problemer/begrænsninger knyttet til sygdom, handicap, misbrug og/eller kriminalitet, jf. VUM og Socialstyrelsens udredningsværktøj på børnehandicapområdet.

Kriterium 3: For at opretholde og udvikle de højt specialiserede indsatser, er der behov for et større geografisk optageområde, som ofte vil være hele regionen.

Kriterium 4: Der er behov for faglig koordinering og samarbejde på tværs af kommuner, sektorer mv. for at sikre fastholdelse af højt specialiseret viden og faglige miljøer, forskning og faglig udvikling, samt måling af effekt og udvikling af evidens.

Højt specialiserede indsatser kræver koordinering mellem specialister, der ofte vil være placeret i forskellige sektorer. Indsatser leveret på et højt specialiseret niveau kræver en helhedsorienteret og tværfaglig tilgang.

Kriterium 5: Der er behov for organisatorisk koordinering på tværs af kommuner, sektorer m.v. for at sikre økonomisk bæredygtighed.

Da indsatserne i mange tilfælde er målrettet grupper med en lille volumen, forudsættes der typisk et større befolkningsunderlag for, at specialiserede indsatser og vidensmiljøer kan drives og udvikles rentabelt.

Min. 50 procent af pladserne skal anvendes af borgere uden for driftskommunen målt som et gennemsnit over de seneste 3 år.

Kriterium 6: Det grundlæggende i indsatser leveret på et højt specialiseret niveau er, at indsatserne baseres på højt specialiserede kompetencer, faglig viden, vidensbaserede metoder, særligt avancerede velfærdsteknologier og særlige fysiske rammer. Indsatserne er overordnet set tilrettelagt med udgangspunkt i døgn- og botilbud eller botilbudslignende tilbud.

3.2 Højt specialiserede tilbud på børne- og ungeområdet

På børne- og ungeområdet er 34 højt specialiserede døgn- og dagtilbud efter paragrafferne i Barnets Lov¹ omfattet af Rammeaftale 2025-2026. I det følgende fremgår tilbud og deres udvikling af kapacitet og belægning fordelt på disse målgrupper:

- Udviklingshæmning (13)
- Udviklingsforstyrrelse (2)
- Udsatte børn og unge (13)
- Sindslidelser (1)
- Multiple funktionsnedsættelser (5)

---

¹ Et tilbud kan indgå flere gange i den samlede sum, hvis tilbuddet tilbyder forskellige indsatser.

Tabel 1: Tilbud målrettet børn og unge med udviklingshæmning

Tilbud	Driftsherre	Paragraf	Pladser	2021	2022	2023
Granbohus - Udviklingshæmning	Fredensborg Kommune	BL § 43	Pladstal	38	38	38
			Pladsforbrug	33,5	33,1	31,3
			Belægningsprocent	88%	87%	82%
Broen	Gentofte Kommune	BL § 46	Pladstal	16	16	16
			Pladsforbrug	16,0	16,2	16,0
			Belægningsprocent	100%	102%	100%
Camillehusene	Gentofte Kommune	BL § 46	Pladstal	20	20	18
			Pladsforbrug	19,0	18,8	17,5
			Belægningsprocent	95%	94%	97%
Lundø	Gentofte Kommune	BL § 32	Pladstal	18	18	15,3
			Pladsforbrug	16,5	15,3	15,1
			Belægningsprocent	92%	85%	99%
Nærumgaard	Københavns Kommune	BL § 43	Pladstal	14	14	14
			Pladsforbrug	14	14	14
			Belægningsprocent	100%	100%	100%
Elmehuset, Toppen, Aflastning	Københavns Kommune	BL § 43	Pladstal	8	8	8
			Pladsforbrug	4,6	7,0	7,0
			Belægningsprocent	58%	87%	87%
Elmehuset, Rampen	Københavns Kommune	BL § 43	Pladstal	10	10	10
			Pladsforbrug	10,9	10	10
			Belægningsprocent	109%	100%	100%
Elmehuset , Hyblerne	Københavns Kommune	BL § 43	Pladstal	6	6	6
			Pladsforbrug	18,5	6	6
			Belægningsprocent	100%	100%	100%
Baunegård, Døgn	Københavns Kommune	BL § 43	Pladstal	12	12	12
			Pladsforbrug	8,2	10,1	10,1
			Belægningsprocent	68%	84%	84%

Skovhusene - SkovTours	Københavns Kommune	BL § 43	Pladstal	12	12	12
			Pladsforbrug	6,8	12	12
			Belægningsprocent	0%	100%	100%
Skovhusene - Skovsneflen (aflastning)	Københavns Kommune	BL § 43	Pladstal	8	8	8
			Pladsforbrug	5,5	8	8
			Belægningsprocent	69%	100%	100%
Skovhusene - Kvisten (aflastning)	Københavns Kommune	BL § 43	Pladstal	9	9	9
			Pladsforbrug	7,3	9	9
			Belægningsprocent	82%	100%	100%
Svanehuset	Københavns Kommune	BL § 43	Pladstal	24	24	24
			Pladsforbrug	28,8	24	24
			Belægningsprocent	120%	100%	100%

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Rammeaftale 2025-2026

Tabel 2: Tilbud målrettet børn og unge med udviklingsforstyrrelse

Tilbud	Driftsherre	Paragraf	Pladser	2021	2022	2023
Granbohus - Autisme	Fredensborg Kommune	BL § 43	Pladstal	7	7	7
			Pladsforbrug	6,2	6,1	5,8
			Belægningsprocent	88%	87%	82%
Ishøjgård	Ishøj Kommune	BL § 43	Pladstal	7	7	7
			Pladsforbrug	23,7	13,7	16,0
			Belægningsprocent	338%	196%	228%

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Rammeaftale 2025-2026

Tabel 3: Tilbud målrettet udsatte børn og unge

Tilbud	Driftsherre	Paragraf	Pladser	2021	2022	2023
Arild	Københavns Kommune	BL § 43	Pladstal	19	19	19
			Pladsforbrug	19	19,4	19,4
			Belægningsprocent	0%	102%	102%
Sønderbro	Københavns Kommune	BL § 43	Pladstal	18	18	18
			Pladsforbrug	17,2	16	16
			Belægningsprocent	95%	89%	89%
Wibrandtsvej	Københavns Kommune	BL § 43	Pladstal	12	12	12
			Pladsforbrug	7,0	9,4	9,4
			Belægningsprocent	58%	78%	78%
VIFU Døgn	Københavns Kommune	BL § 43	Pladstal	17	16	16
			Pladsforbrug	7,8	16,6	16,6
			Belægningsprocent	46%	104%	104%
Udsigten	Københavns Kommune	BL § 43	Pladstal	10	10	10
			Pladsforbrug	9,9	10,4	10,4
			Belægningsprocent	99%	104%	104%
Skodsborg	Københavns Kommune	BL § 43	Pladstal	7	7	7
			Pladsforbrug	6	7,6	7,6
			Belægningsprocent	86%	109%	109%
Nyholm	Københavns Kommune	BL § 43	Pladstal	8	8	8
			Pladsforbrug	8	8,1	8,1
			Belægningsprocent	101%	101%	101%
Nexus	Københavns Kommune	BL § 43	Pladstal	12	14	14
			Pladsforbrug	13,4	11,5	11,5
			Belægningsprocent	112%	82%	82%
Josephine Schneider - Døgnophold	Københavns Kommune	BL § 43	Pladstal	16	16	16
			Pladsforbrug	11	15	15
			Belægningsprocent	70%	96%	96%

Jacob Michaelsens Minde	Københavns Kommune	BL § 43	Pladstal	17	16	16
			Pladsforbrug	6,4	15,2	15,2
			Belægningsprocent	98%	95%	95%
Hyblerne	Københavns Kommune	BL § 43	Pladstal	98	98	98
			Pladsforbrug	81,8	84,7	84,7
			Belægningsprocent	0%	86%	86%
Fensmarksgade	Københavns Kommune	BL § 43	Pladstal	10	10	10
			Pladsforbrug	11,1	10,1	10,1
			Belægningsprocent	111%	101%	101%
Emdrupgård Døgntilbud og kollegiet	Københavns Kommune	BL § 43	Pladstal	16	16	16
			Pladsforbrug	25,3	12,6	12,6
			Belægningsprocent	0%	79%	79%

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Rammeaftale 2025-2026

Tabel 4: Tilbud målrettet børn og unge med sindslidelser

Tilbud	Driftsherre	Paragraf	Pladser	2021	2022	2023
Nødebogård Bagsværd	Region Hovedstaden	BL § 43 / SEL § 107	Pladstal	9	9	9
			Pladsforbrug	6,4	7,6	7,8
			Belægningsprocent	71%	85%	86%

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Rammeaftale 2025-2026

Tabel 5: Tilbud målrettet børn og unge med multiple funktionsnedsættelser02

Tilbud	Driftsherre	Paragraf	Pladser	2021	2022	2023
Kirkebækskolen	Vallensbæk Kommune	FSL § 20	Pladstal	51	51	51
			Pladsforbrug	40,3	0	0
			Belægningsprocent	79%	100%	100%

Kirkebæskoles sfo	Vallensbæk Kommune	FSL § 3	Pladstal	47	47	47
			Pladsforbrug	35,4	0	0
			Belægningsprocent	75%	100%	100%
Kirkebæskole klub	Vallensbæk Kommune	FSL § 104	Pladstal	8	8	8
			Pladsforbrug	8,1	0	0
			Belægningsprocent	102%	100%	68%
Børnehus Kirkebæk	Vallensbæk Kommune	FSL § 32	Pladstal	6	6	6
			Pladsforbrug	6,0	0	0
			Belægningsprocent	101%	96%	100%
Kirkebæskole STU	Vallensbæk Kommune	FSL § 36	Pladstal	11	11	11
			Pladsforbrug	11,1	0	0
			Belægningsprocent	101%	100%	90%

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Rammeaftale 2025-2026

3.3 Højt specialiserede tilbud på voksenområdet i Rammeaftalen 2025-2026

I regi af Udviklingsdelen i Rammeaftale 2025-2026 følges 181 døgn- og dagtilbud, samt tre ambulante tilbud til voksne med stofmisbrug efter paragrafferne i Serviceloven. Tabellerne viser de højt og mest specialiserede tilbud på voksenområdet fordelt på disse målgrupper:

- Udviklingshæmning (87)
- Udviklingsforstyrrelse (13)
- Erhvervet hjerneskade (6)
- Fysisk funktionsnedsættelse (7)
- Hjemløshed (9)
- Kognitiv funktionsnedsættelser (4)
- Krisecentre (4)
- Misbrugscentre (3)
- Sindslidelse (48)

Tabel 6: Tilbud målrettet voksne med udviklingshæmning

Tilbud	Driftsherre	Paragraf	Pladser	2021	2022	2023
Herstedøster Sidevej	Albertslund kommune	SEL § 108	Pladstal	24	24	24
			Pladsforbrug	22,8	24	23,9
			Belægningsprocent	95%	100%	99%
Torvevej	Ballerup kommune	SEL § 107	Pladstal	12,5	12,5	12,5
			Pladsforbrug	7,2	12,5	12,5
			Belægningsprocent	57%	100%	100%
UUC Magleмосen	Ballerup kommune	SEL § 104	Pladstal	85	85	85
			Pladsforbrug	74,9	85	85
			Belægningsprocent	88%	100%	100%
Boligerne Brøndbyøstervej	Brøndby Kommune	SEL § 108	Pladstal	24	29	29
			Pladsforbrug	23,4	29,4	28,8
			Belægningsprocent	97%	101%	99%
Pensionatet Lionslund	Brøndby Kommune	SEL § 108	Pladstal	24	24	24
			Pladsforbrug	24	24	24
			Belægningsprocent	100%	100%	100%
JAC Vestegnen - psykisk udviklingshæmning	Brøndby Kommune	SEL § 104	Pladstal	191	207	208
			Pladsforbrug	186,4	211,7	214,2
			Belægningsprocent	98%	102%	103%
Bakkebo	Egedal Kommune	ABL § 105 / SEL § 85	Pladstal	5	5	5
			Pladsforbrug	5	5	5
			Belægningsprocent	100%	100%	100%
Kirkeengen/Brederødvej	Egedal Kommune	SEL § 108	Pladstal	3,0	3,0	3,0
			Pladsforbrug	3,0	3,0	2,2
			Belægningsprocent	100%	100%	75%
Skelhøj	Egedal Kommune	ABL § 105 / SEL § 85	Pladstal	8	8	8
			Pladsforbrug	6,4	8	7,9
			Belægningsprocent	80%	100%	99%

Søvænge	Egedal Kommune	ABL § 105 / SEL § 85	Pladstal	28	28	28
			Pladsforbrug	27,5	29	27,9
			Belægningsprocent	98%	104%	100%
Vejbo	Egedal Kommune	ABL § 105 / SEL § 85	Pladstal	8	8	8
			Pladsforbrug	6,4	8	7,9
			Belægningsprocent	80%	100%	99%
Gnisten	Frederikssund Kommune	SEL § 104	Pladstal	18	18	18
			Pladsforbrug	18,5	17	17,0
			Belægningsprocent	103%	94%	95%
Rosenfeldthusene	Frederikssund Kommune	SEL § 108	Pladstal	17	17	17
			Pladsforbrug	17	16,2	16,4
			Belægningsprocent	100%	95%	96%
Birkegården	Gentofte Kommune	SEL § 104	Pladstal	19	19	19
			Pladsforbrug	17,2	17,0	15,9
			Belægningsprocent	91%	89%	84%
Blomsterhusene	Gentofte Kommune	ABL § 105 / SEL § 108	Pladstal	39	39	39
			Pladsforbrug	38,1	37,7	38,7
			Belægningsprocent	98%	97%	99%
Job- og Aktivitetscenter Nord	Gentofte Kommune	SEL §§ 103-104	Pladstal	170	154	154
			Pladsforbrug	151,9	145,4	147,9
			Belægningsprocent	89%	94%	96%
Aktivitetstretet Kellersvej	Gladsaxe Kommune	SEL § 104	Pladstal	120	120	105
			Pladsforbrug	120,4	123,3	122,5
			Belægningsprocent	100%	103%	117%
Cathrinegården	Gladsaxe Kommune	SEL § 85	Pladstal	24	24	24
			Pladsforbrug	23,9	23,9	24
			Belægningsprocent	99%	100%	100%

Kellersvej 9-11	Gladsaxe Kommune	SEL § 85	Pladstal	0	2,2	26
			Pladsforbrug	0	2,2	25,9
			Belægningsprocent	0%	102%	99%
Kellersvej 13-15	Gladsaxe Kommune	SEL § 85	Pladstal	0	14,1	26
			Pladsforbrug	0	14,1	26,0
			Belægningsprocent	0	100%	100%
Kellersvej 17-19	Gladsaxe Kommune	SEL § 85	Pladstal	0	26	26
			Pladsforbrug	0	25,5	25,6
			Belægningsprocent	0%	98%	99%
Ahornparken	Gribskov Kommune	SEL § 85	Pladstal	29,0	29,0	29,0
			Pladsforbrug	28,9	29,0	29,0
			Belægningsprocent	100%	100%	100%
Gydehøj	Gribskov Kommune	SEL § 108	Pladstal	20	20	20
			Pladsforbrug	18,8	17,7	17,5
			Belægningsprocent	94%	88%	88%
Gydehøj STD	Gribskov Kommune	SEL § 104	Pladstal	10	10	10
			Pladsforbrug	10	10	9,32
			Belægningsprocent	100%	100%	93%
Midgården	Halsnæs Kommune	SEL § 104	Pladstal	10	10	10
			Pladsforbrug	9	8,5	9
			Belægningsprocent	89%	82%	83%
Midgården	Halsnæs Kommune	SEL § 108	Pladstal	26	26	26
			Pladsforbrug	27	25,6	25,4
			Belægningsprocent	96%	98%	98%
Trekløveret	Halsnæs Kommune	ABL § 105	Pladstal	52	52	52
			Pladsforbrug	51,4	50,1	50,3
			Belægningsprocent	99%	96%	97%
Job- og Aktivitetscenter Hørkær	Herlev Kommune	SEL §§ 103-104	Pladstal	93	77	77
			Pladsforbrug	99	74,47	74

			Belægningsprocent	106%	97%	96%
Skovgården	Herlev Kommune	ABL § 105 / SEL § 108	Pladstal	24	24	24
			Pladsforbrug	24	23,2	24
			Belægningsprocent	100%	97%	99%
Højsletten	Herlev Kommune	SEL §§ 107-108	Pladstal	24	24	24
			Pladsforbrug	23	23,3	24
			Belægningsprocent	96%	97%	100%
Socialpædagogiske Tilbud / Bofællesskaberne	Herlev Kommune	ABL § 105 / SEL § 108	Pladstal	0	24	24
			Pladsforbrug	0	23,53	23
			Belægningsprocent	0%	98%	99%
Botilbuddet Vingen	Hillerød Kommune	ABL § 105 / SEL § 85	Pladstal	20	20	20
			Pladsforbrug	20	20	20,0
			Belægningsprocent	100%	100%	100%
Boligerne på Skovstien 2-12	Hillerød Kommune	SEL § 107	Pladstal	18	18	18
			Pladsforbrug	17,5	17,8	17,9
			Belægningsprocent	97%	99%	99%
Følstruphusene	Hillerød Kommune	ABL § 105 / SEL § 85	Pladstal	59	59	59
			Pladsforbrug	58,6	58,7	58,9
			Belægningsprocent	99%	99%	100%
Regnbuen	Hillerød Kommune	SEL § 104	Pladstal	39	39	39
			Pladsforbrug	46,6	49,7	50,6
			Belægningsprocent	120%	127%	130%
Frøgård Alle	Høje-Taastrup Kommune	SEL § 108	Pladstal	24	24	24
			Pladsforbrug	24	23,25	22
			Belægningsprocent	100%	97%	92%
Spindehuset	Ishøj Kommune	SEL §105/ SEL § 85	Pladstal	0	6	6
			Pladsforbrug	0	4,1	4,3
			Belægningsprocent	0%	69%	72%

Vinklen	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL § 83	Pladstal	15	16	16
			Pladsforbrug	14,9	16	15,9
			Belægningsprocent	100%	95%	94%
Vinhaven	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL § 83	Pladstal	15	16	16
			Pladsforbrug	14,9	16	15,9
			Belægningsprocent	99%	100%	99%
Viben	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL § 83	Pladstal	35	35	35
			Pladsforbrug	32,2	30,9	30,2
			Belægningsprocent	92%	88%	86%
Skellet	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL § 83	Pladstal	11	11	11
			Pladsforbrug	10,9	11	11
			Belægningsprocent	99%	100%	100%
Holmen (Team Valby)	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL § 83	Pladstal	16	15	15
			Pladsforbrug	16,0	7	7,3
			Belægningsprocent	100%	47%	49%
Team Amager	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL § 83	Pladstal	25	26	26
			Pladsforbrug	23,0	25,3	14,0
			Belægningsprocent	92%	97%	54%
Stubmøllevej	Københavns Kommune	SEL § 107	Pladstal	17	17	17
			Pladsforbrug	16,2	7,1	15,8
			Belægningsprocent	95%	42%	93%
Strandlodsvej	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL § 83	Pladstal	26	26	26
			Pladsforbrug	20,1	24,4	23,9
			Belægningsprocent	77%	94%	92%
Skolegade	Københavns Kommune		Pladstal	14	14	14

		ABL § 105 / SEL § 83	Pladsforbrug	13,9	14	14
			Belægningsprocent	99%	100%	100%
Rymarksvej	Københavns Kommune	SEL § 107	Pladstal	27	27	27
			Pladsforbrug	26,5	26,5	25,3
			Belægningsprocent	98%	98%	94%
Robertshøj	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL §§ 83/85	Pladstal	30	30	30
			Pladsforbrug	27,1	27,8	28,5
			Belægningsprocent	90%	93%	95%
Ringertoften	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL §§ 83/85	Pladstal	29	29	29
			Pladsforbrug	27,4	25,8	23,6
			Belægningsprocent	95%	89%	81%
Rentemestervej	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL §§ 83/85	Pladstal	24	24	24
			Pladsforbrug	23,4	22,8	23,6
			Belægningsprocent	98%	95%	98%
Pallesvej 56, 1. tv	Københavns Kommune	SEL § 107	Pladstal	9	22	22
			Pladsforbrug	9,0	21,5	21,8
			Belægningsprocent	100%	98%	99%
Pallesvej 22-30	Københavns Kommune	SEL § 108	Pladstal	50	28	28
			Pladsforbrug	48,7	26,9	26,7
			Belægningsprocent	97%	96%	95%
Nørrebro Vænge	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL §§ 83/85	Pladstal	35	35	35
			Pladsforbrug	33,7	34,1	33,5
			Belægningsprocent	96%	97%	96%
Ny Ellebjerg	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL §§ 83/85	Pladstal	26	26	26
			Pladsforbrug	25,9	25,8	24,8
			Belægningsprocent	100%	99%	96%

Nordhavn	Københavns Kommune	SEL § 107	Pladstal	12,0	12,0	12,0
			Pladsforbrug	12,0	12,0	11,8
			Belægningsprocent	100%	100%	98%
Musvågevej	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL §§ 83/85	Pladstal	50	50	50
			Pladsforbrug	17,5	47,9	47,7
			Belægningsprocent	96%	96%	95%
Mozarts Plads	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL §§ 83/85	Pladstal	18	20	20
			Pladsforbrug	17,8	18,1	18,8
			Belægningsprocent	99%	91%	94%
Løgstykkevej	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL §§ 83/85	Pladstal	36	36	36
			Pladsforbrug	35,8	35,3	34,6
			Belægningsprocent	100%	98%	96%
Lynghuset	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL §§ 83/85	Pladstal	29	29	29
			Pladsforbrug	27,5	28,7	25,5
			Belægningsprocent	95%	99%	88%
Linde Allé	Københavns Kommune	SEL § 107	Pladstal	15	15	15
			Pladsforbrug	14,8	14,2	14,5
			Belægningsprocent	99%	95%	96%
Kysten	Københavns Kommune	SEL § 108	Pladstal	10	10	10
			Pladsforbrug	9,5	9,1	9
			Belægningsprocent	95%	91%	90%
Kuben	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL §§ 83/85	Pladstal	27	27	27
			Pladsforbrug	26,3	26,0	25,2
			Belægningsprocent	98%	96%	93%
Jens Warmingsvej	Københavns Kommune	SEL § 107	Pladstal	13	13	13
			Pladsforbrug	12,8	12,7	11,8
			Belægningsprocent	99%	97%	91%

Jacobshøj	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL §§ 83/85	Pladstal	20	20	20
			Pladsforbrug	16,3	16,8	17,4
			Belægningsprocent	82%	84%	87%
Husum vænge	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL §§ 83/85	Pladstal	17	19	19
			Pladsforbrug	16,4	17,0	18,8
			Belægningsprocent	97%	90%	99%
Hans Knudsens Plads	Københavns Kommune	SEL § 108	Pladstal	12	12	12
			Pladsforbrug	11,8	11,7	11,7
			Belægningsprocent	98%	98%	98%
Guldbergshave	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL §§ 83/85	Pladstal	7	7	7
			Pladsforbrug	6,6	6,8	7
			Belægningsprocent	94%	98%	100%
Grøndalsvænge	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL §§ 83/85	Pladstal	36	48	48
			Pladsforbrug	39,1	34,1	42,3
			Belægningsprocent	109%	71%	88%
Engholmen	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL §§ 83/85	Pladstal	20	19	19
			Pladsforbrug	19,7	18,4	18,3
			Belægningsprocent	98%	97%	96%
Det Runde Hus	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL §§ 83/85	Pladstal	27	27	27
			Pladsforbrug	26,9	27,0	26,7
			Belægningsprocent	100%	100%	99%
Nordlys	Københavns Kommune	SEL § 108	Pladstal	12	12	12
			Pladsforbrug	12	11,7	12
			Belægningsprocent	100%	97%	100%
Cas 3	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL §§ 83/85	Pladstal	31	31	31
			Pladsforbrug	30	30,4	28,4
			Belægningsprocent	97%	98%	92%

Cas 2	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL §§ 83/85	Pladstal	8	8	8
			Pladsforbrug	8	7,6	7,9
			Belægningsprocent	100%	95%	98%
Cas 1	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL §§ 83/85	Pladstal	36	36	36
			Pladsforbrug	35,7	35,1	35,4
			Belægningsprocent	99%	97%	98%
Baldersgade	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL §§ 83/85	Pladstal	12	12	12
			Pladsforbrug	11,0	10,9	10,1
			Belægningsprocent	92%	91%	84%
Alsgade	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL §§ 83/85	Pladstal	12	12	12
			Pladsforbrug	9,4	8,6	0,6
			Belægningsprocent	79%	71%	5%
Albatros	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL §§ 83/85	Pladstal	36	36	36
			Pladsforbrug	35,6	34,5	34,6
			Belægningsprocent	99%	96%	96%
Bredegård Værksted	Region Hovedstaden	SEL § 103	Pladstal	19	20	20
			Pladsforbrug	19,8	21,0	20,3
			Belægningsprocent	104%	105%	102%
Hulegården	Region Hovedstaden	SEL § 107	Pladstal	0	0	0
			Pladsforbrug	6	5	5,3
			Belægningsprocent			
Hulegården	Region Hovedstaden	SEL § 108	Pladstal	38	38	38
			Pladsforbrug	30,4	33,1	32,0
			Belægningsprocent	80%	87%	84%
Kamager	Region Hovedstaden	SEL § 108	Pladstal	40	40	40
			Pladsforbrug	39,9	39,8	39,5
			Belægningsprocent	100%	99%	99%
Kastanjehuset (tidl. Bøgen)	Rudersdal Kommune	SEL § 104	Pladstal	23,5	22	22

			Pladsforbrug	21,1	22,2	21,8
			Belægningsprocent	90%	101%	99%
Botilbud Rude Skov	Rudersdal Kommune	SEL § 85	Pladstal	44	67	67
			Pladsforbrug	43,4	62,4	64,6
			Belægningsprocent	99%	93%	96%
Pensionistklubben Ebberød	Rudersdal Kommune	SEL § 104	Pladstal	15	12	12
			Pladsforbrug	12,3	11,5	10,4
			Belægningsprocent	82%	96%	87%
Kastanjehuset (tidl. Bifrost)	Rudersdal Kommune	SEL § 104	Pladstal	23	19	19
			Pladsforbrug	19,7	18,0	16,5
			Belægningsprocent	86%	95%	87%
Vestfløjen (Slotsherrens Vænge 6)	Rødovre Kommune	ABL §105	Pladstal	15	15	15
			Pladsforbrug	13	14	14,9
			Belægningsprocent	87%	93%	99%
Fredskovvej	Københavns Kommune	SEL § 108	Pladstal	10	10	10
			Pladsforbrug	9,6	9,7	10
			Belægningsprocent	96%	97%	100%

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Rammaaftale 2025-2026

Tabel 7: Tilbud målrettet voksne med udviklingsforstyrrelse

Tilbud	Driftsherre	Paragraf	Pladser	2021	2022	2023
Kellersvej 6	Gladsaxe Kommune	SEL § 85	Pladstal	24	24	24
			Pladsforbrug	24,0	23,8	24,0
			Belægningsprocent	100%	99%	100%
Skovdiget (selvejende)	Gladsaxe Kommune	SEL § 108	Pladstal	6	6	6
			Pladsforbrug	6,0	6,0	6,0
			Belægningsprocent	100%	100%	100%
Bakkehuset	Glostrup Kommune	SEL § 108	Pladstal	19	18	18

			Pladsforbrug	19	19	19
			Belægningsprocent	100%	106%	106%
Vega - boliger	Gribskov Kommune	SEL § 85	Pladstal	10	10	10
			Pladsforbrug	10	9,3	10
			Belægningsprocent	100%	93%	100%
Vega - dagtilbud	Gribskov Kommune	SEL § 104	Pladstal	16	16	16
			Pladsforbrug	15,6	15,4	15,2
			Belægningsprocent	97%	96%	95%
Kirkeleddet 6	Gribskov Kommune	SEL § 85	Pladstal	8	8	8
			Pladsforbrug	6,9	7,4	8
			Belægningsprocent	87%	92%	100%
Chr. D. X Alle	Lyngby-Taarbæk Kommune	SEL § 105 / SEL § 85	Pladstal	52	51	51
			Pladsforbrug	49,6	49,3	50,0
			Belægningsprocent	95%	97%	98%
Lyngdal	Region Hovedstaden	SEL § 108	Pladstal	15	16	21
			Pladsforbrug	15,0	17,0	19,8
			Belægningsprocent	100%	106%	94%
Lyngdal Lyngen	Region Hovedstaden	SEL § 104	Pladstal	12	11	15
			Pladsforbrug	11,2	11,8	11,9
			Belægningsprocent	93%	107%	79%
Gefion	Rudersdal Kommune	SEL § 104	Pladstal	32	24	24
			Pladsforbrug	24,0	24,2	26
			Belægningsprocent	75%	101%	108%
Gefion	Rudersdal Kommune	SEL § 108	Pladstal	27	28	28
			Pladsforbrug	26,8	27	28
			Belægningsprocent	99%	96%	100%
Rudersdal Dagtilbud Lærken	Rudersdal Kommune	SEL § 104	Pladstal	14	13	13
			Pladsforbrug	12,1	12,6	13,1
			Belægningsprocent	86%	97%	101%

Campus Espevang §104	Rødovre Kommune	SEL § 104	Pladstal	35	35	35
			Pladsforbrug	34,9	34	34,5
			Belægningsprocent	100%	97%	99%

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Rammeaftale 2025-2026

Tabel 8: Tilbud målrettet voksne med erhvervet hjerneskade

Tilbud	Driftsherre	Paragraf	Pladser	2021	2022	2023
Basen i Rødbo	Ballerup kommune	SEL § 104	Pladstal	12	12	12
			Pladsforbrug	11,3	12,5	12,5
			Belægningsprocent	94%	104%	104%
Tilbuddet Rødbo	Ballerup kommune	SEL § 108	Pladstal	40	40	40
			Pladsforbrug	13,5	40	40
			Belægningsprocent	34%	100%	100%
Taxhuset	Høje-Taastrup Kommune	ABL § 105	Pladstal	40	40	40
			Pladsforbrug	39,0	38,8	39
			Belægningsprocent	97%	97%	98%
Frihjulet Taxhuset	Høje-Taastrup Kommune	SEL § 104	Pladstal	0	24,5	24,5
			Pladsforbrug	0	23,67	24,5
			Belægningsprocent	0%	74%	69%
Verahus	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL § 83	Pladstal	39	39	39
			Pladsforbrug	37,5	36,7	36,6
			Belægningsprocent	96%	94%	94%
Lions Kollegiet	Københavns Kommune	SEL § 107 / SEL § 108	Pladstal	71	71	71
			Pladsforbrug	66,8	65,7	69,6
			Belægningsprocent	94%	93%	98%

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Rammeaftale 2025-2026

Tabel 9: Tilbud målrettet voksne med fysisk funktionsnedsættelse

Tilbud	Driftsherre	Paragraf	Pladser	2021	2022	2023
Lindegården	Fredensborg Kommune	SEL § 108	Pladstal	36	36	36
			Pladsforbrug	35	35	33
			Belægningsprocent	97%	97%	92%
Linden	Fredensborg Kommune	SEL § 104	Pladstal	18	18	18
			Pladsforbrug	19	19,5	22,5
			Belægningsprocent	106%	108%	125%
Kirkeleddet 8	Gribskov Kommune	SEL § 85	Pladstal	8	8	8
			Pladsforbrug	7,9	7,5	8
			Belægningsprocent	99%	94%	100%
Institut for Blinde og Svagsynede	Københavns Kommune	SEL § 107 / SEL § 108	Pladstal	30	30	30
			Pladsforbrug	29,9	29	29
			Belægningsprocent	100%	97%	97%
Bredegård	Region Hovedstaden	SEL § 108	Pladstal	40	40	40
			Pladsforbrug	40,1	40,8	41,0
			Belægningsprocent	100%	102%	102%
Solgaven	Region Hovedstaden	SEL § 108	Pladstal	66	56	47
			Pladsforbrug	53,4	49,8	44,8
			Belægningsprocent	81%	89%	95%
Solgaven Dagcenter	Region Hovedstaden	SEL § 104	Pladstal	20	17	13
			Pladsforbrug	14,3	13,0	14,4
			Belægningsprocent	71%	76%	110%

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Rameaftale 2025-2026

Tabel 10: Tilbud målrettet voksne med hjemløshed

Tilbud	Driftsherre	Paragraf	Pladser	2021	2022	2023
Overførstegården	Gentofte Kommune	SEL § 110	Pladstal	23	23	23
			Pladsforbrug	21,1	22,5	21,6
			Belægningsprocent	92%	98%	94%
Tornehøjgård	Gladsaxe Kommune	SEL § 110	Pladstal	20	20	20
			Pladsforbrug	18,8	18,7	18,9
			Belægningsprocent	94%	94%	94%
Novavi	Glostrup Kommune	SEL § 110	Pladstal	10	10	10
			Pladsforbrug	10,0	9,9	9,9
			Belægningsprocent	98%	99%	99%
Søstedet - De fleksible aktupladser	Ishøj Kommune	SEL §110	Pladstal	0	9	9
			Pladsforbrug	0,0	8,0	8,6
			Belægningsprocent	88%	95%	0%
Sundholms Plejetilbud	Københavns Kommune	SEL § 108	Pladstal	51	51	51
			Pladsforbrug	49,0	46,1	48,2
			Belægningsprocent	96%	90%	95%
Mændenes Hjem	Københavns Kommune	SEL §§ 107-108	Pladstal	18	18	18
			Pladsforbrug	15,2	17,5	17,4
			Belægningsprocent	85%	97%	97%
Gl. Køge Landevej	Københavns Kommune	SEL § 107	Pladstal	23	23	23
			Pladsforbrug	22,5	22,3	22,5
			Belægningsprocent	98%	97%	98%
E-Huset	Københavns Kommune	SEL § 108	Pladstal	48	48	48
			Pladsforbrug	46,6	47,2	47,0
			Belægningsprocent	97%	98%	98%
Røde Kors Natherberg	Region Hovedstaden	SEL § 110	Pladstal	27	27	27
			Pladsforbrug	27,0	26,9	27,0
			Belægningsprocent	100%	100%	100%

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Rameaftale 2025-2026

Tabel 11: Tilbud målrettet voksne med kognitiv funktionsnedsættelser

Tilbud	Driftsherre	Paragraf	Pladser	2021	2022	2023
Boligerne ved Grønningen	Gentofte Kommune	SEL § 104	Pladstal	9	8	8
			Pladsforbrug	8,1	7,9	9,3
			Belægningsprocent	90%	99%	117%
Boligerne ved Grønningen	Gentofte Kommune	SEL § 85	Pladstal	24	24	24
			Pladsforbrug	24	23,3	23,9
			Belægningsprocent	100%	97%	100%
Boligerne ved Gammelmosen	Gentofte Kommune	SEL § 104	Pladstal	17	16	16
			Pladsforbrug	16,6	15,6	16,4
			Belægningsprocent	98%	97%	103%
Boligerne ved Gammelmosen	Gentofte Kommune	SEL § 85	Pladstal	24	24	24
			Pladsforbrug	24	23,4	23,7
			Belægningsprocent	100%	97%	99%

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Rameaftale 2025-2026

Tabel 12: Tilbud målrettet voksne på krisecentre

Tilbud	Driftsherre	Paragraf	Pladser	2021	2022	2023
Kvindakrisecenter Bornholm	Bornholms Regionskommune	SEL § 109	Pladstal	4	4	4
			Pladsforbrug	2,7	3,8	3,0
			Belægningsprocent	67%	94%	75%
Hellerup Krisecenter	Gentofte Kommune	SEL § 109	Pladstal	11	11	11
			Pladsforbrug	10,6	11,0	10,9
			Belægningsprocent	96%	100%	99%
Kvindehuset	Lyngby-Taarbæk Kommune	SEL § 109	Pladstal	13	12	12

			Pladsforbrug	12,4	11,1	12,0
			Belægningsprocent	96%	92%	100%
Krisecentret Svendbjerggård	Region Hovedstaden	SEL §§ 109-110	Pladstal	29	29	29
			Pladsforbrug	30,1	30,4	31,1
			Belægningsprocent	104%	105%	107%

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Rammeaftale 2025-2026

Tabel 13: Tilbud målrettet voksne på misbrugscentre

Tilbud	Driftsherre	Paragraf	Pladser	2021	2022	2023
KABS	Glostrup Kommune	SEL § 101	Pladstal	683	659	650
			Pladsforbrug	652,5	628,4	611,6
			Belægningsprocent	96%	95%	94%
KABS	Glostrup Kommune	SUL § 142	Pladstal	423	413	390
			Pladsforbrug	407,4	412,9	394,8
			Belægningsprocent	96%	100%	101%
Pitstop	Ishøj Kommune	SEL § 101	Pladstal	0	40	40
			Pladsforbrug	0	23,9	25,1
			Belægningsprocent	0%	60%	63%

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Rammeaftale 2025-2026

Tabel 14: Sindslidelse

Tilbud	Driftsherre	Paragraf	Pladser	2021	2022	2023
Måløvgård	Ballerup kommune	SEL § 107	Pladstal	12	12	12
			Pladsforbrug	12,2	11,1	10,7
			Belægningsprocent	102%	92%	89%
JAC Vestegnen - sindslidelse	Brøndby Kommune	SEL § 104	Pladstal	16	16	17
			Pladsforbrug	20,1	19,2	17,6

			Belægningsprocent	126%	120%	103%
Klintegården	Frederikssund Kommune	SEL § 104	Pladstal	1	2	2
			Pladsforbrug	3	2,8	2,9
			Belægningsprocent	300%	142%	143%
Klintegården	Frederikssund Kommune	SEL § 108	Pladstal	45	45	45
			Pladsforbrug	46,4	46,9	42,9
			Belægningsprocent	103%	104%	95%
Klintegården	Frederikssund Kommune	SEL § 107	Pladstal	20	20	20
			Pladsforbrug	18	18,5	21,7
			Belægningsprocent	90%	92%	108%
Klintegården Akutplads	Frederikssund Kommune	SEL § 107	Pladstal	2	2	2
			Pladsforbrug	1,7	1,2	1,1
			Belægningsprocent	87%	58%	55%
Skibbyhøj	Frederikssund Kommune	SEL § 107	Pladstal	23	23	23
			Pladsforbrug	22,0	21,1	17,2
			Belægningsprocent	96%	92%	75%
Pilekrogen	Gentofte Kommune	SEL § 108	Pladstal	16	16	16
			Pladsforbrug	14,0	15,8	16
			Belægningsprocent	87%	99%	100%
Nybrogård	Gladsaxe Kommune	SEL § 85	Pladstal	24	24	24
			Pladsforbrug	23,1	22,2	23,7
			Belægningsprocent	96%	92%	99%
Nybrogård refugieplads	Gladsaxe Kommune	SEL § 107	Pladstal	5	5	5
			Pladsforbrug	4,2	4,7	4,9
			Belægningsprocent	85%	95%	98%
Parkvænget	Glostrup Kommune	SEL § 108	Pladstal	56	56	56
			Pladsforbrug	54,7	55,3	55,3
			Belægningsprocent	98%	99%	99%
Fabianhus	Gribskov Kommune	SEL §§ 107-108	Pladstal	18	18	18

			Pladsforbrug	18,1	19,5	19,5
			Belægningsprocent	100%	108%	108%
Botilbud Juvelhuset	Herlev Kommune	SEL §§ 107-108	Pladstal	16	16	16
			Pladsforbrug	16	0	15
			Belægningsprocent	100%	0%	96%
Freydal	Hillerød Kommune	SEL § 107	Pladstal	20	20	20
			Pladsforbrug	19,9	16,7	18,7
			Belægningsprocent	99%	84%	93%
Vestergårdsvej	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL § 83	Pladstal	19	19	19
			Pladsforbrug	17,6	18,0	16,8
			Belægningsprocent	93%	95%	88%
Tranehavegård	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL § 83	Pladstal	44	44	44
			Pladsforbrug	42,5	43,3	40,8
			Belægningsprocent	97%	98%	93%
Thorupgården	Københavns Kommune	SEL § 108	Pladstal	102	112	112
			Pladsforbrug	98,7	98,4	95,8
			Belægningsprocent	97%	88%	86%
Thomas Koppels Allé	Københavns Kommune	SEL § 107	Pladstal	12	12	12
			Pladsforbrug	11,5	11,2	11,5
			Belægningsprocent	96%	93%	95%
Sundbyhus	Københavns Kommune	SEL §§ 107-108	Pladstal	27	27	27
			Pladsforbrug	23,9	25,9	23,8
			Belægningsprocent	89%	96%	88%
Sundbygårdsvej	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL § 85	Pladstal	49	49	49
			Pladsforbrug	48,3	48,2	48,0
			Belægningsprocent	99%	98%	98%
Stubberupgård	Københavns Kommune	SEL § 108	Pladstal	44	44	44
			Pladsforbrug	44,0	42,9	41,8

			Belægningsprocent	100%	98%	95%
Saxogade	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL §§ 83/85	Pladstal	27	27	27
			Pladsforbrug	27	26,8	25,3
			Belægningsprocent	100%	99%	94%
Rønnebo	Københavns Kommune	SEL § 108	Pladstal	64	64	64
			Pladsforbrug	59,1	59,4	59,9
			Belægningsprocent	92%	93%	94%
Robert Jacobsens Vej	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL §§ 83/85	Pladstal	50	50	50
			Pladsforbrug	49,1	47,8	47,8
			Belægningsprocent	98%	96%	96%
Ringergården	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL §§ 83/85	Pladstal	25	25	25
			Pladsforbrug	25	24,0	22,2
			Belægningsprocent	100%	96%	89%
Radisevej	Københavns Kommune	SEL § 107	Pladstal	30	30	30
			Pladsforbrug	28,4	28,6	29,9
			Belægningsprocent	95%	95%	100%
Oriente	Københavns Kommune	SEL § 107	Pladstal	12	12	12
			Pladsforbrug	11,8	10,9	11,0
			Belægningsprocent	98%	91%	91%
Nansensgade	Københavns Kommune	SEL § 107	Pladstal	9	9	9
			Pladsforbrug	8,7	9,0	8,6
			Belægningsprocent	97%	100%	95%
Kollektivhuset	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL §§ 83/85	Pladstal	72	72	72
			Pladsforbrug	66,5	64,5	66,5
			Belægningsprocent	92%	90%	92%
Hornemanns Vænge	Københavns Kommune	SEL § 108	Pladstal	40	40	40
			Pladsforbrug	37,4	36,9	39,8
			Belægningsprocent	93%	92%	99%
Holme	Københavns Kommune	SEL § 108	Pladstal	22	22	22

			Pladsforbrug	21,6	21,6	21,2
			Belægningsprocent	98%	98%	96%
Griffenfeldsgade	Københavns Kommune	SEL § 107	Pladstal	11	11	11
			Pladsforbrug	10,4	10,7	10,8
			Belægningsprocent	95%	97%	99%
Granvej	Københavns Kommune	SEL § 108	Pladstal	40	40	40
			Pladsforbrug	37,8	36,2	38,7
			Belægningsprocent	95%	91%	97%
Fogedgården	Københavns Kommune	ABL § 105	Pladstal	52	52	52
			Pladsforbrug	51,7	51,9	51,9
			Belægningsprocent	99%	100%	100%
Dannebrogsgade	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL §§ 83/85	Pladstal	20	20	20
			Pladsforbrug	20	19,6	18,9
			Belægningsprocent	100%	98%	95%
Botilbuddet Røde Mellevej	Københavns Kommune	SEL § 108	Pladstal	48	48	48
			Pladsforbrug	47,0	46,8	46,2
			Belægningsprocent	98%	97%	96%
Borgervænget	Københavns Kommune	SEL § 107	Pladstal	37	37	37
			Pladsforbrug	34	35,6	34,2
			Belægningsprocent	92%	96%	92%
Bjergvænget	Københavns Kommune	ABL § 105 / SEL §§ 83/85	Pladstal	28	28	28
			Pladsforbrug	27,5	26,8	27,4
			Belægningsprocent	98%	96%	98%
Boserupvej	Københavns Kommune	SEL § 108	Pladstal	106	106	106
			Pladsforbrug	100,7	99,7	97,1
			Belægningsprocent	95%	94%	92%
Slotsvænget	Lyngby-Taarbæk Kommune	SEL § 105 / SEL § 85	Pladstal	32	28	28
			Pladsforbrug	26,8	24,9	24,9
			Belægningsprocent	84%	89%	89%

Botilbuddet Lunden	Region Hovedstaden	SEL §§ 107-108	Pladstal	36	36	36
			Pladsforbrug	34,4	35,4	35,7
			Belægningsprocent	96%	98%	99%
Orion - Flex	Region Hovedstaden	SEL §§ 107-108	Pladstal	4	4	4
			Pladsforbrug	3,6	3,6	4
			Belægningsprocent	90%	89%	100%
Orion - Planetstien	Region Hovedstaden	SEL §§ 107-108	Pladstal	28	28	28
			Pladsforbrug	28,4	27,9	27,6
			Belægningsprocent	101%	100%	99%
Orion-Hostel	Region Hovedstaden	SEL § 107	Pladstal	6	6	6
			Pladsforbrug	4,7	5,8	6
			Belægningsprocent	79%	97%	100%
Orion-Kulturhuset	Region Hovedstaden	SEL § 104	Pladstal	2	2	2
			Pladsforbrug	2,5	2,5	2,5
			Belægningsprocent	125%	125%	125%
Skovvænget	Region Hovedstaden	SEL §§ 107-108	Pladstal	30	30	30
			Pladsforbrug	27,6	25,9	28,9
			Belægningsprocent	92%	86%	96%
Kløverengen	Vallensbæk Kommune	SEL § 107	Pladstal	36	37	37
			Pladsforbrug	30,2	28,6	34,8
			Belægningsprocent	84%	77%	94%
Kløverengen	Vallensbæk Kommune	SEL § 108	Pladstal	5	4	4
			Pladsforbrug	6,2	5,0	3,7
			Belægningsprocent	124%	125%	92%

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Rammeaftale 2025-2026

3.4 Kommunikationscentre i Rammeaftale 2025-2026

I Rammeaftale 2025-2026 er fire Kommunikationscentre omfattet. Det drejer sig om: Kommunikationscenter Hillerød, Kommunikationscenter Region Hovedstaden, Kommunikationscenter Bornholm og Center for specialundervisning (CSV) i Københavns Kommune. De fire Kommunikationscentre havde samlet set 12.141 aktive sager i 2023.

Tabel 15: Udvikling i antal aktive sager i Kommunikationscentrene i Hovedstadsregionen

Udvikling i samlede antal sager i kommunikationscentre	2021	2022	2023
Antal sager i alt	16.361	12.925	13.107
Antal sager (børn og unge 0-17 år)	900	953	966
Antal sager (voksne 18-65 år)	15.461	12.076	12.141

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Rammeaftale 2025-2026²

4. De mest specialiserede tilbud i Rammeaftalen 2025-2026

Kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden definerer med Rammeaftale 2025-2026 en delmængde af de højt specialiserede tilbud, der er omfattet af Udviklingsdelen, som værende de mest specialiserede tilbud inden for det specialiserede socialområde. Formålet hermed er at give tilbuddene en særlig tværkommunal opmærksomhed og sikre, at de mest specialiserede kompetencer i disse tilbud bevares og udvikles.

Der er opstillet seks kriterier, der beskriver de særlige behov og karakteristika hos målgrupperne, som de mest specialiserede tilbud skal kunne imødekomme. Et tilbud skal kunne opfylde minimum fem af disse kriterier, førend tilbuddet kan defineres som værende mest specialiseret. Kriterierne udfoldes i afsnit 3.1.

Der er defineret en række procedurer og tiltag omkring løbende revurderinger af de mest specialiserede tilbud, der blandt andet imødekommer nogle opmærksomhedspunkter og hensyn, herunder:

- At et tilbuds opfyldelse af kriterierne i ét år ikke er lig med en varig opfyldelse.
- At de mest specialiserede tilbud løbende og systematisk skal revurderes.
- At nyetablerede tilbud og øvrige tilbud omfattet af Udviklingsdelen løbende og systematisk skal vurderes i forhold til kriterierne.

Procedurerne giver mulighed for at igangsætte særlige fælleskommunale tiltag, såfremt et af de mest specialiserede tilbud bliver truet af lukning.

Rammeaftale 2025-2026 omfatter 11 tilbud på henholdsvis børne-, unge- og voksenområdet, som er defineret som mest specialiserede tilbud i hovedstadsregionen, og har behov for en særlig tværkommunal opmærksomhed. Tilbuddene er målrettet målgrupper med helt særlige karakteristika og behov for specialiseret støtte og behandling og udgør en delmængde af de højt specialiserede tilbud omfattet af Rammeaftalen. Tilbuddene er følgende:

På børne- og ungeområdet:

- Hjerneskadecenter Virum
- Nødebogård

² Faldet i antallet af aktive sager på voksenområdet skyldes et fald på Kommunikationscenter Bornholm, hvilket skyldes ændring af journaliseringssystem og -praksis samt at en betydelig andel af høresager er overgået til Region Hovedstaden.

- Sofieskolen
- 3Kløveren
- Troldeмосen

På voksenområdet:

- Blindenetværket
- Bredegård Døv/blindeafdeling
- Jonstrupvang
- Rønnegård
- Stokholtbuen
- Lyngdal

Tilbuddene i Rameaftale 2025-2026 er i forvejen defineret som højt specialiserede tilbud og er derfor tilbud, der kræver et stort befolkningsgrundlag og anvendes af flere kommuner. De mest specialiserede tilbud skal således betragtes som en delmængde af tilbuddene, der følges i regi af Rameaftalen.

De lands- og landsdelsdækkende tilbud samt sikrede afdelinger betragtes ikke som mest specialiserede tilbud, da disse tilbud er særskilt defineret i bekendtgørelser og i forvejen har særlige vilkår og finansieringsformer (se www.hovedstadskommuner.dk for rapport om de lands- og landsdelsdækkende tilbud).

4.1 Kriterier for de mest specialiserede tilbud

Kriterium 1: Målgrupperne skal være af en så lille volumen, at hyppigheden af tilfælde i den enkelte kommune er meget lille. Defineret som i gennemsnit maksimalt 0,5 tilfælde om året pr 10.000 indbyggere i alderen 0-64 år.

Beskrivelse: Formålet med dette kriterium er at kunne adskille de tilbud, som er målrettet de helt små målgrupper fra de øvrige tilbud i Udviklingsdelen. Definitionen af en lille volumen giver en indikation af omfanget, der kan anvendes som retningsgivende ved konkrete vurderinger af tilbud.

Kriterium 2: Målgrupperne skal have en høj kompleksitetsgrad, defineret som minimum fire svære kompleksiteter af længevarende karakter.

Beskrivelse: Formålet med dette kriterium er at kunne adskille de tilbud i Udviklingsdelen, som er rettet mod målgrupperne med den højeste kompleksitet. Grænsen er sat ved minimum fire svære kompleksiteter af længevarende karakter. Længevarende karakter kan også dække over en kronisk tilstand, hvor der ikke nødvendigvis er udsigt til forbedring af borgerens funktionsevne, eller hvor forbedringen kræver en varig vedligeholdelse. Hvornår en kompleksitet kan betegnes som værende svær, vil primært afhænge af graden af funktionsnedsættelsen, jf. VUM og Socialstyrelsens udredningsværktøj på børnehandicapområdet. På børne- og ungeområdet kan en svær kompleksitet af længevarende karakter også være knyttet til de familiemæssige ressourcer.

Kriterium 3: Det vurderes nødvendigt at have et tilbud for pågældende målgrupper i hovedstadsregionen for at sikre selvforsyningen i regionen.

Beskrivelse: Formålet med dette kriterium er at definere de tilbud, som varetager en bestemt funktion overfor en bestemt målgruppe, som vurderes nødvendig at have til stede i hovedstadsregionen. Nødvendigheden kan være betinget af, at funktionen vurderes som uundværlig af hensyn til bevarelse af kompetencer og viden i regionen m.v. Den pågældende målgruppe, som tilbuddet er målrettet, behøver ikke at have en bestemt størrelse eller en høj kompleksitet for at falde ind under dette kriterium.

Kriterium 4: Målgruppernes høje kompleksitet og behov for helt særlig støtte og behandling betyder, at målgruppernes behov ikke kan imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen.

Beskrivelse: Formålet med dette kriterium er at afgrænse de målgrupper, hvis behov ikke kan imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen, og dermed også andre tilbud i Udviklingsdelen.

Kriterium 5: For at kunne opretholde og udvikle tilbuddet, samt sikre rentabel drift, skal tilbuddet have hele hovedstadsregionen som optageområde.

Beskrivelse: Formålet med dette kriterium er at afgrænse de tilbud, som er afhængige af et optageområde på størrelse med hovedstadsregionen for at kunne drives rentabelt og fagligt.

Kriterium 6: Tilbuddene skal kunne dække målgruppernes særlige behov for specialiseret støtte og behandling gennem særlige fysiske rammer, særligt specialiserede kompetencer og/eller anvendelse af avanceret velfærdsteknologi.

Eksempel: Fysiske rammer: Skærmede enheder, særligt aldersrettede miljøer, særligt rummelige omgivelser med plads til fysiske aktiviteter/udfoldelser, åbne vidder m.v.

Specialiserede kompetencer: Ekspertviden hos enkelte medarbejdere og specialiserede tværfaglige kompetencer i sammensætningen af personalegruppen, der gør, at målgruppen kan støttes og udvikles, anvendelse af anerkendte metoder, særlig viden om retsanbragte voksne, særlig tilgang til familie og pårørende m.v. Samtidig er et fokus på udviklingsperspektivet hos borgerne væsentligt.

Avanceret velfærdsteknologi: Anvendelse af spiserobotter, kommunikationshjælpemidler m.v.

4.2 De mest specialiserede tilbud på børne- og ungeområdet i Rammeaftalen 2025-2026

For 2025-2026 er der 5 tilbud, som vurderes at leve op til kriterierne. Tilbuddene er rettet mod målgrupper på børne- og ungeområdet, som har helt særlige karakteristika og behov for specialiseret støtte og behandling.

Flere af tilbuddene er helhedstilbud, som omfatter flere tilbud efter paragrafferne i Serviceloven, Barnets Lov og Folkeskoleloven. Tilbuddene gennemgås nedenfor enkeltvis i skematisk form.

- Sofieskolen
- Nødebogård
- Hjerneskadecenter Virum
- 3Kløveren
- Troldeмосen

Tilbud:	Sofieskolen
Paragraf:	Børnehave/særligt dagtilbud (2-7 år) i henhold til Barnets lov § 83, Fritidstilbud/særligt klubtilbud (7-18 år) i henhold til Barnets lov § 84, Anbringelse (2-18 år) i henhold til Barnets lov § 43, Døgntilbud (18-23 år) i henhold til serviceloven § 107. Mulighed for unge, som har et døgntilbud på Sofieskolen inden det fyldte 18 år.
Målgruppe:	Børn og unge med autisme på lavt, moderat og højt funktionsniveau.
Driftsherre:	Selvejende med driftsoverenskomst med Gladsaxe Kommune

Kriterium opfyldt (ja/nej)	Begrundelse
1. Volumen (ja)	Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde ikke aktuelt overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere.
2. Komplexitet (Ja)	Tilbuddets målgruppe er børn og unge med autisme på lavt, moderat og højt funktionsniveau.
3. Selvforsyning i regionen (ja)	Hovedstadsregionen bør have et tilbud til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen.
4. Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud (ja)	Helhedstilbuddet til denne målgruppe, som det ses på Sofieskolen, findes ikke på nuværende tidspunkt i andre tilbud i hovedstadsregionen. Målgruppens helt særlige behov kan på nuværende tidspunkt ikke imødekommes i andre eksisterende tilbud.
5. Optageområde (ja)	Tilbuddet modtager i dag børn og unge fra hele Sjælland, og har brug for et optageområde af hovedstadsregionens størrelse
6. Varetagelse af særlige behov (ja)	Særligt aldersrettede miljøer for målgruppen. Det er helhedstilbuddet og sammenhængen mellem de forskellige tilbud, som gør Sofieskolen unik. Særlig socialpædagogisk tilgang og specialiseret viden om den afgrænsede målgruppe.
Særlig opmærksomhed	

Tilbud	Nødebogård
Paragraf:	Helhedstilbud (SEL § 36, Barnets lov § 43, stk. 1, nr. 6 delvis lukket afdeling samt aflastning, FSL § 20 stk. 3, § 107, STU)
Målgruppe:	Normalt begavede børn og unge med psykiske lidelser og behov for behandling.
Driftsherre:	Den Sociale Virksomhed i Region Hovedstaden
Kriterium opfyldt (ja/nej)	Begrundelse
1. Volumen (ja)	Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde ikke aktuelt overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere.
2. Komplexitet (Ja)	Målgruppen er børn og unge med svære sindslidelser (sværeste rad), med stor kompleksitet, og et lavt (laveste) funktionsniveau. De unge familieressourcer er oftest meget svage og er det over lang tid.
3. Selvforsyning i regionen (ja)	Hovedstadsregionen bør have et tilbud til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen.
4. Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud (ja)	Tilbuddets målgruppe har, grundet sin høje kompleksitet, så særlige behov, at behovene ikke kan imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen. Der findes ikke på nuværende tidspunkt et tilsvarende miljø for unge med netop denne problemstilling i regionen.

5. Optageområde (ja)	Tilbuddet har behov for et optageområde svarende til hovedstadsregionen for at kunne drives optimalt fagligt og økonomisk.
6. Varetagelse af særlige behov (ja)	Særlig høj specialiseret viden og videncmiljø (tværfagligt). Særlig tæt samarbejde med psykiatrien og sammensætningen af faglige kompetencer er afgørende for tilbuddets særlige funktion.
Særlig opmærksomhed	Der er oprettet 6 delvis lukkede pladser på Nødebogårds afdeling i Bagsværd. Dette tilbud er der stor søgning til.

Tilbud		Hjerneskadecenter Virum	
Paragraf:	Specialiseret rehabiliteringstilbud (SEL § 11 stk. 7, lov om folkeskole § 20 stk. 3, SUL § 140)		
Målgruppe:	Børn og unge med erhvervet hjerneskade		
Driftsherre:	Region Hovedstaden		
Kriterium opfyldt (ja/nej)	Begrundelse		
1. Volumen (ja)	Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde ikke aktuelt overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere.		
2. Komplexitet (ja)	Tilbuddets målgruppe er børn og unge med erhvervet hjerneskade, som er en målgruppe kendetegnet ved en høj grad af kompleksitet. Børn og unge der henvises til rehabilitering på specialiseret niveau, har typisk komplicerede, omfattende, sjældne/og eller alvorlige funktionsnedsættelser af væsentlig betydning for flere livsområder, herunder mentalt.		
3. Selvforsyning i regionen (ja)	Tilbuddet sælger pladser til kommuner i hovedstadsregionen og i region Sjælland. Hovedstadsregionen bør have et tilbud til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen.		
4. Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud (ja)	Tilbuddets målgruppe har så særlige behov, at behovene ikke aktuelt kan imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen.		
5. Optageområde (ja)	Tilbuddet har behov for et optageområde svarende til minimum hovedstadsregionen for at kunne drives optimalt fagligt og økonomisk.		
6. Varetagelse af særlige behov (ja)	Tilbuddet har helt særlige fysiske rammer, som er målrettet målgruppens særlige behov. Tilbuddet tilbyder højt specialiserede, intensive forløb, omfattende sproglig og fysisk træning, kognitiv rehabilitering i fase 3 genoptræning m.v. Tilbuddet har en tværfaglig sammensætning af specialiserede personalekompetencer. Tilbuddet yder desuden sparring (konsulentbistand) til kommuner.		
Særlig opmærksomhed			

Tilbud		3Kløveren	
Paragraf:	BL § 43		
Målgruppe:	Børn og unge 0 – 18 år med udviklingshæmning og psykiatriske problemstillinger/diagnoser		
Driftsherre:	Region Hovedstaden		
Kriterium opfyldt (ja/nej)		Begrundelse	
1. Volumen (ja)		Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde ikke aktuelt overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere.	
2. Komplexitet (ja)		Tilbuddets målgruppe er børn og unge med komplekse problemstillinger i form af svær udviklingshæmning kombineret med psykiatriske diagnoser, tilknytningsforstyrrelser samt eventuelt sjældne sygdomme og kromosomfejl.	
3. Selvforsyning i regionen (ja)		Regionen bør være selvforsynende, da målgruppen er så lille og så ressourcekrævende, at kommunerne ikke selv kan løfte opgaverne med at sikre fagligheden.	
4. Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud (ja)		Målgruppen kan ikke rummes i andre tilbud, på grund af den store kompleksitet. Tilbuddet kontaktes ofte af kommuner fordi barnets nuværende tilbud ikke magter at give et fortsat tilbud.	
5. Optageområde (ja)		Tilbuddet har behov for et optageområde svarende til hovedstadsregionen for at kunne drives optimalt fagligt og økonomisk. Tilbuddet har også optag fra andre kommuner i landet	
6. Varetagelse af særlige behov (ja)		Særlig høj specialiseret viden om målgruppen og relevante metoder. Tæt samarbejde med psykiatrien og sammensætningen af faglige kompetencer er afgørende for tilbuddets særlige funktion. Tilbuddets organisering understøtter tæt opfølgning på fagligheden.	
Særlig opmærksomhed		Efterspørgslen er på nuværende tidspunkt større end udbuddet af pladser.	

Tilbud		Børnehuset Troldemosen	
Paragraf:	BL § 32, special daginstitution		
Målgruppe:	Børn i alderen 0-7 år med varige funktionsnedsættelser		
Driftsherre:	Gentofte kommune		
Kriterium opfyldt (ja/nej)		Begrundelse	
1. Volumen (ja)		Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde ikke aktuelt overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere.	

2. Komplexitet (ja)	Tilbuddets målgruppe er børn med varig psykisk funktionsnedsættelse og/eller fysisk funktionsnedsættelse. Målgruppen er børn med de laveste funktionsniveauer indenfor autisme, kognitiv udviklingshæmning samt fysiske handicaps. Børnene har behov for højt specialiseret støtte og behandling.
3. Selvforsyning i regionen (ja)	Troldemosen er takstfinansieret og modtager børn fra kommuner i hovedstadsregionen. Troldemosen udvikler løbende pladserne til det specialiserede børneområde i dialog med køberkommunerne. Der er løbende efterspørgsel på pladser i Troldemosen, der vidner om, at Troldemosens tilbud både er nødvendigt, fagligt relevant og bidrager til at sikre selvforsyningen i hovedstadsregionen.
4. Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud (ja)	Målgruppen til Troldemosen har behov for et højt specialiseret tilbud på grund af en meget høj grad af kompleksitet der er i børnenes samlede udfordringer. Troldemosen leverer pladser til de børn, som kommunerne ikke selv kan levere pladser til.
5. Optageområde (ja)	Institutionen har behov for et optageområde svarende til minimum hovedstadsregionen for at kunne drives optimalt fagligt og økonomisk.
6. Varetagelse af særlige behov (ja)	Troldemosen har særligt indrettede fysiske rammer, som tilgodeser målgruppens behov for fysiske hjælpemidler, fysisk udfoldelse og for afskærmning. Troldemosens personale er et højt specialiseret tværfagligt team. Troldemosen har fokus på kompetenceudvikling og opkvalificering af medarbejdere ift. at kunne håndtere målgruppen og dennes behov. Troldemosen har differentierede takster og et særligt fokus på at sikre, at børnene er indskrevet på den rette takst, som tilgodeser deres aktuelle støttebehov. Troldemosen leverer en helhedsorienteret, tværfaglig indsats til barnet og familien, hvor forældre coaching og søskendekursus ligeledes tilbydes.
Særlig opmærksomhed	

4.3 De mest specialiserede tilbud på voksenområdet i Rammeaftalen 2025-2026

For 2025-2026 er der 6 tilbud på voksenområdet, som vurderes at leve op til kriterierne. Tilbuddene er rettet mod målgrupper på voksenområdet, som har helt særlige karakteristika og behov for specialiseret støtte og behandling. Disse 6 tilbud var også defineret som mest specialiserede i tidligere Rammeaftaler.

Flere af de tilbud er helhedstilbud, som omfatter flere tilbud efter paragrafferne i Serviceloven (fx SEL §§ 104, 107 og 108). Således er der tale om tilbud, som er målrettet helt særlige målgrupper. Tilbuddene er følgende:

- Stokholtbuen
- Blindenetværket
- Bredegård Døv/Blindeafd.
- Jonstrupvang
- Rønnegård
- Lyngdal (skærmede enheder)

Tilbud		Stokholtbuen
Paragraf:	SEL § 104, § 108 (skærmede enheder/domæner)	
Målgruppe:	Voksne med svære udviklingsforstyrrelser/svær autisme og problemskabende adfærd	
Driftsherre:	Ballerup Kommune	
Kriterium opfyldt (ja/nej)	Begrundelse	
1. Volumen (ja)	Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde ikke aktuelt overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere.	
2. Komplexitet (ja)	Tilbuddets målgruppe er voksne med svære udviklingsforstyrrelser/ svær autisme og problemskabende adfærd, der typisk har behov for 1:1 normering.	
3. Selvforsyning i regionen (ja)	Hovedstadsregionen bør have et tilbud i form af skærmede enheder/domæner til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen.	
4. Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud (ja)	Tilbuddets målgruppe har, grundet graden af kompleksitet, meget store vanskeligheder ved at indgå i sammenhæng med andre mennesker. Behovene hos tilbuddets målgruppe vurderes derfor ikke at kunne imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen.	
5. Optageområde (nej)	Der findes på nuværende tidspunkt to ligestillede tilbud med skærmede enheder/domæner, der er målrettet denne målgruppe, hvorfor dette kriterium ikke er opfyldt. På nuværende tidspunkt er der således grundlag for at drive mere end ét tilbud i regionen. Hvis efterspørgslen falder, kan der dog være behov for at genvurdere behovet for to tilbud i regionen.	
6. Varetagelse af særlige behov (ja)	Tilbuddets skærmede enheder/domæner vurderes unikke, og er i mange tilfælde alternativ til enkeltmandsprojekter. Tilbuddet besidder særlig faglig kompetence og særlig viden om målrettede metoder.	
Særlig opmærksomhed	Det er alene tilbuddets skærmede enheder/domæner, der vurderes som unikke, og som således karakteriseres som mest specialiseret.	

Tilbud		Blindenetværket
Paragraf:	Helhedstilbud (SEL § 104, § 85 og ABL § 105)	

Målgruppe:	Voksne multihandicappede, der samtidig er blinde eller svagtseende
Driftsherre:	Gentofte Kommune
Kriterium opfyldt (ja/nej)	Begrundelse
1. Volumen (ja)	Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde ikke aktuelt overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere.
2. Komplexitet (ja)	Tilbuddets målgruppe er voksne multihandicappede, der samtidig er blinde eller svagtseende. Der er tale om en gruppe af de allersvageste borgere med lavest funktionsniveau, som omfatter borgere med multiple kompleksiteter, herunder udviklingshæmning, fysiske handicaps, autismespektrumforstyrrelser, manglende sprog m.v.
3. Selvforsyning i regionen (ja)	Tilbuddet sælger pladser til kommuner i hovedstadsregionen og i region Sjælland. Hovedstadsregionen bør have et tilbud til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen.
4. Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud (ja)	Tilbuddets målgruppe, er grundet sin høje kompleksitet, og har så særlige behov, at behovene ikke kan imødekommes i andre eksisterende tilbud i regionen. Der findes ikke på nuværende tidspunkt et tilsvarende miljø for personer med netop denne problemstilling i regionen.
5. Optageområde (ja)	Tilbuddet har behov for et optageområde minimum svarende til regionen for at kunne drive den optimalt fagligt og økonomisk.
6. Varetagelse af særlige behov (ja)	<p>Tilbuddet har særlige fysiske rammer, som er målrettet målgruppen.</p> <p>Tilbuddet har opbygget et særligt fysisk og pædagogisk miljø for målgruppen, hvor borgerne er inddelt i mindre levegrupper.</p> <p>Tilbuddet er beliggende i et lukket område afskærmet fra trafik m.v.</p> <p>Tilbuddet besidder specialiseret ekspertise inden for kommunikation med målgruppe, mobility, neuropædagogik, sansestimulation, samt blindepædagogiske tilgange og metoder.</p> <p>Tilbuddet anvender særlige velfærdsteknologiske hjælpemidler.</p>
Særlig opmærksomhed	Oplevet vigende søgning – kørt med 2-3 ledige pladser i længere perioder.

Tilbud Bredegaard Døv/Blindeafdeling	
Paragraf:	Helhedstilbud (SEL § 104, § 108)
Målgruppe:	Voksne døvblindfødte
Driftsherre:	Selvejende med driftsoverenskomst med Region Hovedstaden
Kriterium opfyldt (ja/nej)	Begrundelse
1. Volumen (ja)	Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde ikke aktuelt overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere.
2. Komplexitet (ja)	Tilbuddets målgruppe er voksne døvblindfødte, der er tale om en af de svageste grupper af borgere med lavest funktionsniveau, som omfatter borgere med multiple kompleksiteter, herunder syns- og hørenedsættelse, udviklingshæmning m.v.
3. Selvforsyning i regionen (ja)	Hovedstadsregionen bør have et tilbud til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen.
4. Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud (ja)	Tilbuddets målgruppe, er grundet sin høje kompleksitet, og har så særlige behov, at behovene ikke kan imødekommes i andre eksisterende tilbud i regionen. Der findes ikke på nuværende tidspunkt et tilsvarende miljø for personer med netop denne problemstilling i regionen.
5. Optageområde (ja)	Tilbuddet har behov for et optageområde minimum svarende til regionen for at kunne drive den optimalt fagligt og økonomisk.
6. Varetagelse af særlige behov (ja)	Tilbuddet har særlige fysiske rammer, som er målrettet målgruppen. Tilbuddet har opbygget et særligt miljø for målgruppen, hvor borgerne er inddelt i afdelinger efter aldersgrupper. Tilbuddet er beliggende i et lukket område afskærmet fra trafik m.v. Tilbuddet besidder specialiseret ekspertise inden for kommunikation med målgruppe, neuropædagogik (sansestimulation). Tilbuddet anvender særlige velfærdsteknologiske hjælpemidler.
Særlig opmærksomhed	

Tilbud Jonstrupvang	
Paragraf:	Helhedstilbud (SEL § 104, § 108)

Målgruppe:	Voksne med cerebral parese, med svære kognitive vanskeligheder og fysiske funktionsnedsættelser
Driftsherre:	Selvejende med driftsoverenskomst med Region Hovedstaden
Kriterium opfyldt (ja/nej)	Begrundelse
1. Volumen (ja)	Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde ikke aktuelt overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere.
2. Komplexitet (ja)	Tilbuddets målgruppe er voksne spastikere. Der er tale om en gruppe af de svageste borgere, med svære kognitive vanskeligheder og store fysiske funktionsnedsættelser, der ikke kan rummes i egen bolig.
3. Selvforsyning i regionen (ja)	Hovedstadsregionen bør have et tilbud til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen.
4. Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud (ja)	<p>Hyppigheden af tilfælde inden for målgruppen er så sjældne, at hovedparten af kommunerne i hovedstadsregionen ikke kan imødekomme målgruppens behov alene eller i klynger.</p> <p>Dog findes enkeltstående eksempler på, at nogle kommuner godt kan varetage målgruppen inden for eget regi. Således kan det være muligt for en enkelt kommune eller en klynge af kommuner at varetage målgruppens behov.</p>
5. Optageområde (ja)	<p>Tilbuddet sælger både pladser til kommuner i hovedstadsregionen og i region Sjælland, og har således behov for et optageområde svarende til regionens størrelse for at kunne drives rentabelt.</p> <p>Dog kan det i visse tilfælde være rentabelt for en enkelt kommune eller en klynge af kommuner at drive et tilbud for målgruppen, jf. kriterium 4.</p>
6. Varetagelse af særlige behov (ja)	<p>Tilbuddet har og udvikler særlige fysiske rammer tilpasset målgruppen samt et særligt miljø for målgruppen, hvor ungemiljøet særligt fremhæves.</p> <p>Tilbuddet har en tværfaglig sammensætning af personalet, som giver mulighed for en individualiseret tilgang til målgruppen.</p> <p>Tilbuddet besidder en særlig viden om kommunikation med målgruppen og stor fokus på at udvikle målgruppens egen mestring og ressourcer.</p> <p>Tilbuddet anvender og deltager i udvikling af særlige teknologiske hjælpemidler, såsom spiserobotter, kommunikationshjælpemidler m.v.</p>

Særlig opmærksomhed	
---------------------	--

Tilbud	Rønnegård
Paragraf:	SEL § 104, § 108
Målgruppe:	Voksne med udviklingshæmning som hoveddiagnose kombineret med svære personlighedsforstyrrelser, udadreagerende og selvskadende adfærd samt personer med tilsyns- og anbringelsesdomme.
Driftsherre:	Region Hovedstaden
Kriterium opfyldt (ja/nej)	Begrundelse
1. Volumen (ja)	Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde ikke aktuelt overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere.
2. Komplexitet (ja)	Tilbuddets målgruppe er voksne med udviklingshæmning som hoveddiagnose kombineret med svære personlighedsforstyrrelser, udadreagerende og selvskadende adfærd. Hertil har flere inden for tilbuddets målgruppe tilsyns- og/eller anbringelsesdomme.
3. Selvforsyning i regionen (ja)	Hovedstadsregionen bør have et tilbud til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen.
4. Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud (ja)	Tilbuddets målgruppe har, grundet sin høje kompleksitet, så særlige behov, at behovene ikke kan imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen.
5. Optageområde (ja)	Tilbuddet dækker hele hovedstadsregionen. Tilbuddet har behov for et optageområde svarende til hovedstadsregionen for at kunne drives optimalt fagligt og økonomisk.
6. Varetagelse af særlige behov (ja)	<p>Tilbuddet er beliggende i landlige omgivelser, der kan tilgodese målgruppens behov for plads og rum.</p> <p>Tilbuddet besidder særlig viden om målgruppen, herunder neuropædagogik, viden om særlige juridiske forpligtelser og tilgangen til målgruppen.</p> <p>Tilbuddets skærmede enheder vurderes afgørende.</p> <p>Tilbuddet har tre særforanstaltninger i tilknytning til de øvrige pladser, som vurderes unikke (og overvejer at udbygge).</p> <p>Tilbuddet kan etablere særlige projekter jf. SEL § 107.</p>

Særlig opmærksomhed	Efterspørgslen er på nuværende tidspunkt generelt større end udbuddet af pladser. Tilbuddet har igangsat en proces med at byggemodne nabogrunden med henblik på at kunne etablere flere enkeltmandsprojekter, som der er særlig efterspørgsel på.
---------------------	--

Tilbud Lyngdal (skærmede enheder)	
Paragraf:	SEL § 104, § 108 (skærmede enheder/domæner)
Målgruppe:	Voksne med svære udviklingsforstyrrelser/svær autisme og problemskabende adfærd
Driftsherre:	Region Hovedstaden
Kriterium opfyldt (ja/nej)	Begrundelse
1. Volumen (ja)	Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde ikke aktuelt overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere.
2. Komplexitet (ja)	Tilbuddets målgruppe er voksne med svære udviklingsforstyrrelser/ svær autisme og problemskabende adfærd, der typisk har behov for 1:1 normering.
3. Selvforsyning i regionen (ja)	Hovedstadsregionen bør have et tilbud i form af skærmede enheder/domæner til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen.
4. Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud (ja)	Tilbuddets målgruppe har, grundet graden af kompleksitet, meget store vanskeligheder ved at indgå i sammenhæng med andre mennesker. Behovene hos tilbuddets målgruppe vurderes derfor ikke at kunne imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen.
5. Optageområde (nej)	Der findes på nuværende tidspunkt to ligestillede tilbud med skærmede enheder/domæner, der er målrettet denne målgruppe, hvorfor dette kriterium ikke er opfyldt. På nuværende tidspunkt er der således grundlag for at drive mere end ét tilbud i regionen. Hvis efterspørgslen falder, kan der dog være behov for at genvurdere behovet for to tilbud i regionen.
6. Varetagelse af særlige behov (ja)	Tilbuddets skærmede enheder/domæner vurderes unikke, og er i mange tilfælde alternativ til enkeltmandsprojekter. Tilbuddet besidder særlig faglig kompetence og særlig viden om målrettede metoder.

Særlig opmærksomhed	Det er alene tilbuddets skærmede enheder/domæner, der vurderes som unikke, og som således karakteriseres som mest specialiseret.
---------------------	--

5. Modeller i hovedstadsregionen

5.1 Økonomimodel

KKR Hovedstaden har en fælles økonomimodel for etablering af nye pladser i eksisterende tilbud til målgruppen *voksne med autismespektrumforstyrrelser kombineret med selvskadende adfærd, afvigende seksuel adfærd, udadreagerende adfærd e.l.* I 2024 er økonomimodellen blevet udvidet til også at omfavne etablering af nye tilbud til målgruppen. Rameaftalen omhandler også, hvordan vi forpligter hinanden økonomisk til udvikling af tilbudsviften, herunder til at oprette nye tilbud og udvide med pladser på eksisterende tilbud, og den fælles økonomimodel understøtter hermed udvikling af tilbudsviften.

Økonomimodellen giver driftssikkerhed i opbygningsfasen for de driftsherrer, der opretter nye pladser i eksisterende tilbud og etablerer nye tilbud. Økonomimodellen gælder for både kommunale driftsherrer og Region Hovedstaden og blev godkendt i alle 29 kommunalbestyrelser i foråret 2021 og udvidet i vinteren 2024.

Første del af økonomimodellen gjaldt udvidelse på eksisterende tilbud, og KKR Hovedstaden godkendte i 2021 Den Sociale Virksomheds projektforslag om udvidelse af Lyngdal med seks pladser med brug af økonomimodellen. Som en del af det fortsatte arbejde med den fælles økonomimodel i Rameaftale 2025-2026 blev den udvidet forud for indgåelse af aftalen til også at omfattet oprettelse af nye tilbud. Økonomimodellen gælder fortsat for målgruppen *voksne med autismespektrumforstyrrelser kombineret med selvskadende adfærd, afvigende seksuel adfærd, udadreagerende adfærd e.l.*

Der gennemføres løbende nye afdækninger blandt kommunerne i KKR Hovedstaden. Dette for at sikre en viden om det aktuelle og konkrete behov kommunerne oplever ift. kapacitet, målgrupper mv. Den målgruppe, som økonomimodellen er rettet mod, *voksne med autismespektrumforstyrrelser kombineret med selvskadende adfærd, afvigende seksuel adfærd, udadreagerende adfærd e.l.*, er den målgruppe, som kommunerne angiver, at de har klar størst udfordringer med at finde relevante tilbud til, hvor der er et match mellem borgerens støttebehov for prisen for tilbuddet.

Med Økonomiaftalen mellem kommuner og regeringen for 2024 blev der indgået aftale om, at der blev etableret en lånepulje til udvidelse af den kommunale botilbudskapacitet. Regeringen og KL fastlægger kriterier og rammer for tildeling af midler via lånepuljen.

Forud for ansøgninger til lånepulje og indgåelse af Rameaftale 2025-2026 har KKR Hovedstaden besluttet, at en fælles ambition for udvidelsen af botilbudspladser i kommunerne i hovedstadsregionen. Konkret var ambitionen at udvide med 250 botilbudspladser blandt kommunerne i hovedstadsregionen, hvoraf 50 pladser skal være målrettet de højt specialiserede tilbud, hvor kommunerne særligt har udfordringer med at finde rette plads til borgerne. Det gælder især for målgruppen af voksne med autismespektrumforstyrrelser kombineret med fx udadreagerende adfærd.

5.2 Monitoreringsmodel

De årlige monitoreringsrapporter opgør kommunerne i KKR hovedstadens samlede udgifter til det specialiserede børne- og voksenområde. Formålet med monitoreringsrapporterne er at give kommunerne i KKR Hovedstaden et samlet overblik over udviklingen i udgifter og målgrupper på det specialiserede socialområde samt viden om vigtige faktorer, der påvirker udviklingen i udgifterne.

Monitoreringen følger udgiftsudviklingen generelt og på et mere detaljeret niveau. Den giver mulighed for at følge udgifter og mulige forklaringer på ændringer i udgifter i hver enkelt kommune, såvel som for alle kommuner i KKR Hovedstaden under ét. Ligeledes vil den bidrage til at skabe overblik over udviklingstendenser både på børne- og voksenområdet, og på den baggrund komme med anbefalinger til det videre arbejde.

Ud over rapporten sendes et monitoreringsværktøj til hver enkelt kommune i KKR hovedstaden, som kommunerne kan benytte til at sammenligne data fra egen kommune med andre sammenligningskommuner. Dette værktøj kan bruges i den lokale styring af området og i kommunalpolitiske oplæg med forskellige fokusområder.

Monitoreringsopgaven er forankret i det fælleskommunale social- og sundhedssekretariat og vil årligt fremgå af den fælleskommunale hjemmeside www.hovedstadenskommuner.dk

Til monitoreringen benyttes data fra Danmarks statistik og FLIS fra 2024 samt manuelt indberettet data.

I arbejdet med bedre data er det erfaret undervejs, at der ligger en større opgave i, at få valideret data. Som en del af udarbejdelsen af den årlige monitoreringsrapport afholdes derfor et årligt dataarrangement, der omhandler *Bedre data*.

5.3 Afdækning af målgrupper

Med afdækninger af målgrupper undersøger kommunerne i hovedstadsregionen jævnligt om tilbudsviften er relevant og aktuel, og om den imødekommer kommunernes behov på det specialiserede socialområde. Der blev udarbejdet en afdækning af tilbudsviften i 2019 og 2022. Afdækningerne har bl.a. medført, at der blev vedtaget en fælles økonomimodel der skulle være med til at sikre, at tilbudsviften løbende tilpasses kommunernes behov på området gennem oprettelse af nye pladser.

I 2022 viste tilbagemeldinger fra kommunerne, at primært er ved følgende fem målgrupper, de oplever en udfordring med at finde relevante matches mellem støttebehov og pris:

- Børn og unge med betydelige funktionsnedsættelser (angives af 83 pct. af kommunerne)
- Børn og unge med autismspektrumforstyrrelser (angives af 82 pct. af kommunerne).
- Børn og unge med Asperger kombineret med OCD, en spiseforstyrrelse, angst e.l. (angives af 71 pct. af kommunerne)
- Voksne med en psykiatrisk diagnose kombineret med et aktivt misbrug (angives af 71 pct. Af kommunerne)
- Voksne med autismspektrumforstyrrelser kombineret med selvskadende adfærd, afvigende seksuel adfærd, udadreagerende adfærd e.l. (angives af 66 pct. af kommunerne)

Desuden er det i 2022 undersøgt, hvor mange borgere det drejer sig om i hver af ovenstående fem målgrupper. Her viste det fortsat at være relevant at have fokus på gruppen af voksne med autismspektrumforstyrrelser kombineret med selvskadende adfærd, afvigende seksuel adfærd, udadreagerende adfærd e.l., da det udgjorde den klart største gruppe.

6. Samarbejdspartnere

6.1 National koordination

Social- og Boligstyrelsen har med afsæt i den nationale koordinationsstruktur mulighed for at udsende Centrale Udmeldinger om udvalgte målgrupper eller særlige indsatser. Formålet med de Centrale Udmeldinger er dels at afdække og sikre kapacitet og det fornødne udbud af højt specialiserede indsatser og tilbud til målgrupperne, dels at sikre den nødvendige tværkommunale og tværregionale koordination og planlægning omkring målgruppernes behov på det mest specialiserede social- og specialundervisningsområde.

De Centrale Udmeldinger danner baggrund for en dialog mellem landets kommunalbestyrelser og Social- og Boligstyrelsen om de højt specialiserede indsatser og tilbud til de pågældende målgrupper. Indgangen til dialogen er rammeaftalesamarbejdet.

Som led i kommunernes afrapportering på de Centrale Udmeldinger ønskes det afdækket på tværkommunalt og tværregionalt niveau, hvordan kommunerne og regionerne nu og fremadrettet samarbejder om at videreudvikle og sikre tilstrækkeligt udbud af højt specialiserede indsatser og tilbud, der er tilpasset de enkelte målgruppers særlige behov.

Igangværende Centrale Udmeldinger fra Social- og Boligstyrelsen er:

- Punktskriftsindsatser for børn og unge med alvorlig synsnedsettelse (2022)
- Tegnsprogsindsatser til børn og unge med et varigt høretab (2022)
- Udsatte gravide kvinder med et skadeligt rusmiddelbrug (2020)
- Borgere med udviklingshæmning og dom med behov for anbringelse i sikret afdeling (2020 og i fornyet behandling 2023)

På baggrund af afrapporteringerne er Social- og Boligstyrelsen gået i dialog med kommunalbestyrelserne om, hvorvidt der på nationalt plan er en tilstrækkelig koordination, der sikrer det fornødne udbud af højt specialiserede døgnbehandlingsindsatser til målgrupperne.

De Centrale Udmeldinger om *punktskriftsindsatser for børn og unge med alvorlig synsnedsettelse* og om *tegnsprogsindsatser til børn og unge med varigt høretab*: Social- og Boligstyrelsen er begyndt det indledende arbejde med behandlingen af afrapporteringerne i tæt dialog med Børne- og Undervisningsministeriet. Social- og Boligstyrelsen vurderer, at den indledningsvise behandling peger på, at afrapporteringerne ikke afskriver bekymringen for koordineringen af opretholdelsen af de højt specialiserede indsatser. Bekymringen beror på dialog med tilbudslandskabet og bruger- og interesseorganisationer. Kommunerne afventer i 2024 en udmelding fra Social- og Boligstyrelsen.

Den Centrale Udmelding om *udsatte gravide*: Social- og Boligstyrelsen er fortsat bekymrede for om tilbudsviften møder målgruppens behov, og kommunerne afventer i begyndelsen af 2024 en udmelding fra Social- og Boligstyrelsen.

Den Centrale Udmelding om *borgere med udviklingshæmning og dom med behov for anbringelse i sikret afdeling*: Den Centrale Udmelding er sendt i fornyet behandling, hvor Social- og Boligstyrelsen anmoder Kommunalbestyrelserne om at præsentere en koordineret løsning for etablering af et tilbud/afdeling i Vestdanmark med mulighed for at modtage borgere med udviklingshæmning og dom med behov for anbringelse i sikret afdeling. Social- og Boligstyrelsen anmoder dermed om, at kommunalbestyrelserne på tværs af de fem regioner præsenterer én samlet afrapportering på den fornyede behandling. Kommunerne behandler den fornyede behandling i 2024 og afrapporterer til Social- og Boligstyrelsen i udgangen af året.

6.2 Børnehuset og Socialtilsyn

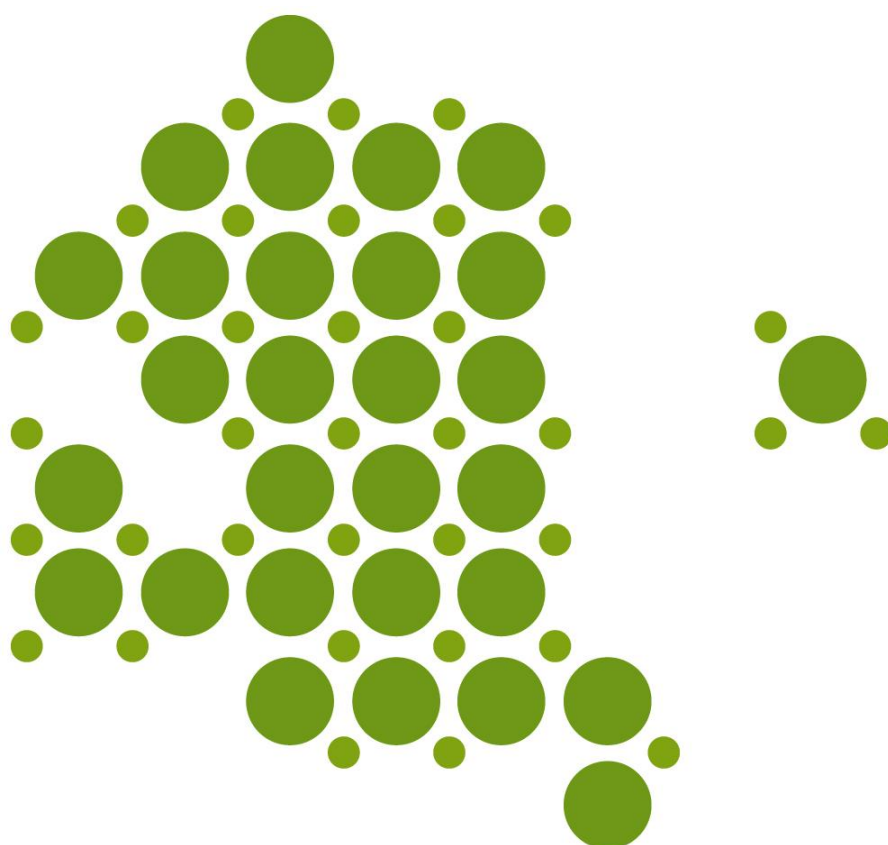
I forbindelse med indgåelse af Rammeaftalen skal kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden drøfte aktiviteter, drift og finansiering for det kommende år med Børnehuset og Socialtilsynet i regionen, jf. § 50 a i lov om social service og Socialtilsynet, som godkender og fører tilsyn med sociale tilbud i regionen, jf. § 2, stk. 2 i lov om socialtilsyn.

Drøftelserne med Socialtilsyn Hovedstaden og Børnehus Hovedstaden foregår i regi af Embedsmandsudvalget for det specialiserede socialområde og specialundervisning. Drøftelserne tager udgangspunkt i årsrapporterne fra henholdsvis Børnehus Hovedstaden og Socialtilsyn Hovedstaden. Derudover vil Socialtilsyn Hovedstaden og Børnehus Hovedstaden en gang årligt levere en status vedrørende aktiviteter, drift og finansiering til KKR Hovedstaden. Læs Socialtilsyn Hovedstadens årsrapporter [her](#) og Social- og Boligstyrelsens årsstatistik om de danske børnehuse [her](#).

3.3

Monitoreringsrapport for det specialiserede socialområde 2024

Monitorering 2024

Det spesialiserede voksenområde

Juli 2024

Indhold

Introduktion og formål	3
Udvikling i udgifterne samlet set fra 2019 til 2023	4
Budget og regnskab	4
Opsamling: Udvikling i udgifterne samlet set fra 2019 til 2023	5
Udvikling i udgifter	6
Udgifter, modtagere og enhedsudgifter	8
Målgrupper: Bostøtte og botilbud.....	11
Modtagere: af SEL § 82.....	13
Udvalgte diagnoser.....	13
Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU)	17
Opsamling: Det specialiserede voksenområde	18

Introduktion og formål

KKR Hovedstaden har efter anbefaling fra Embedsmandsudvalget for det specialiserede socialområde besluttet, at der i 2024 skal udarbejdes en monitoreringsrapport over udviklingen i udgifter og aktiviteter på det specialiserede socialområde. Formålet med rapporten er, at:

- Give et overblik over udgiftsudviklingen på det specialiserede voksenområde
- Udpege vigtige faktorer, der påvirker udviklingen
- Pege på udviklingstendenser for området

Monitorering 2024 opgør de samlede udgifter for kommunerne i hovedstadsregionen til det specialiserede voksenområde i perioden 2019-2023. De angivne udgifter dækker både over udgifter til køb af pladser i eksterne tilbud og drift af egne tilbud i kommunerne.

Udover rapporten *Monitorering 2024* sendes et monitoreringsværktøj til kommunerne i hovedstadsregionen, som kan benyttes til at sammenligne data fra egen kommune med sammenligningskommuner i hovedstadsregionen. Dette værktøj kan bruges i den lokale styring af det specialiserede socialområde og i kommunalpolitiske oplæg med forskellige fokusområder.

Der er nedsat en arbejdsgruppe på tværs af kommuner, som samlet har bidraget til at kvalificere indholdet af *Monitorering 2024* i samarbejde med det fælleskommunale social- og sundhedssekretariat. Der er ligeledes nedsat en kvalitetsgruppe, som har valideret egne data forud for udarbejdelsen af den samlede monitoreringsrapport. Arbejdsgruppen har på den baggrund vurderet, at data er af en acceptabel kvalitet.

Arbejdsgruppen påpeger desuden, at udgifts- og aktivitetsudviklingen samt registreringspraksis i Københavns Kommune kan påvirke det samlede billede væsentligt, da kommunen tegner for ca. en tredjedel af de samlede udgifter i hovedstadsregionen i 2023.

Data er leveret og valideret af Kombit og Komponent og består af henholdsvis udgiftsdata og enkelte steder aktivitetsdata fra FLIS¹ og Danmarks Statistik, samt data fra Landspatientregisteret og manuelt indberettede data, jf. afsnit om datakilder.

Med dette års monitoreringsrapport er datakilderne ændret ift. de sidste års rapporter, hvilket medfører, at det ikke er muligt at sammenligne rapporterne en til en.

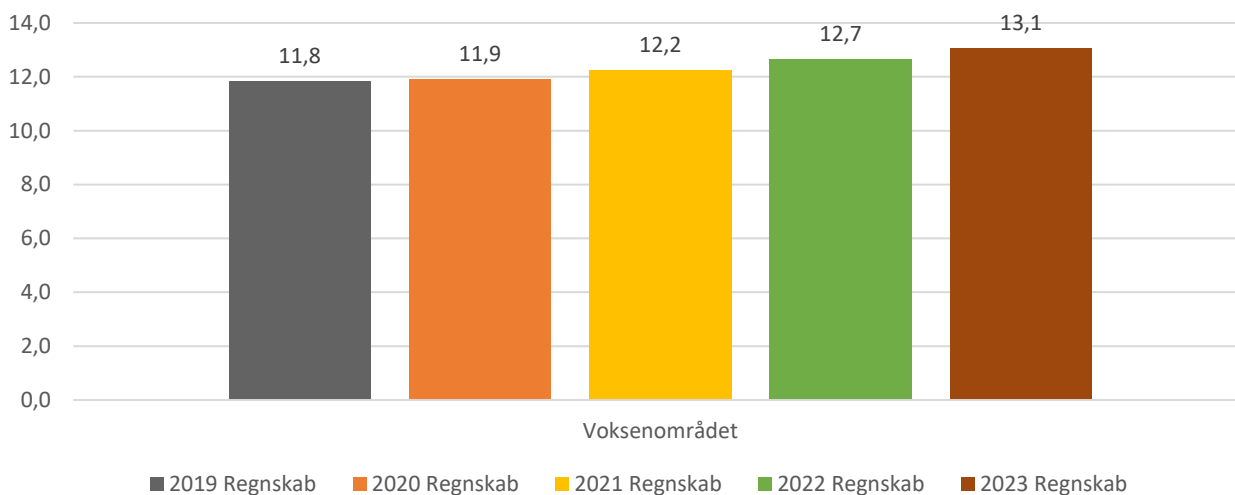
¹ Det er ikke alle kommuner i hovedstadsregionen, der leverer data til FLIS (se dataafsnit).

Udvikling i udgifterne samlet set fra 2019 til 2023

Som det fremgår af figur 1 anvendte kommunerne i hovedstadsregionen i 2023 13,1 mia. kr. til det specialiserede voksenområde, hvilket er en stigning fra 12,7 mia. kr. i 2022. I kommunerne i hovedstadsregionen ses en udgiftsudvikling på det specialiserede voksenområde fra 2019 til 2023 på 11 %, mens stigningen på landsplan er 11 %.

Figur 1: Udgifter på det specialiserede voksenområde, kommunerne i hovedstadsregionen, mia. kr., 2019-2023, 2024-pl

Kilde: FLIS

Anm.: Totalerne kan afvige pga. afrunding.

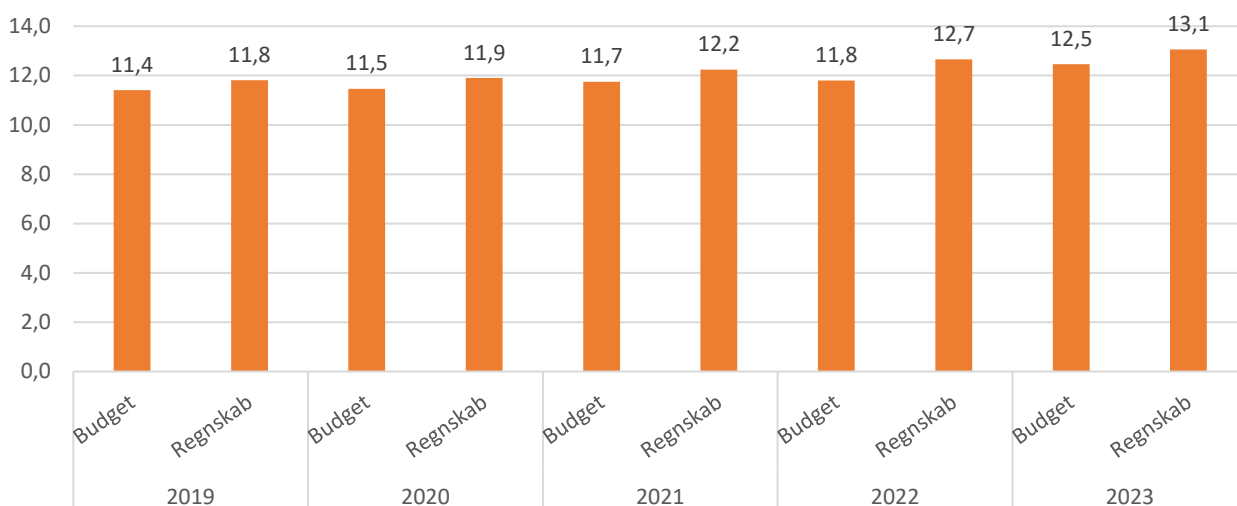
Budget og regnskab

Regnskaberne viser kommunernes afholdte nettoudgifter til drift af egne tilbud samt køb af pladser, mens budgetterne angiver den afsatte økonomiske ramme.

I 2023 udgjorde de afsatte budgetter til det specialiserede voksenområde for kommunerne i hovedstadsregionen samlet set 12,7 mia. kr., mens regnskabsresultatet blev 13,1 mia. kr. Det er en underbudgettering på det specialiserede voksenområde på samlet set 0,4 mia. kr. i 2023.

Budgettet på det specialiserede voksenområde har i alle årene fra 2019 til 2023 været mindre end regnskabet. Forskellen mellem budget og regnskab har over årene varieret, og udviklingen fremgår af figur 2 og tabel 1. I 2023 var forskellen på budget og regnskab 5 %. Når budgettet på det specialiserede voksenområde år efter år er underbudgetteret, er der en betydelig risiko for, at styringsincitamentet mindskes, hvilket igen kan risikere at medføre yderligere budgetoverskridelser.

Figur 2: Budgetter og regnskaber, mia.kr., 2019-2023, 2024-pl

Kilde: FLIS

Tablet 1: Den procentvise afvigelse mellem budget og regnskab på det specialiserede voksenområde

2019	2020	2021	2022	2023
4 %	4 %	4 %	7 %	5 %

Kilde: FLIS

Opsamling: Udvikling i udgifterne samlet set fra 2019 til 2023

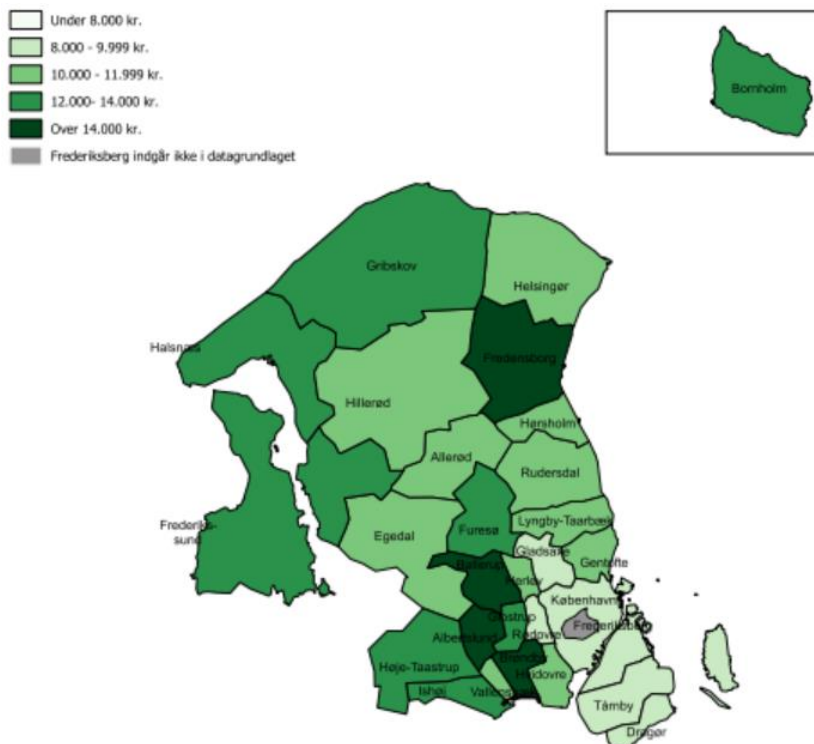
- Kommunerne i hovedstadsregionen anvendte i 2023 samlet set 13,1 mia. kr. på det specialiserede voksenområde.
- Fra 2019 til 2023 er udgifterne til det specialiserede voksenområde steget med 11 % i hovedstadsregionens kommuner, mens de er steget med 11 % på landsplan.
- Kommunernes budgetter for det specialiserede voksenområde har været lavere end kommunernes regnskaber i alle årene fra 2019 til 2023. I 2023 var der en afvigelse på 0,4 mia. kr. på det samlede specialiserede voksenområde, svarende til 5 %.
- Der er en risiko for, at styringsincitamentet mindskes, når området er underbudgetteret i udgangspunktet.

Udvikling i udgifter

I 2023 anvendte kommunerne i hovedstadsregionen 13,1 mia. kr. på det specialiserede voksenområde. Udgifterne til det specialiserede voksenområde pr. 18-66-årig varierer mellem kommunerne, som det fremgår af figur 3. I 2023 blev der gennemsnitlig anvendt 10.648 kr. pr. indbygger i alderen 18-66 år.

Figur 3: Udgift pr. 18-66-årig fordelt på kommuner, kr., 2023

Kilde: FLIS

Som det fremgår af figur 4, er der i 2023 højere udgifter til misbrugsbehandling, krisecentre og herberger samt dagtilbud i kommunerne i hovedstadsregionen end på landsplan. Arbejdsgruppen vurderer, at Københavns Kommune særligt bærer en stor andel af udviklingen på krisecenter- og herbergsområdet. Modsat er udgifterne til bostøtte, botilbud, assistance² og øvrige lavere i kommunerne i hovedstadsregionen end i resten af landet. Udgifterne til botilbud har størst betydning for kommunernes udgifter pr. borger til det specialiserede voksenområde.

Krisecenter- og herbergsområdet er kendetegnet ved, at det er underlagt selvmøderprincippet og der sker en øget privatisering, hvilket samlet set gør området svært styrbart. Fra oktober 2023 modtog kommunerne ikke statsrefusion, hvis borgerne overstiger ophold på tre måneder på krisecentre og herberger. Statsrefusionen frafaldt pr. 1. januar 2024. Arbejdsgruppen forventer at den mistede statsrefusion vil styrke kommunernes incitament til at finde andet ophold til borgerne.

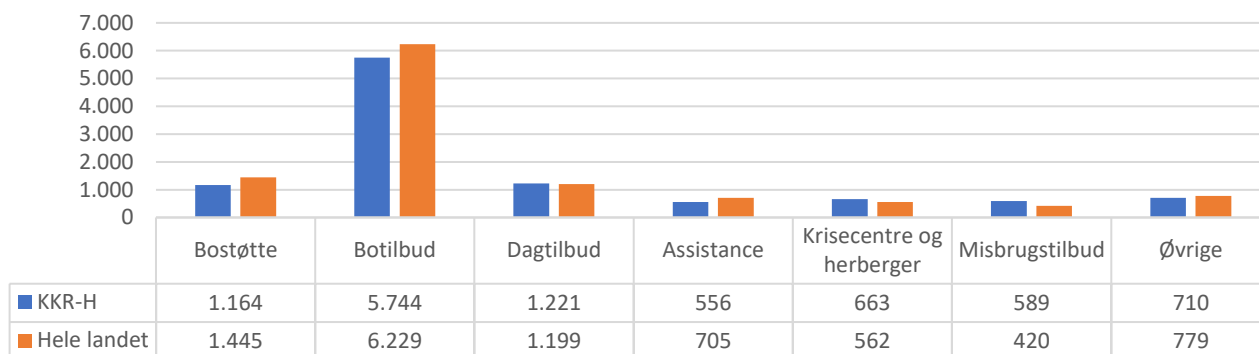
I Økonomaftalen mellem Regeringen og kommunerne for 2024 er parterne enige om, at der skal indføres et takstloft over tilbud, der er underlagt selvmøderprincippet. Takstloftet blev foreslået indført af

² Assistance dækker over Borgerstyret Personlig Assistance og § 95. En BPA-ordning kan tildeles borgere over 18 år med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har et omfattende behov for støtte.

ekspertudvalget, som blev nedsat i forbindelse med Økonomiaftale 2022, for at sikre en ensartethed i priser og bedre grundlag for fastsættelse af serviceniveauer samt økonomisk styring af området.

Figur 4: Udgifter kr. pr. 18-66-årig i kommunerne i hovedstadsregionen og hele landet fordelt på ydelsestyper, 2023, 2024-pl

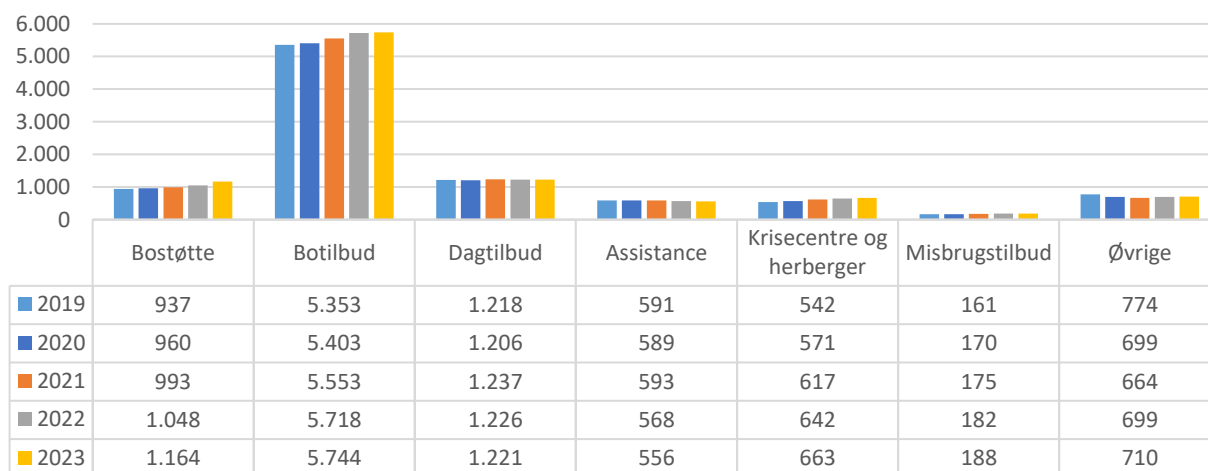
Kilde: FLIS

Som det fremgår af figur 5, er botilbud den enkeltstående indsats, der har størst betydning for kommunernes udgifter pr. borger på det specialiserede voksenområde. Der ses en stigning på 7 % fra 2019 til 2023.

Arbejdsgruppen vurderer, at stigningen på krisecentre og herbergsområdet kan være relateret til mangel på ambulante tilbud og billige boliger, og at det bliver interessant at følge effekten af taksloftet for tilbud underlagt selvmøderprincippet samt at kommunerne snart mister statsrefusion på krisecentre og herberger på ophold over tre måneder.

Udgifterne til bostøtte, botilbud, dagtilbud, assistance samt krisecentre og herberger i 2023 udgør tilsammen 87 % af udgifterne på det specialiserede voksenområde.

Figur 5: Udvikling i udgifter pr. indbygger fordelt på tilbudstyper pr. 18-66-årig, kommunerne i hovedstadsregionen, kr., 2019-2023, 2024-pl

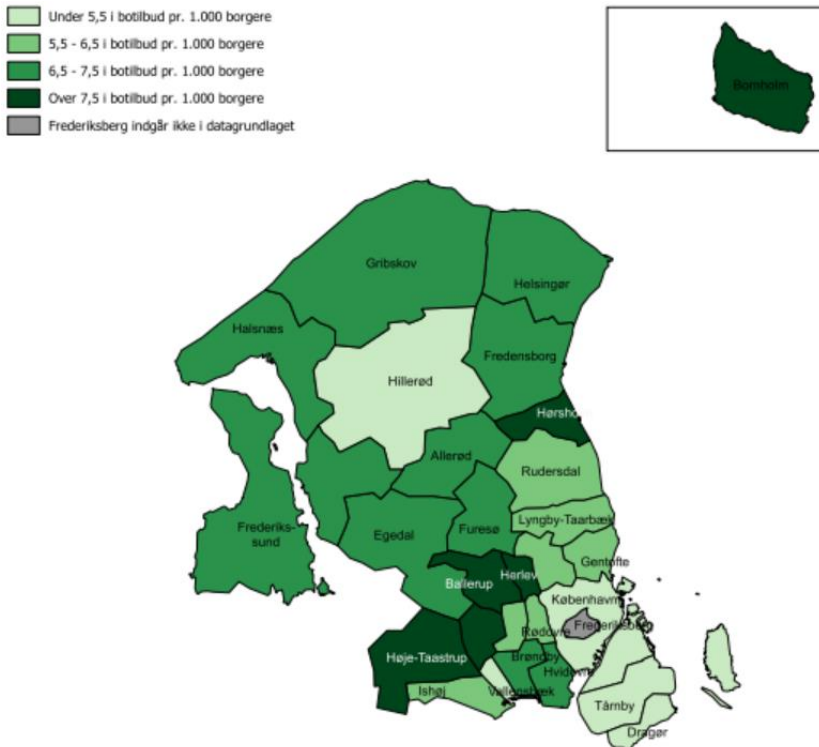

Kilde: FLIS

Figur 6 viser stor variation i antal borgere i botilbud pr. 1.000 18-66-årig kommunerne imellem.

Figur 6: Antal borgere i botilbud pr. 1.000 mellem 18-66 år, 2023

Kilde: FLIS

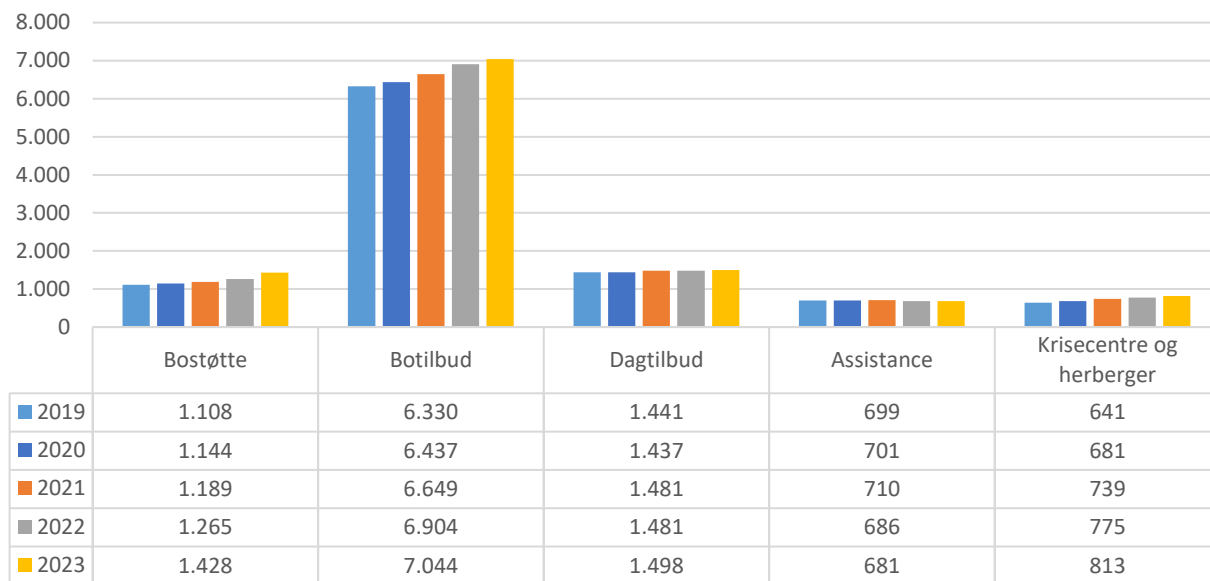
Udgifter, modtagere og enhedsudgifter

Figur 7 til 10 zoomer ind på de fem største udgiftsdrivere på det specialiserede voksenområde, som er bostøtte, botilbud, dagtilbud, assistance samt krisecentre og herberger.

Figur 7 viser udviklingen i de samlede udgifter i mio. kr. i årene 2019 til 2023. Der ses en stigning i udgifterne til botilbud på 11 % fra 2019 til 2023 og en stigning i udgifterne til krisecentre og herberger fra 2019 til 2023 på 27 %.

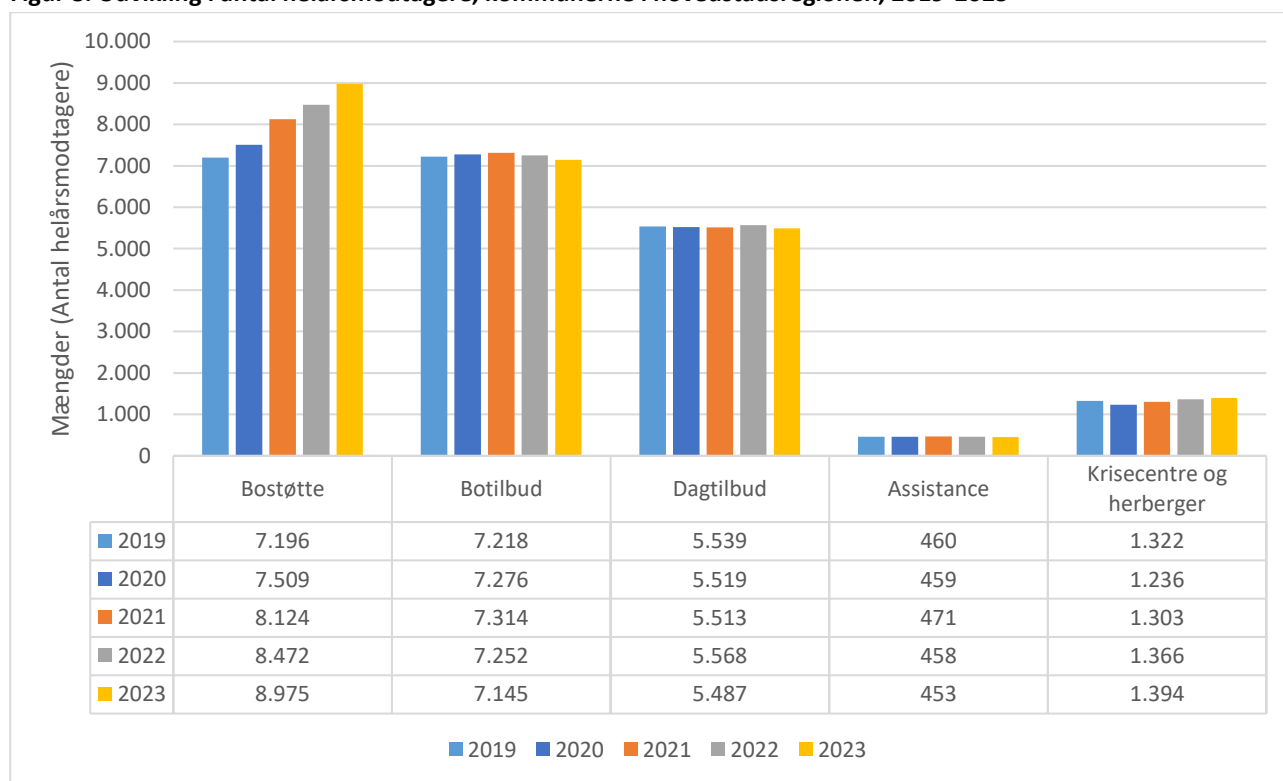
Figur 7: Udvikling i udgifter for 18-66-årige til udvalgte tilbudstyper, kommunerne i hovedstadsregionen, mio. kr., 2019-2023, 2024-pl

Kilde: FLIS

Af figur 8 ses, at der fra 2019 til 2023 har været en stigning i antallet af helårsmodtagere af bostøtte (8 %) og krisecentre og herberger (6 %).

Figur 8: Udvikling i antal helårsmodtagere, kommunerne i hovedstadsregionen, 2019-2023

Kilde: FLIS (vedr. bostøtte, botilbud, dagtilbud og assistance baseret på 28 kommuner) og manuel indberetning til det fælleskommunale social- og sundhedssekretariat i hovedstaden, 2024 (vedr. krisecentre og herberger baseret på

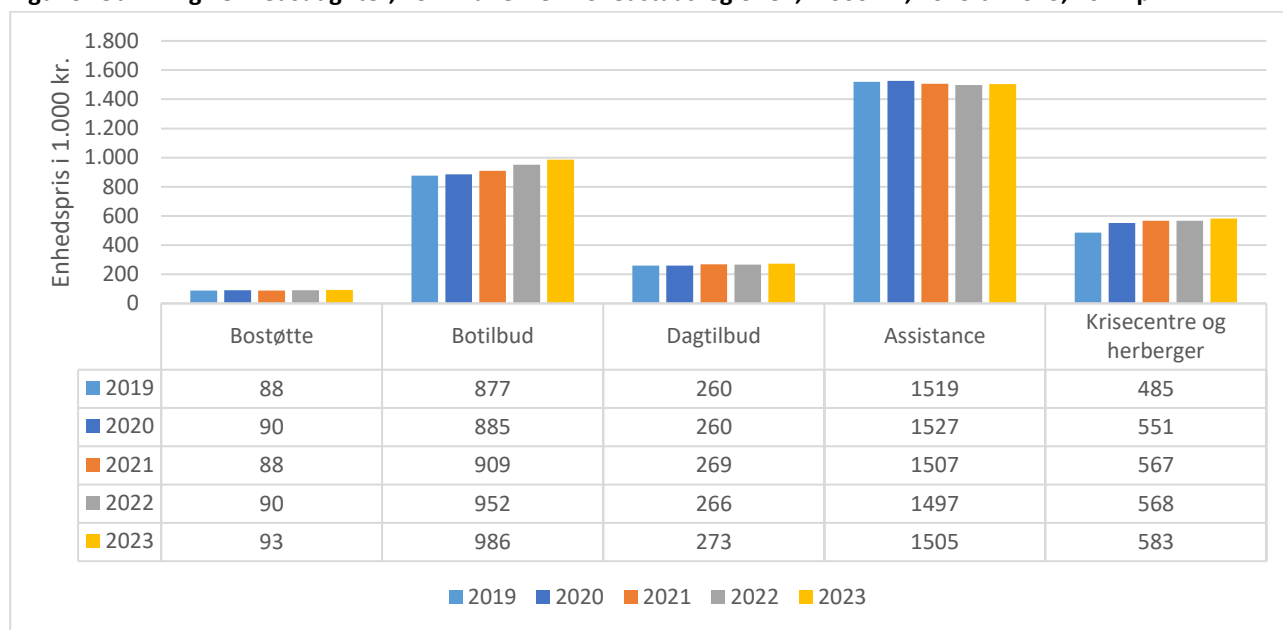

indberetninger fra 25 kommuner).

Anm.: Bostøtte omfatter SEL §§ 82 a-c, og 85

Af figur 9 ses en stigning i enhedsudgifterne fra 2019 til 2023 til bostøtte (21 %), botilbud (14 %), dagtilbud (7 %), assistance (1 %) og krisecentre og herberger (22 %). Enhedsudgiften afspejler den gennemsnitlige udgift pr. helårsmotager. Fald eller stigning i enhedsudgifterne kan sige noget om øget eller faldende støttebehov hos målgruppen samt udbud og efterspørgsel.

Figur 9: Udvikling i enhedsudgifter, kommunerne i hovedstadsregionen, 1.000 kr., 2019 til 2023, 2024-pl

Kilde: FLIS og manuel indberetning til det fælleskommunale social- og sundhedssekretariat i hovedstaden

Anm.: Enhedspriser til bostøtte er beregnet som udgifter til SEL §§ 82 og 85 og delt med helårsmotagere på SEL §§ 82 og 85.

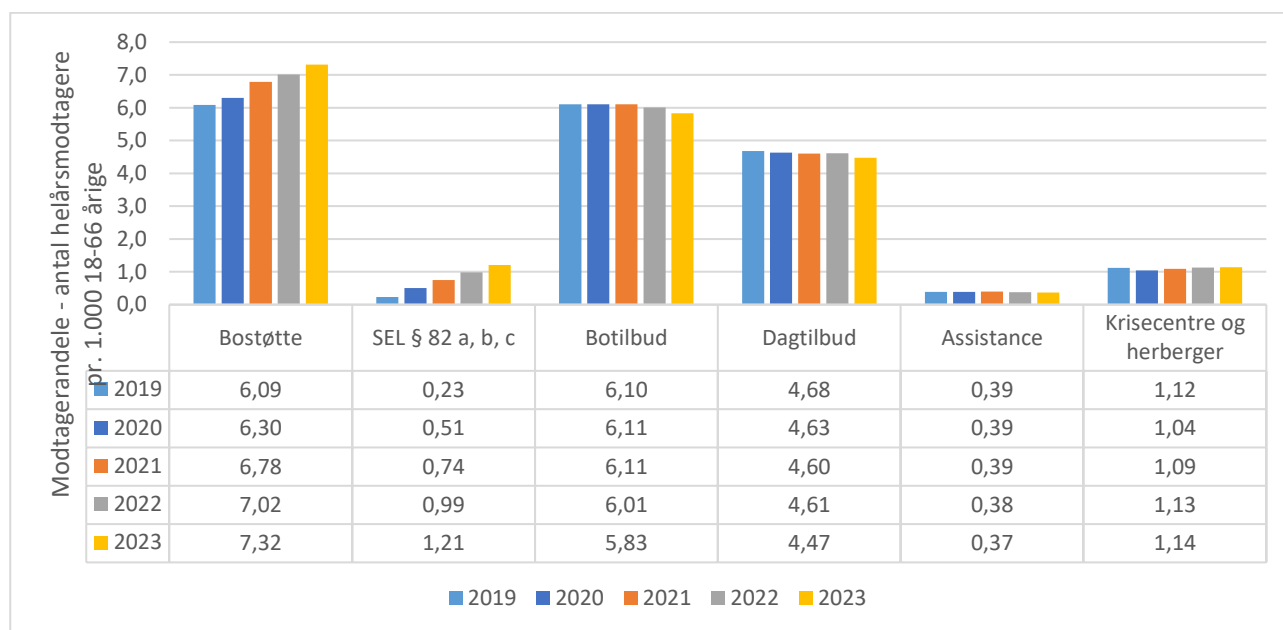
Figur 10 angiver antallet af modtagere af diverse indsatser fordelt på den samlede befolkning, pr. 1.000 indbyggere i alderen 18-66 år.

Der ses igen en mindre stigning i modtagere pr. 1.000 indbyggere i bostøtte, mens det falder på botilbud. Dagtilbud har været faldende fra 2019 til 2023 og assistance er mere eller mindre stagneret, mens der ses en løbende stigning i modtagere pr. 1.000 indbyggere fra 2019 til 2023 på krisecentre og herberger.

Det er stigning i enhedspriserne, der driver udgifterne på botilbud, da antallet af helårsmotagere er faldende. Anderledes ser det ud for bostøtte og krisecentre/herberger, da det er kombinationen af stigende enhedsudgifter og stigende helårsmotagere, der får udgifterne til at stige. Udgifterne er stabile på dagtilbud og assistance.

Figur 10: Udvikling i modtagerandele for 18-66-årige, kommunerne i hovedstadsregionen, modtagere pr. 1.000 indbyggere, 2019-2023

Kilde: FLIS

Anm.: Bostøtte omfatter SEL§ § 82 og 85

Målgrupper: Bostøtte og botilbud

Viden om udvikling i målgrupperne er væsentlig i forhold til udvikling af både forebyggende og fremtidige indsatser på området. Figur 11 angiver udviklingen i andelen af modtagere af bostøtte og botilbud fordelt på fire udvalgte målgrupper.

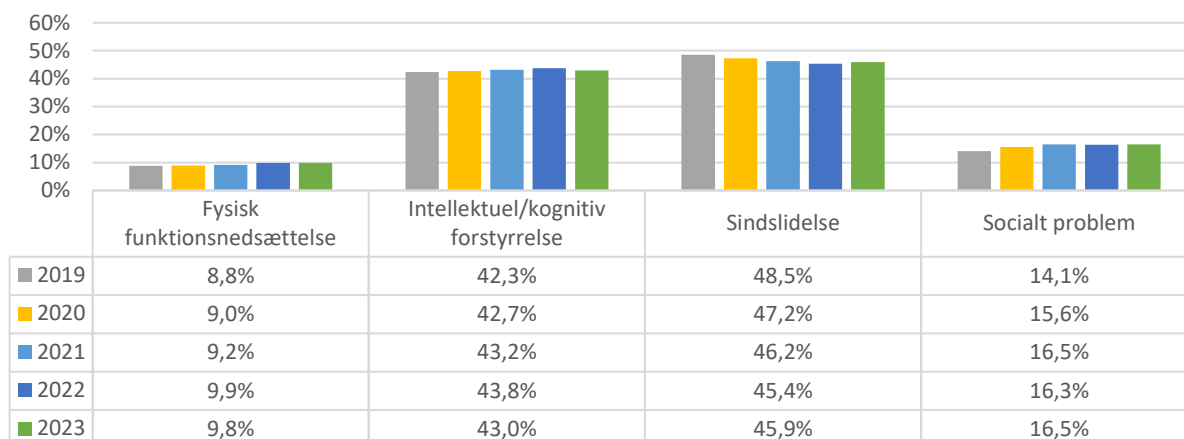
Figur 11 viser, at gruppen af modtagere af bostøtte er andelen af borgere med sindslidelse størst i perioden 2019-2023, til trods for at der ses et fald blandt borgere registreret med sindslidelser. Det generelle fald i andel af borgere med sindslidelse, der modtager bostøtte fra 2019 til 2023, kan skyldes, at en større andel af borgere med sindslidelser klarer sig i egen bolig uden støtte. Dog kan en mindre stigning fra 2022 til 2023 konstateres.³

Omvendt ses en stigning blandt bostøttemodtagere i perioden 2019-2023, der er registreret med enten fysisk funktionsnedsættelse, intellektuel/kognitiv forstyrrelse eller sociale problemer.

³ I figur 11 og 12 kan indsatsmodtagere optræde flere gange, fordi en borger i målgruppen fx både kan have en fysisk funktionsnedsættelse og et socialt problem. Den samlede sum af procenterne overstiger derfor 100.

Figur 11: Bostøtte: Udvikling i andel indsatsmodtagere opdelt på målgrupper, 2019-2023

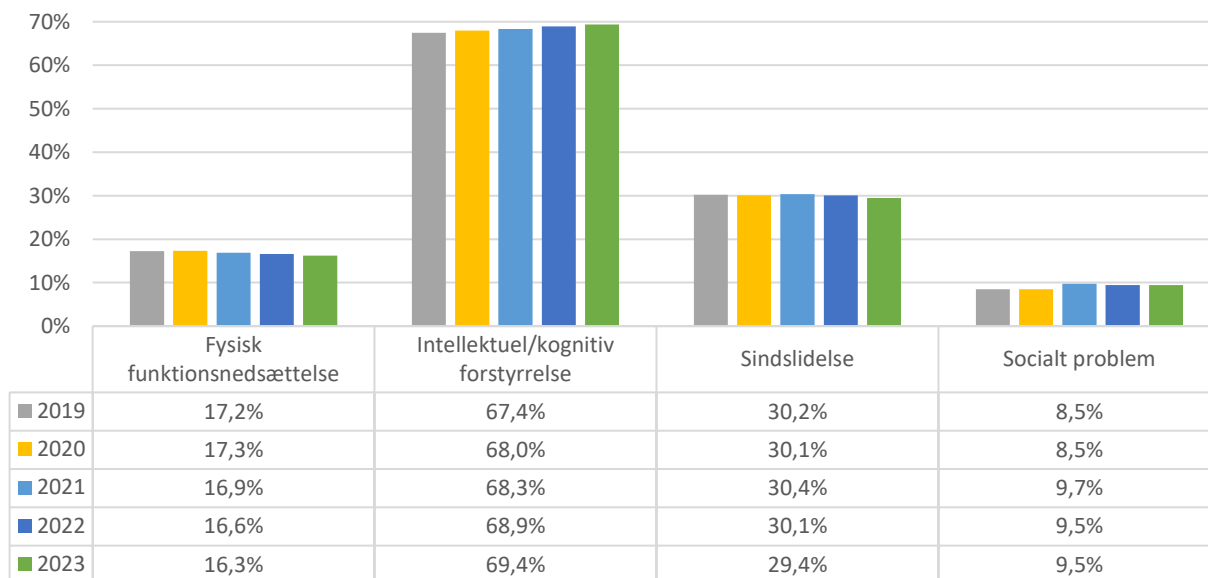
Kilde: Danmarks Statistik

Anm.: Målgruppevurderingen i figur 11 foretages af sagsbehandlere ifm. deres registreringer i fagsystemerne.

Anm.: Figuren tager ikke højde for kommunestørrelse, hvorfor en lille kommune tæller lige så meget som en stor kommune.

Som det fremgår af figur 12, ses bl.a. en stigning i andelen af borgere i botilbud, der har en intellektuel/kognitiv forstyrrelse. Hvis man sammenholder figur 11 og 12, fremgår det, at en større andel af borgere med intellektuelle/kognitive forstyrrelser tilbydes et botilbud fremfor bostøtte i eget hjem, og målgruppen udgør langt størstedelen af indsatsmodtagerne i botilbud.

Figur 12: Botilbud: Udvikling i andel indsatsmodtagere opdelt på målgrupper, 2019-2023

Kilde: Danmarks Statistik

Anm.: Målgruppevurderingen i figur 12 foretages af sagsbehandlere ifm. deres registreringer i fagsystemerne.

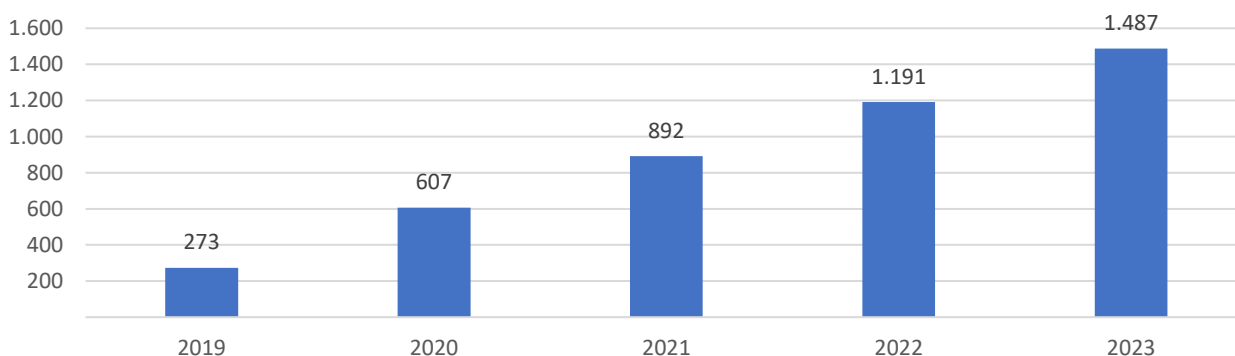
Anm. Al data tilgængeligt i registeret er medtaget (også ikke godkendt data).

Modtagere: af SEL § 82

I figur 13 ses udviklingen i antal borgere, der modtager indsatser efter Servicelovens § 82 a, b og c. Efter § 82 kan borgere, der har eller er i risiko for at udvikle nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller sociale problemer, modtage forebyggende hjælp og støtte. § 82 a er et gruppebaseret tilbud, § 82 b er et individuelt tilbud, mens § 82 c er et akuttilbud til personer med psykiske lidelser. Siden 2018 har kommunerne haft mulighed for at bevilge hjælp og støtte efter § 82. Figur 13 viser en stigning fra 273 helårsmottagere i 2019 til 1.487 helårsmottagere i 2023. Arbejdsgruppen vurderer, at den betydelige udvikling i antallet af borgere, der modtager støtte efter § 82 bekræfter, at der i kommunerne er et behov for tidlig støtte til målgruppen.

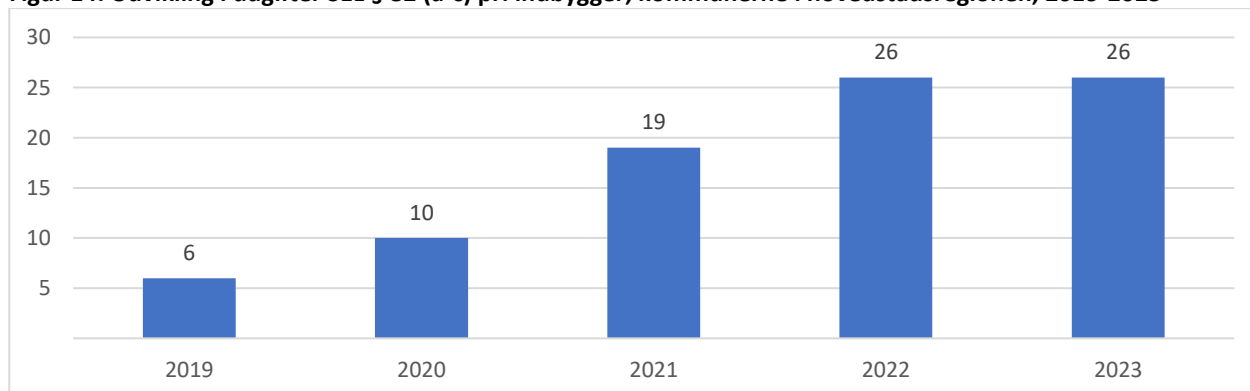
Figur 13: Udvikling i antal helårsmottagere efter SEL § 82 a, b og c, kommunerne i hovedstadsregionen, 2019-2023

Kilde: FLIS

Figur 14 viser udviklingen i udgifter i kr. pr. indbygger i alderen 18-66 år til § 82 a, b og c i 2019 til 2023. Det ses, at udviklingen i udgifter i kr. pr. indbygger stiger fra 6 kr. til 26 kr. pr. indbygger. Stigningen i udgifter pr. indbygger følger den procentvise stigning i udviklingen af antal helårsmottagere (figur 13).

Figur 14: Udvikling i udgifter SEL § 82 (a-c) pr. indbygger, kommunerne i hovedstadsregionen, 2019-2023

Kilde: FLIS

Udvalgte diagnoser

Modtagerne af ydelser på det specialiserede voksenområde har forskellige og sammensatte støttebehov. Det er væsentligt, at tilbudsviften matcher borgernes behov, hvorfor udviklingen i bl.a. forskellige

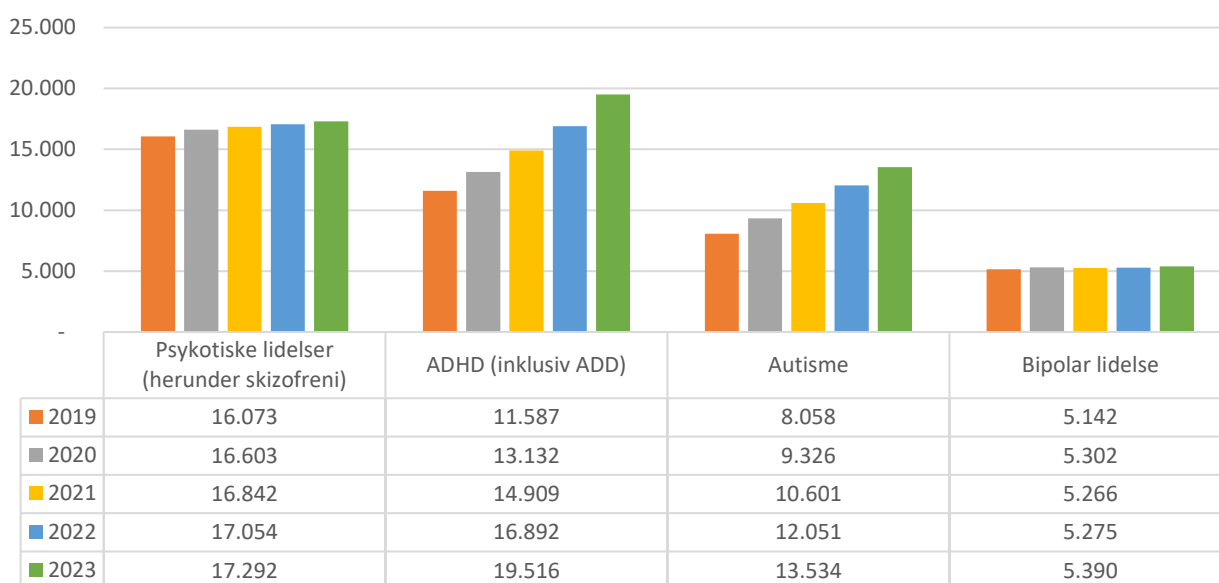

diagnosegrupper er interessant at følge med henblik på, at kunne tilbyde den rette og mest fagligt kvalificerede indsats.

Figur 15 viser udviklingen fra 2019 til 2023 i udvalgte diagnoser hos borgere over 18 år, der har været i kontakt med hospitalspsykiatrien. Figuren viser de diagnosegrupper, hvor der har været størst vækst.

Den største procentvise stigning har været blandt borgere, der lider af autismespektrumforstyrrelse (68 %), ADHD (68 %) og psykotiske lidelser (8 %).

Figur 15: Udvikling i udvalgte diagnosegrupper, +18-årige der har været i kontakt med hospitalspsykiatrien, kommunerne i hovedstadsregionen, 2019-2023, pr. 1. jan. 2023

Kilde: Danmarks Statistik og Landspatientregistret

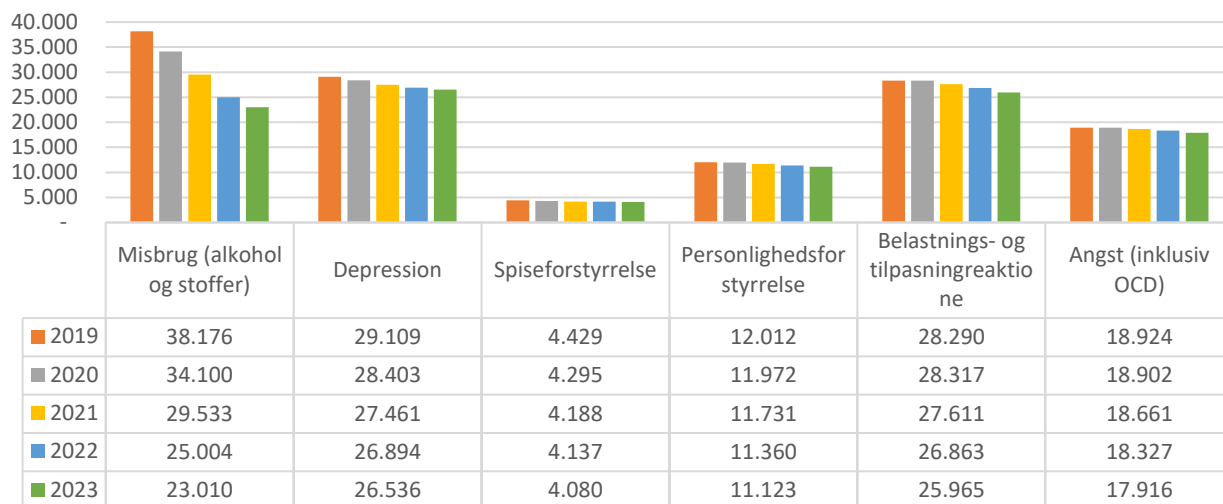
Anm.: Data inkluderer ikke borgere, der behandles af privatpraktiserende speciallæger eller af egen læge

Figur 16 viser udvalgte diagnoser hos borgere over 18 år, der har været i kontakt med hospitalspsykiatrien, hvor der ses et fald i antallet fra 2019 til 2023. Det er værd at bemærke, at der har været et betydeligt fald på 40 % i borgere med et alkohol- eller stofmisbrug, der har været i kontakt med hospitalspsykiatrien. Det er arbejdsgruppens vurdering, at en af årsagerne til faldet er, at opgaven med misbrugsbehandling er flyttet fra Regionen ud i kommunerne, og at færre borgere dermed får en diagnose i Regionen end tidligere.

Der ses et fald i følgende diagnosegrupper, der har været i kontakt med hospitalspsykiatrien: depression (9 %), spiseforstyrrelser (8 %), personlighedsforstyrrelse (7 %), belastnings- og tilpasningsreaktioner (8 %), og angst (5 %).

Figur 16: Udvikling i udvalgte diagnosegrupper, +18-årige der har været i kontakt med hospitalspsykiatrien, kommunerne i hovedstadsregionen, 2018-2023, pr. 1. jan. 2023

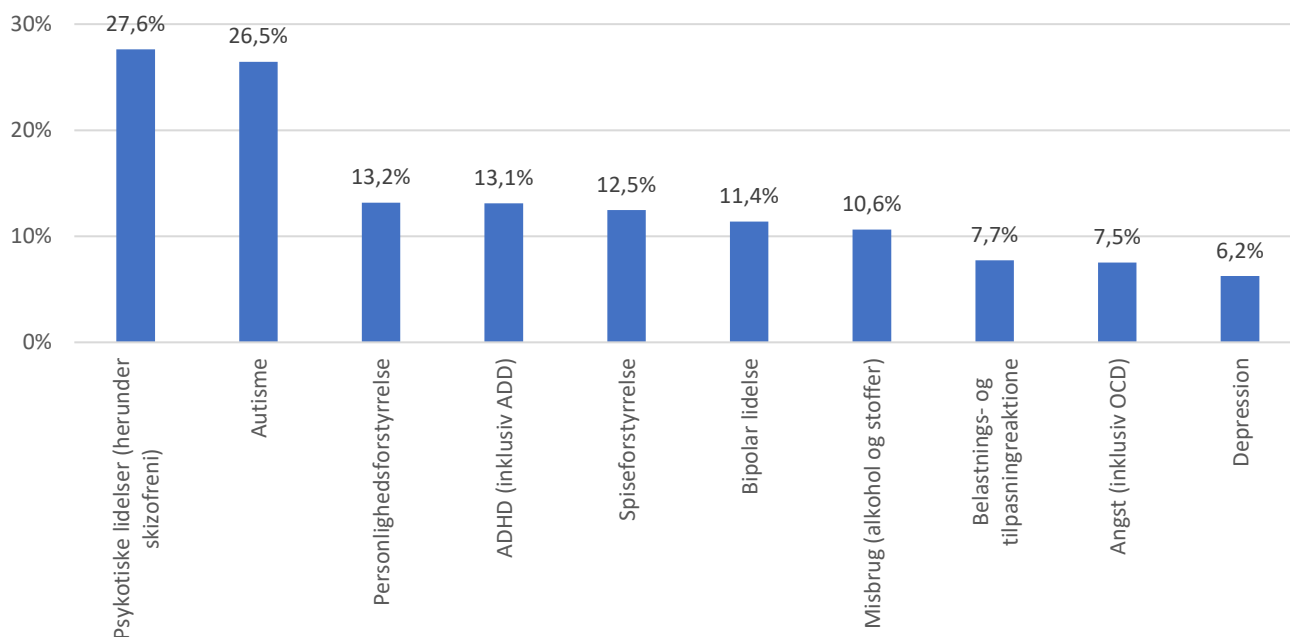

Kilde: Danmarks Statistik og Landspatientregistret

Anm.: Data inkluderer ikke borgere, der behandles af privatpraktiserende speciallæger eller af egen læge

Af figur 17 fremgår andelen af borgere med en diagnose, der modtog en indsats på det specialiserede socialområde pr. 1. januar 2023. Figuren viser, at den største andel findes blandt borgere med psykotiske lidelser og autisme, som modtager et specialiseret tilbud i kommunerne.

Figur 17: Andel borgere 18+ med diagnose der modtog et specialiseret tilbud pr. 1. januar 2023, kommunerne i hovedstadsregionen, 2023

Kilde: Danmarks Statistik og Landspatientregistret

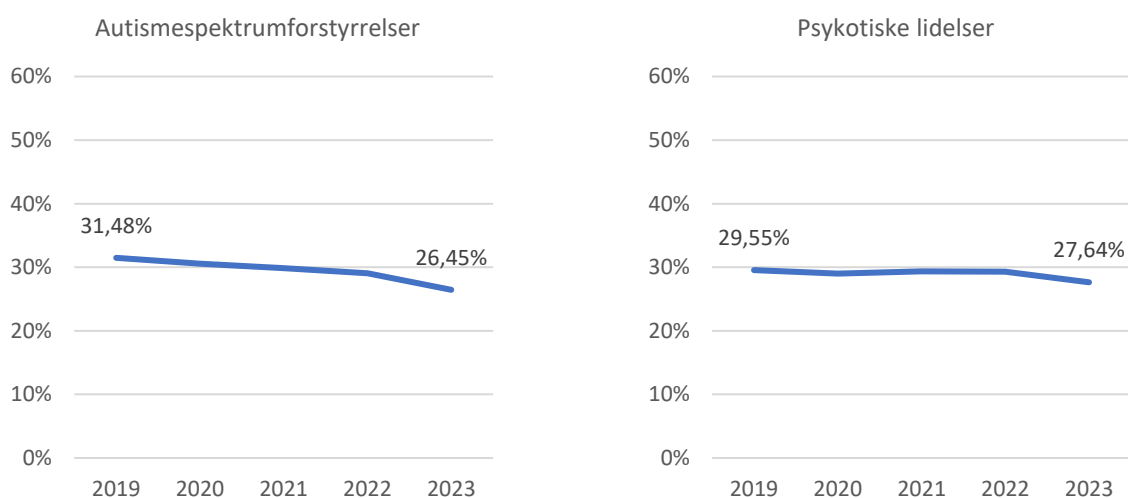
Af figur 18 og 19 fremgår udviklingen fra 2019 til 2023 i andelen af borgere med autismspektrumforstyrrelser og psykotiske lidelser, som samtidig modtog en indsats i et specialiseret tilbud.

Figureerne indikerer, at der er har været et fald i andelen af borgere med autismspektrumforstyrrelser, der modtog en indsats i et specialiseret tilbud over årene 2019 til 2023 fra 31 % til 26 % (udviklingen fortsætter fra tidligere år) – et fald på 16 % i perioden. Dette indikerer, at mange borgere med autismspektrumforstyrrelser kan håndteres inden for normalområdet, og at kommunerne, til trods for et voksende antal diagnoser, lader borgernes funktionsniveau afgøre, om der er behov for en indsats fra kommunen.

Gruppen af borgere med en autismspektrumforstyrrelse er særligt interessant, da den vokser med 68 % fra 2019-2023 (figur 15), og samtidig er det den gruppe, hvor næstflest modtager et specialiseret tilbud (figur 17). Det samlede antal af borgere med en autismspektrumforstyrrelse stiger så meget, at der samlet set er en stigning i antallet af borgere med diagnosen, der modtager en indsats i kommunerne.

I forhold til borgere med psykotiske lidelser er andelen af borgere, der modtog et specialiseret tilbud faldet en anelse fra 2022 til 2023. Målgruppen af borgere med psykotiske lidelser er vokset med 8 % fra 2019-2023 (figur 15).

Figur 18 og 19: Udvikling i andel borgere med autismspektrumforstyrrelse og psykotiske lidelser, der modtog en indsats, 2019-2023

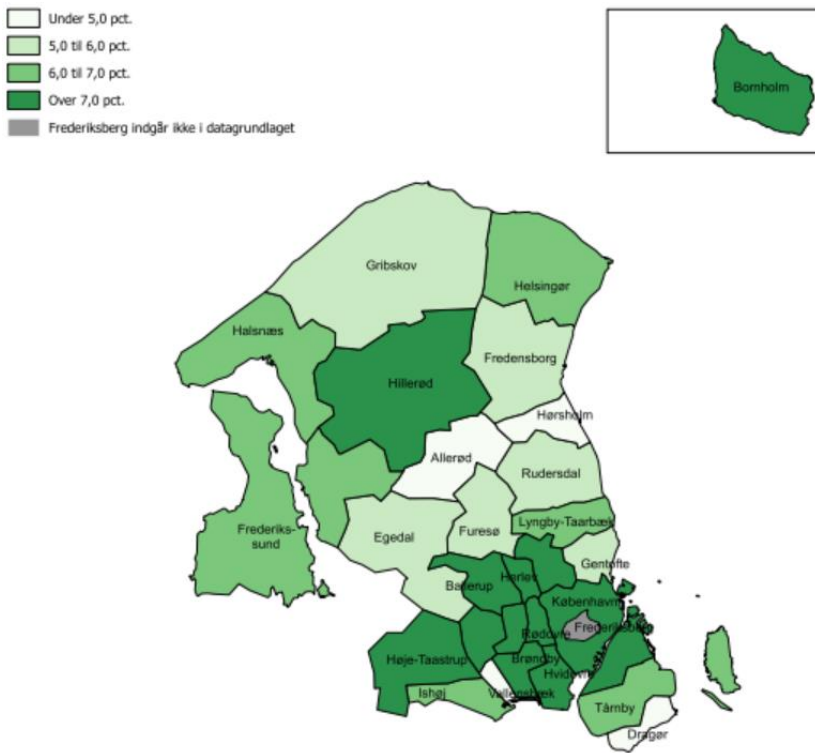

Kilde: Danmarks Statistik og Landspatientregistret

Af figur 20 fremgår en oversigt over variationen mellem kommunerne i forhold til andel 18+ årige med en psykiatrisk diagnose, der har været i kontakt med hospitalspsykiatrien. Det ses af figuren, at størstedelen af kommunerne i hovedstadsregionen har en andel over 7 %, der har en psykiatrisk diagnose.

Figur 20: Andel 18+ årige med en psykiatrisk diagnose, der har været i kontakt med hospitalspsykiatrien, fordelt på kommuner, 2023

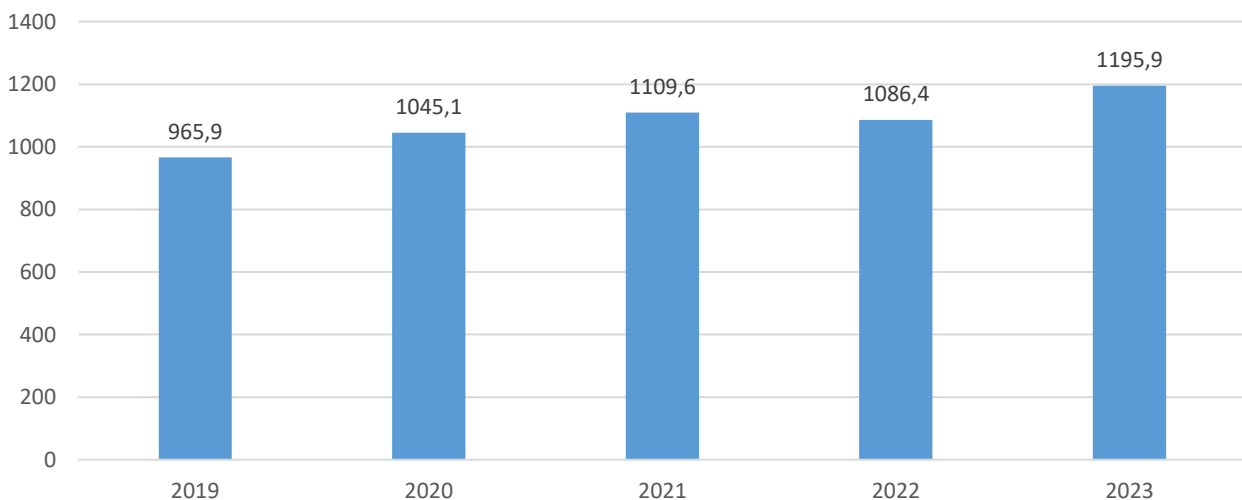

Kilde: Landspatientregisteret

Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU)

Figur 21 viser en stigning i antallet af helårspersoner på STU i alderen 15 til 25 år fra 2019 til 2023.

Figur 21: Udvikling i antal helårspersoner på STU 15-25-årige, kommunerne i hovedstadsregionen, 2019-2023

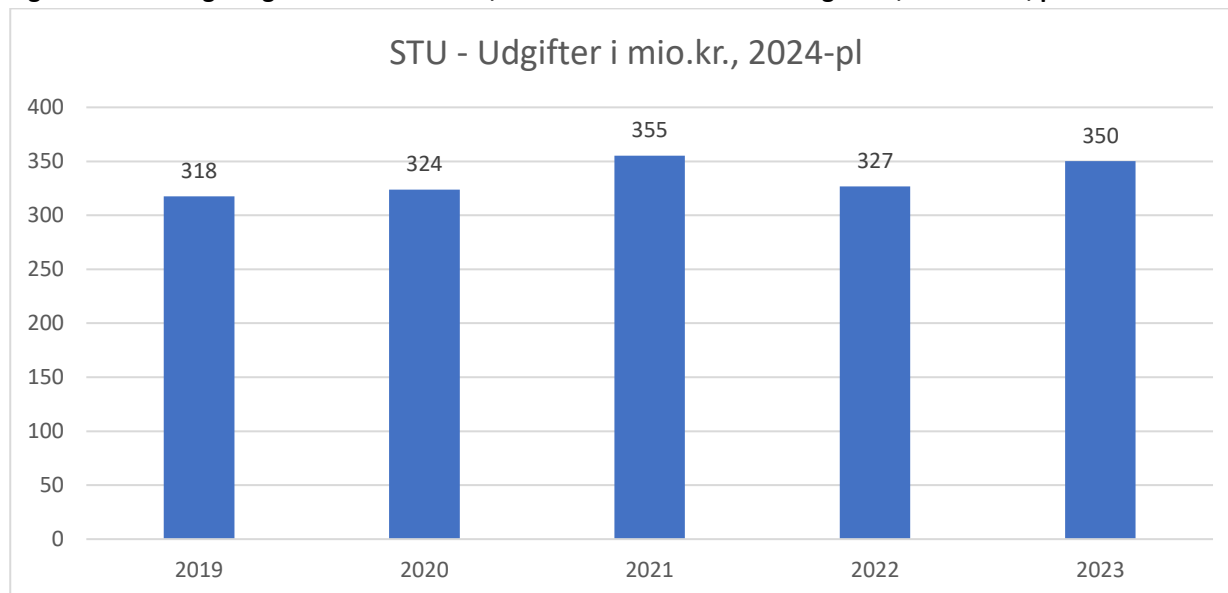

Kilde: Supplerende indberetning til Fælleskommunalt sekretariat

Anm.: Opgørelsen over udvikling i mio. til STU er baseret på indberetninger fra 25 kommuner.

De samlede udgifter til specialundervisning er steget fra 2019 til 2023, hvilket følger stigningen i antallet af helårspersoner i perioden. Lokale forudsætninger kan påvirke, hvordan specialundervisning konteres i kommunerne.

Figur 22: Udvikling i udgifter mio. kr. til STU, kommunerne i hovedstadsregionen, 2019-2023, pl-2024

Kilde: Supplerende indberetning til Fælleskommunalt sekretariat

Anm.: Opgørelsen over udvikling i mio. til STU er baseret på indberetninger fra 25 kommuner. Københavns Kommune indgår ikke

Opsamling: Det specialiserede voksenområde

- Fra 2019 til 2023 er udgifterne til det specialiserede voksenområde steget med 11 % i hovedstadsregionens kommuner, mens de er steget med 5 % på landsplan.
- Der er højere udgifter til misbrugsbehandling, krisecentre og herberg samt dagtilbud i kommunerne i hovedstadsregionen end på landsplan, hvor udviklingen i Københavns Kommune i høj grad præger udviklingstendensen i kommunerne. Modsat bruges der færre penge på botilbudsområdet, bostøtte, assistance og øvrige i kommunerne i hovedstadsregionen end i resten af landet.
- Den enkeltstående indsats, der har størst betydning for kommunernes udgifter på det specialiserede voksenområde, er botilbud. Her har der været en løbende stigning i de samlede udgifter fra 2019 til 2023.
- Der har været en stigning fra 2019 til 2023 i antallet af modtagere af hjælp og støtte efter Servicelovens § 82 a, b og c.
- Der har været en stigning i flere af de udvalgte diagnosegrupper fra 2019 til 2023. Størst vækst har der været blandt borgere, der lider af autismespektrumforstyrrelse (68 %) og ADHD (68 %).

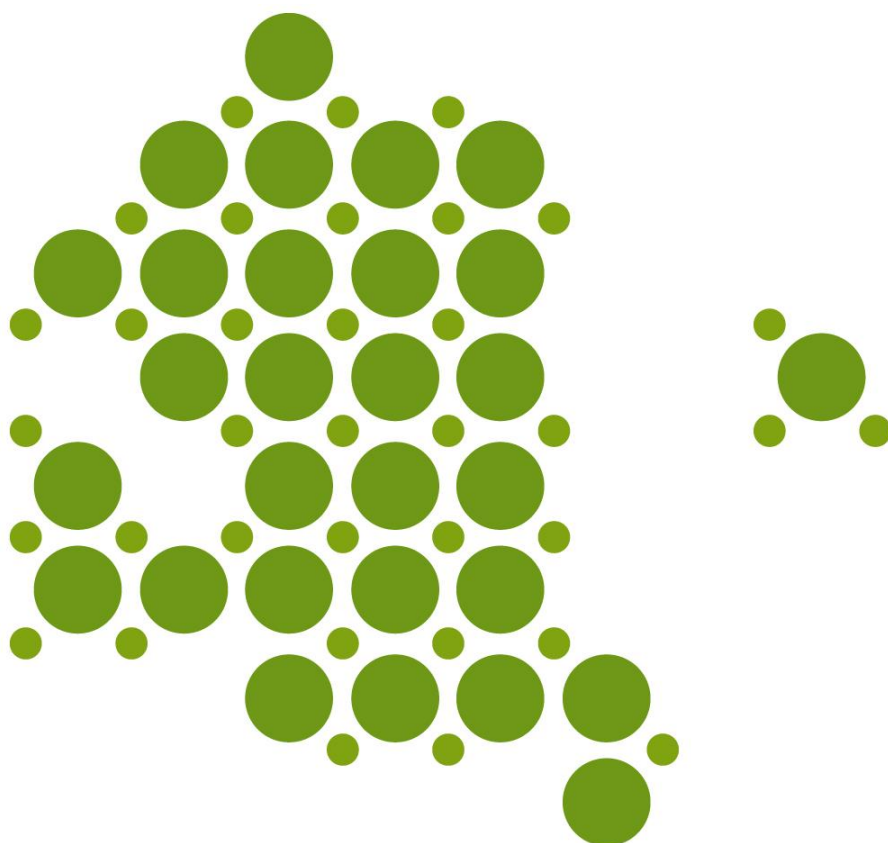
- Der har været et mærkbart fald i andelen af borgere med autismspektrumforstyrrelser, som modtager en indsats i et specialiseret tilbud, mens antallet af borgere med psykotiske lidelser, der modtager en indsats i kommunerne også er faldet.
- Der har været en stigning i antallet af helårspersoner, der modtager specialundervisning fra 2019 til 2023. Der har desuden været en stigning i udgiftsudviklingen fra 2019 til 2023.

3.3

Monitoreringsrapport for det specialiserede socialområde 2024

Monitorering 2024

Køb uden for egen kommune

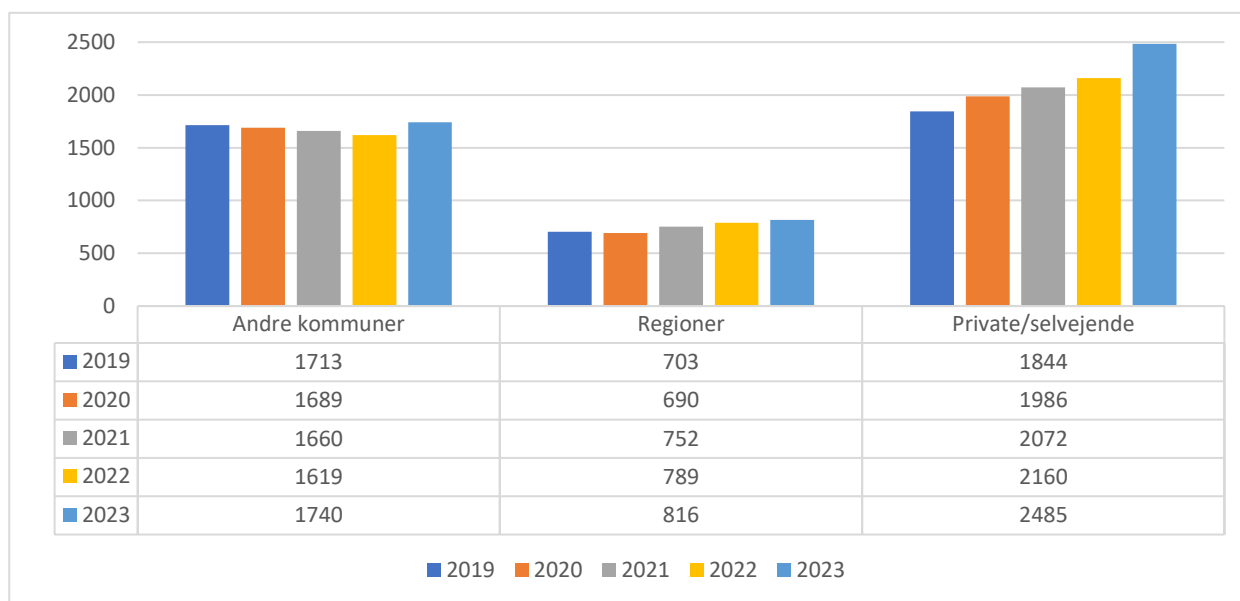
Juni 2024

Kommunernes køb af døgntilbud på børne-, unge-, og voksenområdet uden for egen kommune

I 2023 købte kommunerne i hovedstadsregionen ca. 4.200 døgntilbudspladser på det specialiserede socialområde hos andre kommuner, regioner eller private og selvejende tilbud. De samlede udgifter var 5 mia. kr., hvilket indebærer en stigning på 18 % fra 2019 til 2023 i køb uden for egen kommune.

Figur 1: Udvikling i udgifter til køb uden for egen kommune (børn og voksen), kommunerne i hovedstadsregionen, 2019-2023, 2024-på

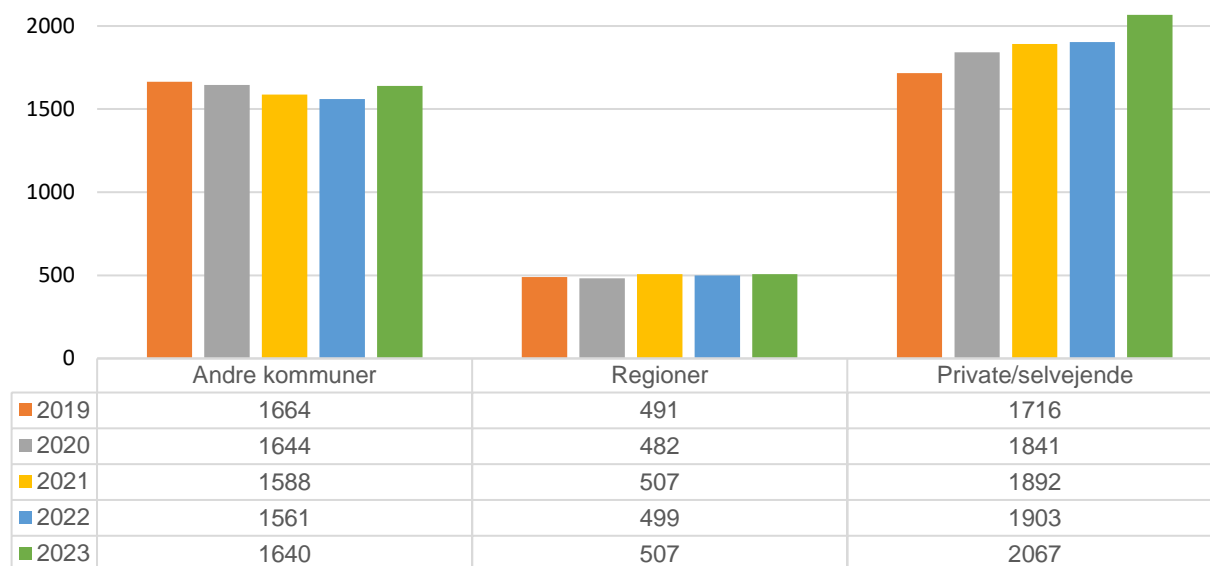
Kilde: Manuel indberetning til det fælleskommunale social- og sundhedssekretariat i hovedstaden, baseret på indberetninger fra 25 kommuner. Data er opgjort i faste priser.

Figur 1 viser en procentvis stigning i udgifterne til køb hos private og selvejende tilbud fra 2019 til 2023 på 35 %, en stigning i udgifterne til køb hos regionerne på 16 % og en stigning i udgifterne til køb hos andre kommuner på 2 %.

Alene i perioden 2022-2023, ses en stigning på 15 % i udgifterne til køb uden for egen kommune hos private og selvejende tilbud, mens der er tale om en stigning på 7 % ved køb hos andre kommuner.

Figur 2: Udvikling i helårspersoner ved køb uden for egen kommune (børn og voksen), kommunerne i hovedstadsregionen, 2019-2023

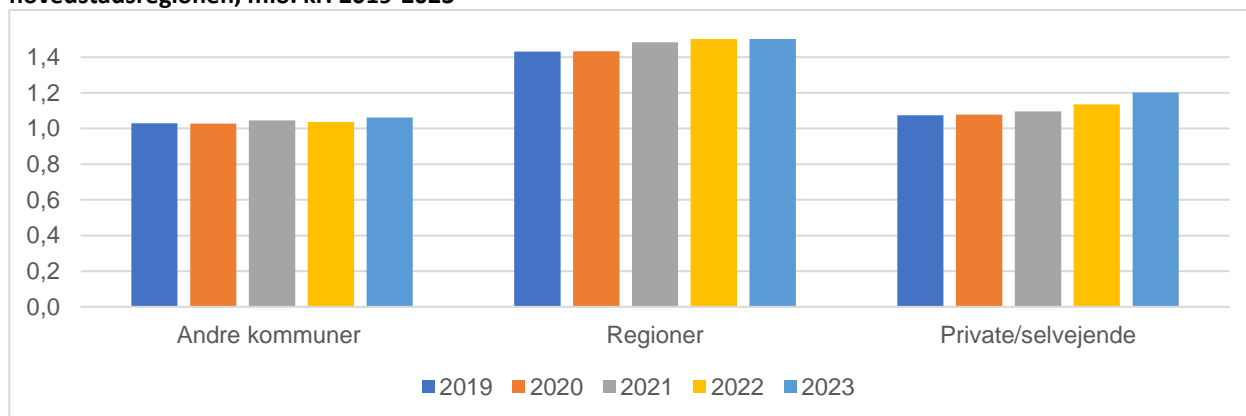
Kilde: Manuel indberetning til det fælleskommunale social- og sundhedssekretariat i hovedstaden, baseret på indberetninger fra 25 kommuner.

Figur 2 viser udviklingen i antallet af helårspersoner ved køb af døgnpladser uden for egen kommune fra 2019 til 2023 fordelt på køb hos andre kommuner, regioner og private/selvejende. Ved køb af døgntilbud ses den mest markante stigning i private/selvejende tilbud på 20 % i perioden 2019 til 2023. I samme periode ses en stigning på 3 % af antal helårsmottagere i regionerne, og et fald på 1 % hos andre kommuner.

I perioden 2022 til 2023 ses en stigning på 9 % i antal helårspersoner ved køb af døgnpladser hos private/selvejende, mens der er en stigning på 5 % hos andre kommuner og 2 % hos regionerne. 91 % af samtlige døgntilbudspladser, der blev købt uden for egen kommune i 2023, var på voksenområdet. Døgntilbudspladserne på voksenområdet fordeler sig nogenlunde ligeligt mellem SEL § 107 (36 %), SEL § 108 (33 %) og ABL/SEL § 105/85 (32%) i 2023.

Figur 3 Udvikling i enhedspriser ved køb uden for egen kommune (børn og voksen), kommunerne i hovedstadsregionen, mio. kr. 2019-2023

Kilde: Manuel indberetning til det fælleskommunale social- og sundhedssekretariat i hovedstaden, baseret på indberetninger fra 25 kommuner. Data er opgjort i faste priser.

Figur 3 viser udviklingen i enhedspriser fra 2019 til 2023 i de døgntilbud kommunerne køber pladser hos uden for egen kommune. Udviklingen i enhedspriserne er samlet steget med 9 % fra 2019 til 2023, hvoraf der ses en stigning på 3 % ved andre kommuner, 12 % ved regionerne og 12 % ved køb hos private/selvejende tilbud.

Alene i perioden 2022 til 2023 er enhedspriserne på private og selvejende tilbud steget med 6 %, mens der er tale om stigninger på 2 % på kommunale og regionale tilbud.

Opsamling: Køb uden for egen kommune

- I 2023 købte kommunerne i hovedstaden 4.213 døgntilbud på det specialiserede socialområde uden for egen kommune. Den samlede udgift var 4,8 mia. kr.
- Antallet af helårspersoner er steget med 9 % i perioden 2019 til 2023, mens udgifterne er steget med 18 %. Der ses således ikke en klar sammenhæng mellem stigning i antallet af helårspersoner og stigning i udgifter.
- Samlet set er udgifterne steget mest ved køb af døgntilbud på private/selvejende tilbud (35 %).
- Enhedspriserne stiger mest på regionale (12 %) og private/selvejende tilbud (12 %) i perioden 2019 til 2023.

3.5

Fordeling af lærepladser på SOSU-uddannelserne for 2025

Fordeling af lærepladser på SOSU-uddannelserne for 2025 i Region Hovedstaden

Dato: 31. juli 2024

Sags ID: SAG-2022-03430
Dok. ID: 3478576

E-mail: STNH@kl.dk
Direkte: 3370 3231

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 2

	Social- og sundheds- hjælpere		Social- og sundheds- assistenter	
	Dimensionering 2024	Dimensione- ring 2025	Dimensionering 2024	Dimensione- ring 2025
København	227	227	443	443
Frederiks- berg	47	47	90	90
Ballerup	25	25	52	52
Brøndby	17	17	39	39
Dragør	8	8	18	18
Gentofte	38	38	86	86
Gladsaxe	31	31	67	67
Glostrup	12	12	24	24
Herlev	15	15	32	32
Alberts- lund	12	12	28	28
Hvidovre	22	22	49	49
Høje-Taa- strup	21	21	48	48
Lyngby- Taarbæk	33	33	64	64
Rødovre	20	20	44	44
Ishøj	8	8	19	19
Tårnby	19	19	41	41
Vallens- bæk	6	6	16	16
Furesø	22	22	47	47
Allerød	13	13	28	28
Fredens- borg	21	21	46	47
Helsingør	37	37	78	79
Hillerød	25	25	52	52
Hørsholm	16	16	35	35
Rudersdal	35	35	72	71
Egedal	20	20	43	43

Frederiks- sund	27	27	56	56
Halsnæs	19	19	40	40
Gribskov	26	26	52	52
Bornholm	29	29	69	69
I alt	851	851	1778	1779

Dato: 31. juli 2024

Sags ID: SAG-2022-03430

Dok. ID: 3478576

E-mail: STNH@kl.dk

Direkte: 3370 3231

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 2 af 2

4.1 Udpegning til Region Hovedstadens opgaveudvalg om kvindesygdomme

KOMMISSORIUM

Dato: 23. maj 2024

Kommissorium for opgaveudvalg om Kvindesygdomme

Baggrund og formål

Med konstitueringsaftalen 2022-2025 blev det besluttet at nedsætte en række opgaveudvalg.

Opgaveudvalgene i Region Hovedstaden har til formål at finde nye veje til at inddrage borgerne i udviklingen af sundhedsvæsenet, og skal bidrage til at skabe et mere nært og sammenhængende sundhedsvæsen for regionens borgere.

Opgaveudvalget om kvindesygdomme udgøres af regionsrådsmedlemmerne Maria Gudme (A) (forperson), Kristine Kryger (B) (næstforperson) og Dorte Vilhelmsen (C) (medlem).

Introduktion til tema: Kvindesygdomme

I dette opgaveudvalg vil der være fokus på helbredstilstande, som er specifikke for kvinder, og opgaveudvalget vil sætte fokus på de problematikker, der er forbundet med sygdomme, der rammer kvinder.

Generelt er der i de senere år et stigende fokus på kvindesygdomme. Samtidig står flere kvinder og forskere frem i medierne med oplevelser af, at sygdomme som rammer kvinder synes at være tabuiserede, nedprioriterede og underfinansierede. Den manglende viden på området kan påvirke sundhedsvæsnets mulighed for diagnosticering og behandling og fx benyttes kun 4 % af de samlede forskningsmidler på verdensplan til forskning i kvindesygdomme. Samtidig går 2 % specifikt til forskning inden for prostatakræft. Historisk er mange smerter relateret til kvindesygdomme blevet set som værende naturlige fænomener i et kvindeliv, hvilket har bidraget til at forbinde smerterne med skyld og skam, og gjort at kvindekroppen ikke er blevet videnskabeliggjort.

Mangel på diagnosticering og information kan have stor betydning for den enkelte kvinde og en udvikling af sygdommen, som potentielt kan betyde øget risiko for fx infertilitet. Det har også en samfundsmæssig konsekvens, idet manglende behandling for fx endometriose kan bidrage til flere sygedage for den enkelte kvinde.

Det nuværende kendskab eller mangel på kendskab til flere forskellige kvindesygdomme betyder, at vigtige beslutninger om opstart eller indstilling af behandling ofte træffes sent i forløbet, og drøftelsen om patientens ønsker ofte udestår. Patienterne har således behov for mere information og vejledning for at finde tryghed, når diagnosen stilles. Det er oftest unge kvinder med et langt liv foran sig, og det er væsentligt at forhindre evt. tab af arbejdsevne.

I opgaveudvalget om kvindesygdomme vil formandskabet i samarbejde med 15 af regionens borgere, der fx har været berørt af endometriose, tidlig overgangsalder eller polycystisk ovarie syndrom (PCOS), drøfte, hvordan sundhedsvæsenet skaber bedre rammer for kvindesygdomme.

Opgaveudvalgets arbejde vil tage udgangspunkt i tre undertemaer:

Mødet med sundhedsvæsenet

Mange kvinder med endometriose, tidlig overgangsalder og PCOS oplever, at de ikke bliver taget alvorligt i deres møde med sundhedsvæsenet, ligesom der kan gå længere tid, før de får en diagnose.

Opgaveudvalget vil under det første tema drøfte, hvad der er vigtigt for kvinderne i deres møde med sundhedsvæsenet? Og hvordan sundhedsvæsenet skaber de bedste rammer for fælles beslutningstagning mellem patient og sundhedsfagligt personale om den behandling, der skaber størst livskvalitet og tryghed for patienten.

Tidlig diagnostik og behandlingsmuligheder

For nogle patienter betyder sen diagnostik, udover smerter i mange år, også at deres sygdom har udviklet sig. Behandlingen kan derfor være mere kompliceret og fx være forbundet med øget komplikationsrisiko. For yngre kvinder kan påvirkning af fertiliteten også være øget.

Det er derfor vigtigt med en tidlig indsats samt den rette behandling, idet sygdommene påvirker de berørte patienter både fysisk, psykisk og ift. livskvalitet.

Opgaveudvalget vil under det andet tema drøfte, hvordan sundhedsvæsenet skaber de bedste betingelser for udredning og behandling, herunder hvordan sikres det, at sundhedsvæsenet har de rette værktøjer til at diagnosticere patienterne? Og hvordan sikres det, at patienten får rettidig behandling?

Viden om kvindelerettede sygdomme

Der er fortsat begrænset viden om flere kvindesygdommes udvikling og de fysiologiske ændringer, der følger med. Dette har betydning for den diagnostik og behandling, som tilbydes, men også den råd og vejledning der eksisterer til kvinder med en specifik kvindesygdom. Hvordan sikres der mere viden på området for både patienter og sundhedspersonale? Og hvad skal der til for, at den eksisterende viden udbredes til patienter og sundhedspersonale?

Opgaveudvalget vil under det tredje tema drøfte, hvordan sundhedsvæsenet kan blive bedre til at oplyse og kommunikere om kvindelerettede sygdomme. Ligesom hvordan understøtter sundhedsvæsenet at der er de rette betingelser i forhold til diagnosticering og behandling.

Opgaveudvalget vil som resultat af drøftelserne udarbejde en række anbefalinger om kvindesygdomme til regionens politikere og administration.

Sammensætning af udvalget

Udvalget sammensættes, foruden de tre regionsrådsmedlemmer, af:

- 15 borgere fra Region Hovedstaden der fx har været berørt af sygdommene endometriose, tidlig overgangsalder eller PCOS. Det kan enten være som patient eller pårørende.
- To kommunalpolitiske repræsentanter udpeget af KKR Hovedstaden
- En hospitalsrepræsentant på direktionsniveau
- En enhedschef fra Center for Sundhed

Derudover inviteres relevante oplægsholdere og kliniske repræsentanter fra hospitalerne til at deltage på møderne.

Møderne afholdes som udgangspunkt på et af regionens hospitaler. Møderne faciliteres, så borgernes perspektiver bringes i spil, og der bliver en god og tæt dialog mellem politikere og borgere.

Tidsplan

Udvalgets møder afholdes i efteråret og vinteren 2024/25 og udvalgets anbefalinger forelægges regionsrådet i foråret 2025.

Rekruttering af borgere vil ske i august 2024 med henblik på mødestart i september.

Økonomi

Der er ikke tilknyttet økonomi til udvalgets arbejde. Hvis udvalget kommer med forslag, der kræver finansiering, vil det skulle indgå i den almindelige budgetproces i regionen.

Borgere i udvalget modtager i lighed med tidligere opgaveudvalg i regionen diæter og godtgøres for transport. Som aftalt ved konstitueringen modtager regionsrådsmedlemmerne ikke vederlag for deltagelse i opgaveudvalgets møder.